

Studiestödet 2025

– en uppföljning av studiestödets
utveckling och effekter

Studiestödet 2025

– en uppföljning av studiestödets utveckling och effekter

Centrala studiestödsnämnden (CSN)

Producent CSN, Enheten Kunskap om studiestödet
851 82 Sundsvall
060-18 60 00

Kontaktpersoner Jonas Larsson
060-14 63 61
jonas.larsson@csn.se

Webbsida www.csn.se/om-csn/statistik-och-rapporter.html

Innehåll

Innehåll	2
Sammanfattning	4
1 Inledning	6
1.1 Uppgiften att följa och analysera studiestödets utveckling och effekter	6
1.2 Faktaunderlag	6
1.3 Avgränsningar.....	6
2 Regler och mål för studiestödet	8
2.1 Studiestödet i korthet	8
2.2 Indikatorer för studiestödets måluppfyllelse	9
3 Studiehjälp, lärlingsersättning och Rg-bidrag	11
3.1 Samtliga studerande med studiehjälp	12
3.2 Studiehjälp för studier utomlands.....	16
3.3 Lärlingsersättning.....	17
3.4 Rg-bidrag	19
3.5 Återkrav av studiehjälp.....	20
4 Studiemedel	22
4.1 Samtliga studerande med studiemedel	22
4.2 Studiemedel för utlandsstudier.....	30
4.3 Det högre bidraget	35
4.4 Studielån	39
4.5 Hur länge har nya återbetalare studerat med studiemedel?	44
4.6 Studiemedlens köpkraft	47
4.7 Nyttjande av studiemedel.....	48
4.8 Studiemedel vid sjukdom, vård av barn eller vård av närstående	50
4.9 Återkrav av studiemedel	52
5 Studiestartsstöd	55
5.1 De studerande	55
5.2 Studierna.....	58
5.3 Studiemedel efter studierna med studiestartsstöd	59
5.4 Återkrav av studiestartsstöd.....	59
5.5 Kommuner och medelstillelning	61
6 Omställningsstudiestöd	62
6.1 Antal studerande och utbetalt belopp.....	63
6.2 Bidrag, inkomster och lån.....	65
6.3 Återkrav.....	67

7	Återbetalning	68
7.1	Återbetalningsregler	68
7.2	Låntagare och fordran.....	69
7.3	Debitering och inbetalning.....	77
7.4	Nedsatta årsbelopp.....	81
7.5	Avskrivning av lån	84
7.6	Låntagare som inte betalar i tid.....	86
7.7	Reserveringar för låneförluster.....	88
7.8	Låntagare bosatta utomlands.....	92
7.9	Låntagare med okänd adress	95
7.10	Ränteutveckling	95
7.11	Återbetalning av återkrav	97
8	Studiestödets måluppfyllelse.....	100
8.1	Studiestödets rekryterande effekt	100
8.2	Studiestödets effekt på samhällsekonomin	106
	Referenser.....	111

Sammanfattning

Uppdraget

Rapporten är en redovisning av CSN:s uppgift att följa och analysera studiestödets utveckling och effekter, enligt 7 § i förordningen (2017:1114) med instruktion för Centrala studiestödsnämnden. Rapporten beskriver nuläget och identifierar viktiga tendenser inom studiestödets olika delar. Den innehåller också en bedömning av studiestödssystemets måluppfyllelse, med utgångspunkt i de indikatorer som är fastställda av regeringen.

CSN konstaterar att

Lånebenägenheten – andelen studiemedelstagare som tar studielån – minskar för andra året i rad, efter många års ökning. Minskningen beror delvis på att en ökande andel studiemedelstagare är 24 år eller yngre, men lånebenägenheten påverkas också av införandet av omställningsstudiestödet, läget på arbetsmarknaden och studiemedlens köpkraft.

Den genomsnittliga studieskulden bland de som ska börja betala tillbaka på sina lån ökar till 242 100 kronor. Det innebär en ökning med 9 procent på ett år. De ökande skulderna beror på att lånebeloppen höjs, men också på att fler låntagare studerar på eftergymnasial nivå och under längre tid.

Återbetalningsgraden – den andel av de debiterade beloppen som låntagarna betalar in – ökar till totalt 92,4 procent. För de låntagare som bor utomlands minskar däremot återbetalningsgraden till 81,7 procent. De förtida inbetalningarna ökar, vilket kan bero på att räntan för studielån har höjts relativt mycket under de tre senaste åren. Även antalet personer som får kronofogdekrav har ökat de senaste åren.

Studiestödets rekryterande effekt försvagas något, men de olika indikatorer som används för att bedöma måluppfyllelsen ger inte en entydig bild av utvecklingen. Den rekryterande effekten minskar inom flera områden, samtidigt som omställningsstudiestödet bidrar till en ökad rekrytering av studerande.

Studiestödets inverkan på samhällsekonomin är något mer positiv än föregående år. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv fungerar nuvarande annuitetslån bättre än de äldre lånetyperna. Samtidigt ser vi att skulderna bland nya återbetalare nu ökar mer än deras inkomster, vilket i en förlängning kan medföra problem.

Några grundläggande faktauppgifter

Studiehjälp betalades under året ut till totalt 461 400 studerande, varav de allra flesta gick på gymnasiet. Allt fler studerande får lärlingsersättning, medan antalet med extra tillägg fortsätter nedåt.

Antalet studerande med **studiemedel** ökade marginellt till 532 100, varav 26 300 studerade utomlands. Av alla studerande med studiemedel tog 73,9 procent studielån. Övriga använde endast studiemedlens bidragsdel. Sex av tio studerande med studiemedel är kvinnor.

Antalet studerande med **omställningsstudiestöd** ökade till 20 900 personer. Sju av tio studerande med omställningsstudiestöd är 40 år eller äldre.

Antalet studerande med **studiestartsstöd** minskade till 3 400. Studiestartsstödet upphörde från och med 2026.

Vid utgången av året hade 1,8 miljoner låntagare en **studieskuld**. Den utestående fordran ökade med 6 procent till 307 miljarder kronor.

1 Inledning

1.1 Uppgiften att följa och analysera studiestödets utveckling och effekter

Den här rapporten är en redovisning av CSN:s uppgift att följa och analysera studiestödets utveckling och effekter.¹ Uppföljningen och analysen ska öka kunskaperna om hur studiestödet har utvecklats i förhållande till målen för studiestödet. Redogörelsen ska framför allt ta upp sådana långsiktiga och kortsiktiga förändringar som myndigheten ser som väsentliga. I uppföljnings- och analysarbetet ska kvinnors och mäns villkor särskilt beaktas.

1.2 Faktaunderlag

Underlaget till denna rapport utgörs av registerdata. Uppgifterna kommer ursprungligen från CSN:s system för handläggning av studiestöd samt från myndighetens ekonomisystem.

En stor del av de uppgifter som presenteras i rapporten är också officiell statistik. CSN publicerar officiell statistik om studiestöd för föregående kalenderår i februari varje år² och officiell statistik om nyttjande av studiestöd för året före publiceringen i augusti varje år.³

1.3 Avgränsningar

Denna rapport behandlar utvecklingen inom det svenska studiestödssystemet och systemets effekter. Andra ersättningar och lån som CSN administrerar tas inte upp i den här rapporten.⁴ För information om CSN:s service och handläggning hänvisas till CSN:s årsredovisning.⁵

Samtliga beloppsuppgifter och regler som redovisas avser kalenderåret 2025, om inget annat anges. Statistik om utbetalningar och antal studerande redovisas utifrån året för utbetalning, förutom när statistiken avser utlandsstudier. Statistik om utlandsstudier har i stället sin utgångspunkt i den period då studierna bedrevs (studieåret), om inte annat anges. Detta beror på att utbetalningar för utlandsstudier kan ske i förtid, vilket innebär att data som fördelas efter utbetalningstidpunkt kan bli missvisande.

Personer som är antagna till och registrerade vid svenska läroanstalter, men som till exempel gör praktik eller skriver examensarbete utomlands och som befinner sig

---

¹ 7 § förordningen [2017:1114] med instruktion för Centrala studiestödsnämnden.

² CSN, *Sveriges officiella statistik – Utbetalning av studiestöd*, 2026 och CSN, *Sveriges officiella statistik – Studieskulder och inbetalning av studiestöd*. 2026.

³ CSN, *Sveriges officiella statistik - Nyttjande av studiestöd*. 2025.

⁴ Körkortslån, hemutrustningslån, samt ersättning vid teckenspråksutbildning för föräldrar med barn som är beroende av teckenspråk för att kommunicera, redovisas inte i denna rapport.

⁵ CSN. [Årsredovisning 2025](#). 2026.

utomlands, är inte medräknade i statistiken över antalet studerande utomlands. Dessa studerande räknas i statistiken som studerande i Sverige.

Uppgifter om belopp som CSN har betalat ut inkluderar inte pensionsavsättningar till Statens tjänstepensionsverk. Samma princip gäller även för uppgifterna i Sveriges officiella statistik inom området studiestöd.

I siffror som redovisas i löptext förekommer avrundningar.

2 Regler och mål för studiestödet

2.1 Studiestödet i korthet

Studiestöd är ett samlingsnamn för flera olika stöd som CSN betalar ut. Studiestöd ges som bidrag eller lån och är avsett att finansiera studerandes levnadsomkostnader under studietiden. Målen för studiestödet säger att det ska verka rekryterande för kvinnor och män oavsett bakgrund och bidra till ett högt deltagande i utbildning. Studiestödet ska också ha en god effekt på samhällsekonomin över tid.⁶

Studiestödssystemet ska vara effektivt, sammanhållet, flexibelt och rättssäkert. Det ska också vara enhetligt och överblickbart för den enskilde. De utbetalningar som görs från systemet ska vara korrekta, och den del av studiestödet som utgörs av lån ska återbetalas fullt ut.

De olika typer av studiestöd som CSN administrerar är

- **studiehjälp**
- **lärlingsersättning**
- **Rg-bidrag** till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan
- **studiemedel**
- **studiestartsstöd**⁷
- **omställningsstudiestöd**

Studiehjälp består av tre olika bidrag som lämnas till heltidsstuderande mellan 16 och 20 år, framför allt i gymnasieskolan. *Studiebidraget* ges till alla studerande medan *extra tillägg* kan lämnas till studerande från inkomstsvaga hushåll. Det finns även ett *inackorderings tillägg*, som kan lämnas till vissa studerande som inte kan bo kvar på hemorten under sin studietid.

Lärlingsersättning är en kostnadsersättning som ges till studerande inom gymnasial lärlingsutbildning.⁸ Den ges även till studerande inom lärlingsliknande utbildningar inom gymnasieskolans introduktionsprogram. Ersättningen ska täcka extra kostnader i form av mat och resor som en lärlingsutbildning kan medföra.

Rg-bidrag lämnas för kostnader vid viss gymnasieutbildning för döva och hörsel-skadade studerande vid riksgymnasierna, samt till svårt rörelsehindrade studerande i särskilt anpassad utbildning.

---

⁶ Målen för studiestödet slogs fast i samband med studiestödsreformen 2001 (prop. 1999/2000:10, bet. 1999/2000:UbU7, rskr. 1999/2000:96) och förtydligades i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:UbU2, rskr. 2015/2016:58). Målen justerades i Prop 2023/24:1 – Utgiftsområde 15 Studiestöd, bet. 2023/24:UbU2, rskr. 2023/24:96.

⁷ Studiestartsstödet avvecklades 2026 men följs upp i denna rapport som gäller 2025.

⁸ Den fullständiga benämningen är ”Kostnadsersättning till elever i gymnasial lärlingsutbildning och lärlingsliknande utbildning inom introduktionsprogram”.

Studiemedel ges till vuxna studerande på grundskole- och gymnasienivå samt till studerande på eftergymnasiala utbildningar. Studiemedel lämnas även till studerande utomlands. Studiemedlen består av en **bidragsdel** och en valbar **lånedel** som ska betalas tillbaka. I vissa fall kan en studerande med studiemedel även få tilläggsbidrag, tillägglån och merkostnadslån. *Tilläggsbidrag* lämnas till studerande med barn, medan *tillägglån* kan lämnas till studerande som är 25 år eller äldre och som har haft en arbetsinkomst över en viss nivå före studierna. *Merkostnadslån* kan lämnas för vissa merkostnader som den studerande har i samband med sina studier, exempelvis för resor och undervisningsavgifter.

Studiestartsstöd är ett bidrag som riktar sig till den som har en kort tidigare utbildning och ett stort behov av utbildning på grundläggande eller gymnasial nivå för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet kan sökas av personer som är eller har varit arbetslösa, från och med det kalenderår de fyller 25 år. Studiestartsstödet avvecklades 2026, men följs upp i denna rapport över 2025.

Omställningsstudiestödet är ett studiestöd för vuxna mitt i arbetslivet som studerar för att bredda eller fördjupa sin kompetens. Det består dels av ett bidrag på upp till 80 procent av lönen (upp till ett maxbelopp), dels av en frivillig lånedel.

Studerande som har fått studiestöd felaktigt utbetalt kan genom ett **återkrav** bli skyldiga att betala tillbaka den summa de inte har rätt till (gäller alla stödformer).

Återbetalningen av studielån administreras också av CSN. Reglerna för återbetalning ser lite olika ut beroende på lånetyp. Det finns fyra typer av lån för studier:

- Studiemedel, lån utbetalda före den 1 januari 1989
- Studielån, lån utbetalda mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001
- Annuitetslån utbetalda mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021
- Annuitetslån utbetalda från och med den 1 januari 2022.

Annuitetslånen betalas normalt tillbaka på 25 år. Åldersgränsen för uträkning av årsbelopp och tidpunkten för avskrivning höjdes för det nya lån som infördes 2022.

2.2 Indikatorer för studiestödets måluppfyllelse

I uppgiften att följa studiestödets utveckling och effekter ingår bland annat att öka kunskapen om hur studiestödet har utvecklats i förhållande till målen för studiestödet. Målen anger att studiestödet ska vara rekryterande och ha god effekt på samhälls-ekonomi. Bedömningen av måluppfyllelsen utgår från de indikatorer som anges i budgetpropositionen.

2.2.1 Indikatorer för att mäta den rekryterande effekten

De indikatorer som används för att mäta studiestödets rekryterande effekt under 2025 är

- andel vuxna studerande på grundläggande och gymnasial nivå med studiemedel av det totala antalet studerande på dessa nivåer, även fördelat efter kön
- andel studerande med studiemedel av det totala antalet studerande på eftergymnasial nivå, även fördelat efter kön
- andel studerande utomlands med studiemedel på gymnasial och eftergymnasial nivå av samtliga studerande med studiemedel på dessa nivåer, även fördelat efter kön
- antal med omställningsstudiestöd på gymnasial och eftergymnasial nivå, fördelat efter kön
- studiemedlens allmänna köpkraft i en jämförelse med konsumentprisindex
- antal studerande som tog studielån i förhållande till antal studerande med studiebidrag (så kallad lånebenägenhet) på grundläggande, gymnasial och eftergymnasial nivå, även fördelat efter kön
- andel studerande med tillägglån av det totala antalet studerande med studiemedel på grundläggande, gymnasial och eftergymnasial nivå
- andel studerande med inackorderingstillägg och extra tillägg
- andel studerande med den högre bidragsnivån av det totala antalet studerande med studiemedel på grundläggande och gymnasial nivå
- andelen studerande med tilläggsbidrag på grundläggande, gymnasial och eftergymnasial nivå av det totala antalet studerande med studiemedel på dessa nivåer.

2.2.2 Indikatorer för att mäta effekten på samhällsekonomin

De indikatorer som används för att mäta effekten på samhällsekonomin är

- andel reserveringar för låneförluster av den totala studieskulden
- andel inbetalt årsbelopp för samtliga låntagare, fördelat efter bosättning
- andel av låntagarna som har beviljats nedsättning av årsbeloppet vid årets slut av samtliga återbetalningskyldiga låntagare och totalt värde på nedsättningen
- antal beviljade avskrivningsärenden fördelat på skäl och totalt avskrivet belopp
- total fordran på återbetalare bosatta utomlands, varav andel reserveringar för låneförluster.
- nya återbetalares skuld vid återbetalningens början i förhållande till deras inkomst året efter att de blev återbetalningskyldiga.

3 Studiehjälp, lärlingsersättning och Rg-bidrag

De årskullar som når gymnasieålder blir allt större, vilket ger en långsam ökning av antalet studerande med studiehjälp. Antalet studerande som får extra tillägg fortsätter däremot att minska. Det totala utbetalda beloppet för lärlingsersättning ökar i och med att månadsbeloppet höjdes under 2025.

Studiehjälp ges till ungdomar för heltidsstudier på gymnasieskolor, folkhögskolor och inom komvux. Det här kapitlet beskriver utvecklingen av studiehjälpens stödformer, det vill säga *studiebidrag*, *extra tillägg* och *inackorderingstillägg*. Samtliga dessa stöd kan ges till ungdomar som studerar i Sverige eller utomlands.⁹ I vissa fall kan CSN även ge bidrag för dagliga resor utomlands. Kapitlet tar dessutom upp **lärlingsersättning** och **Rg-bidrag**, eftersom även dessa stödformer riktar sig till ungdomar som studerar på gymnasienivå.

Syftet med studiehjälp är att ge ekonomiska förutsättningar för gymnasiala studier och erbjuda alla möjligheten att studera, oberoende av bostadsort eller ekonomisk situation. I linje med de politiska målen för studiestödet i sin helhet ska studiehjälpen därmed verka rekryterande.

De allra flesta studerande får **studiehjälp** endast i form av *studiebidrag*. Det är ett generellt stöd på 1 250 kronor i månaden till studerande mellan 16 och 20 år. Studiebidrag lämnas normalt under tio månader per läsår. För studerande i Sverige lämnas studiebidrag utan att någon ansökan behöver göras.

Det *extra tillägget* ska förbättra studiemöjligheterna för ungdomar i mycket inkomstsvaga hushåll. Vårdnadshavarnas och den studerandes inkomst, samt en del av deras eventuella förmögenhet, ligger till grund för beräkningen av ett ekonomiskt underlag. Extra tillägg beviljas endast om det ekonomiska underlaget understiger 125 000 kronor under det aktuella läsåret.¹⁰

Inackorderingstillägget är ett ekonomiskt stöd till gymnasiestuderande som läser på annan ort än hemorten. Det syftar till att undanröja geografiska hinder för gymnasieutbildning. En studerande anses behöva inackordering om den utbildning som hen ska gå inte finns på hemorten och om skolan ligger på ett sådant avstånd att det inte är rimligt att resa varje dag. Storleken på beloppet bestäms av avståndet mellan hemmet och skolan.¹¹

---

⁹ Utöver de som får studiehjälp i enlighet med det svenska regelverket finns även studerande som får studiestöd inom ramen för EU:s förordningar om samordning av familjeförmåner, vilka berör studiebidrag och extra tillägg inom studiehjälp (Eg-utbetalningar).

¹⁰ Beloppen och inkomstgränserna har inte ändrats sedan 1994. Det extra tillägget varierar mellan 285 och 855 kronor i månaden beroende på familjens ekonomi.

¹¹ Inackorderingstillägg lämnas med ett belopp mellan 1 190 och 2 350 kronor per månad, beroende på färdvägsavståndet.

CSN administrerar inackorderingstillägg för studerande på fristående gymnasieskolor och folkhögskolor, medan kommunerna ansvarar för stöd till inackordering för studerande vid gymnasieskolor med offentlig huvudman.

Lärlingsersättning betalas ut till studerande som har rätt till studiehjälp och som deltar i en gymnasial lärlingsutbildning eller en lärlingsliknande utbildning inom ett introduktionsprogram.¹² Lärlingsersättningen ska täcka den studerandes kostnader för resor och måltider under den tid som utbildningen är förlagd till en arbetsplats.

Rg-bidrag ges till studerande vid riksgymnasierna för döva och hörselskadade i Örebro och vid riksgymnasierna för rörelsehindrade i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå. Bidraget syftar till att täcka skäliga kostnader för resor, kost, logi och annan service i samband med boendet, samt vissa merkostnader till följd av funktionsnedsättningen. Bidraget ges endast till studerande som inte kan bo kvar på hemorten under studietiden.¹³

3.1 Samtliga studerande med studiehjälp

I detta avsnitt presenterar vi till att börja med totalsiffror inom området studiehjälp, för att därefter i tur och ordning beskriva utvecklingen inom de tre stödformerna studiebidrag, extra tillägg och inackorderingstillägg.¹⁴

3.1.1 Större årskullar gör att fler får studiehjälp

Antalet studerande med studiehjälp har ökat långsamt men stadigt under flera år.

De allra flesta som går ut grundskolan börjar studera på gymnasiet, vilket gör att utvecklingen av antalet studerande med studiehjälp i stort sett följer storleken på årskullarna i åldrarna 16–20 år. Aktuella uppgifter om folkmängd fördelad på ålder visar att ökningen kommer att fortsätta ytterligare ett par år.¹⁵

Under 2025 studerade 461 400 personer med studiehjälp. Det totala utbetalade beloppet var 4,2 miljarder kronor.

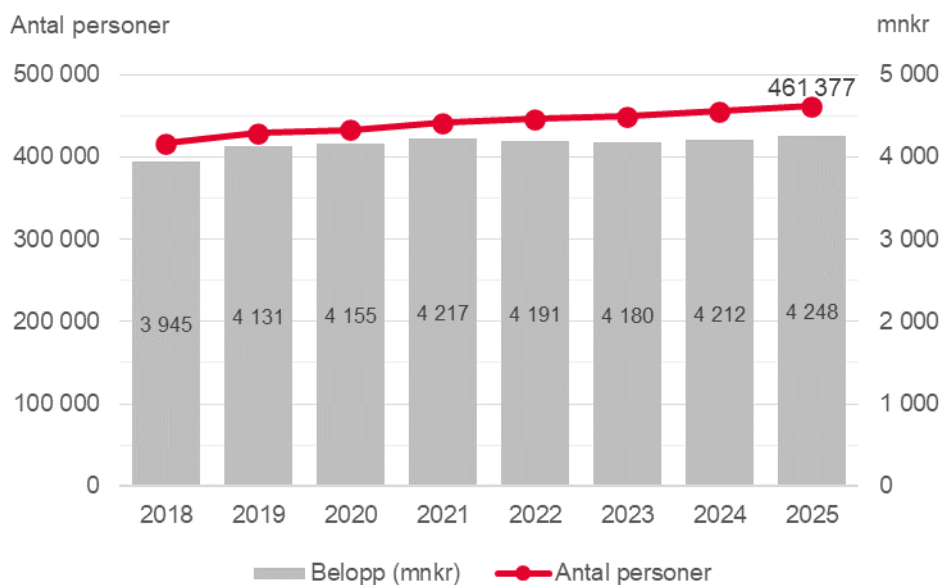
¹² Lärlingsersättning lämnas enligt förordningen (2013:1121) om kostnadsersättning till elever i gymnasial lärlingsutbildning och lärlingsliknande utbildning inom introduktionsprogram. Att lärlingsersättning även lämnas för lärlingsliknande utbildning inom gymnasieskolans introduktionsprogram infördes den 1 augusti 2018.

¹³ Rg-bidrag lämnas enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan.

¹⁴ Avsnittet innehåller totalsiffror, som inkluderar såväl studerande i Sverige som studerande utomlands.

¹⁵ Statistiska centralbyrån (SCB). *Sveriges officiella statistik – Befolkningsstatistik*. 2025.

Diagram 3.1 Studiehjälp totalt 2018–2025¹
Antal personer och utbetalt belopp, miljoner kronor

¹ Inkluderar studiebidrag, extra tillägg, inackorderingstillägg och ersättning för dagliga resor, såväl i Sverige som utomlands.

De allra flesta med studiehjälp studerar i Sverige (mer än 99 procent). Vi väljer därför att bryta ut och synliggöra utvecklingen när det gäller studiehjälp för studier utomlands längre fram, i ett eget avsnitt (3.2). Hela 3.1 handlar om samtliga studerande.

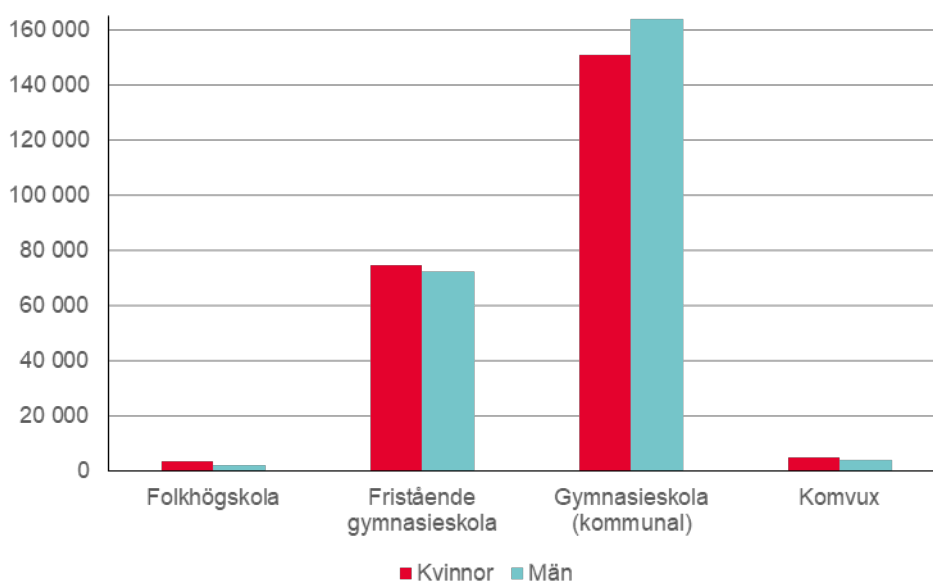
Totalt av alla studerande med studiehjälp är 51 procent män och 49 procent kvinnor.

3.1.2 Nästan alla med studiehjälp får studiebidrag

Inom studiehjälpen är studiebidraget den i särklass största stödformen. Under 2025 fick 461 000 personer studiebidrag. Nästan alla som får någon annan form av studiehjälp har alltså även studiebidrag.

Av de som får studiebidrag går de allra flesta på gymnasiet. Av dem går 68 procent i kommunal gymnasieskola, medan 32 procent går i fristående gymnasieskola. Under året fick 8 600 personer studiebidrag för studier på komvux och 5 400 för studier på folkhögskola.

Diagram 3.2 Antalet kvinnor och män med studiebidrag, fördelat per skolform

Fler män än kvinnor med studiebidrag går kommunal gymnasieskola, medan kvinnorna istället är något fler inom den fristående gymnasieskolan. På komvux är andelen kvinnor 57 procent och på folkhögskola är den 61 procent.¹⁶

Utländska medborgare

Under 2025 fick 17 700 utländska medborgare studiehjälp för studier i Sverige eller utomlands.¹⁷ Det är en minskning med 2 000 personer jämfört med 2024.¹⁸ Antalet utländska medborgare med studiehjälp har nu sjunkit under flera år. Det beror främst på att antalet utländska medborgare med studiehjälp följer utvecklingen av antalet barn som söker asyl i Sverige (med viss eftersläpning). De vanligaste medborgarskapsländerna för de utländska medborgare som studerade med studiehjälp var Polen, Afghanistan och Syrien.¹⁹

3.1.3 Fortsatt minskning av extra tillägg

Antalet studerande som får extra tillägg har minskat kraftigt de senaste fem åren. Under 2025 fick 4 000 studerande extra tillägg. Under 2019 var antalet 30 900. I förhållande till det totala antalet studerande med studiehjälp ligger nu den andel som får extra tillägg på under 1 procent. Det är den lägsta andelen sedan stödet infördes

¹⁶ Här anges andelen kvinnor av de studerande inom dessa skolformer som har studiehjälp och studiebidrag. Inom komvux och folkhögskola är det vanligare med studiemedel och med studier utan studiestöd.

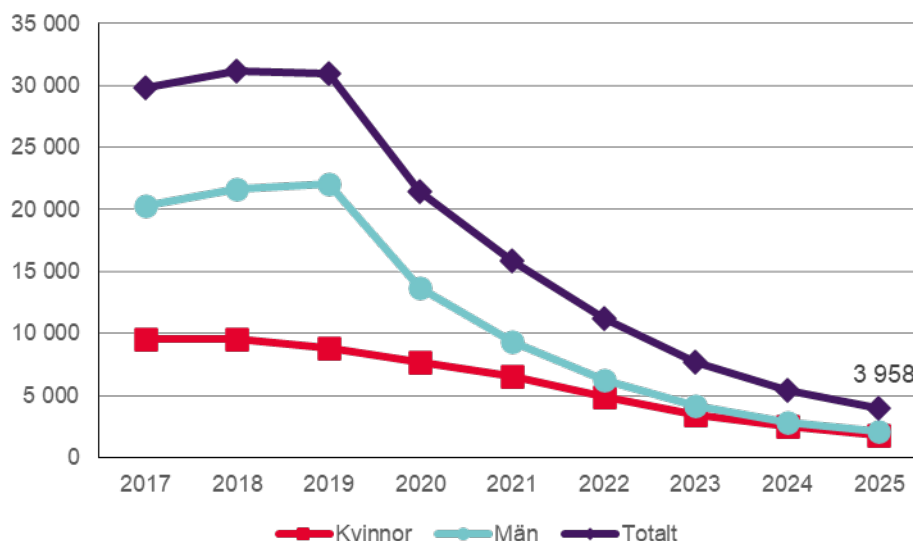
¹⁷ Utländska medborgare kan beviljas studiehjälp efter att CSN prövat om personen uppfyller villkoren för att få rätt till svenskt studiestöd. Utländska medborgare kan antingen beviljas rätt till studiehjälp utifrån nationella bestämmelser eller utifrån EU-rätten.

¹⁸ De studerande var utländska medborgare när deras rätt prövades, men kan senare ha blivit svenska medborgare.

¹⁹ Uppgift om medborgarskap saknas för 303 personer. Att en utländsk medborgare saknar nationalitet beror vanligtvis på att personens nationalitet är under utredning.

1984. Vi kan också notera att den tidigare så sneda könsfördelningen bland de som får extra tillägg har jämnats ut.

Diagram 3.3 Antal studerande med extra tillägg 2017–2025
Totalt och fördelat per kön

Av de som fick extra tillägg 2025 var 1 300 utländska medborgare²⁰, vilket innebär att utländska medborgare utgjorde 32 procent av samtliga som fick extra tillägg. Andelen utländska medborgare har minskat med 7 procentenheter jämfört med 2024. Ser man till hur fördelningen ser ut bland studerande med studiehjälp, är det fortfarande en hög andel utländska medborgare som får extra tillägg. Den höga andelen visar att det är vanligare att unga utländska medborgare lever i hushåll med mycket låga inkomster.

Den grupp som får extra tillägg har förändrats mycket över tid. Ursprungligen var det främst studerande i familjer bestående av ensamstående mödrar med barn som fick extra tillägg. På senare år har utvecklingen av det extra tillägget i stort sett följt utvecklingen av antalet barn som söker asyl i Sverige. Detta beror på att många barn som sökt asyl varit ensamkommande flyktingbarn.²¹ En klar majoritet av dem har varit pojkar. Sedan 2019 har antalet asylsökande barn minskat, vilket också påverkat antalet som får extra tillägg.

En annan orsak till att antalet studerande med extra tillägg minskat, sett över en längre tidsperiod, är att inkomstgränserna för att få tillägget inte har förändrats sedan mitten av 1990-talet.²² Detta medför att färre studerande är berättigade till denna form av stöd idag än tidigare.

De totala utbetalda beloppen för extra tillägg har minskat i takt med antalet mottagare. Under 2025 betalade CSN ut 24 miljoner kronor i extra tillägg, vilket innebär en

²⁰ Personen var utländsk medborgare vid ansökanstillfället men kan senare ha blivit svensk medborgare.

²¹ Migrationsverket. Statistik om asylsökningar. Tabell: [Asylsökande ensamkommande barn till Sverige 2000 – 2021](#). Migrationsverket. Statistik om asylsökningar. Tabell: [Inkomna ansökningar om asyl 2022–2024](#).

²² För att vara berättigad till extra tillägg ska familjen ha en sammanlagd årsinkomst som är lägre än 125 000 kronor före skatt under perioden 1 juli–30 juni.

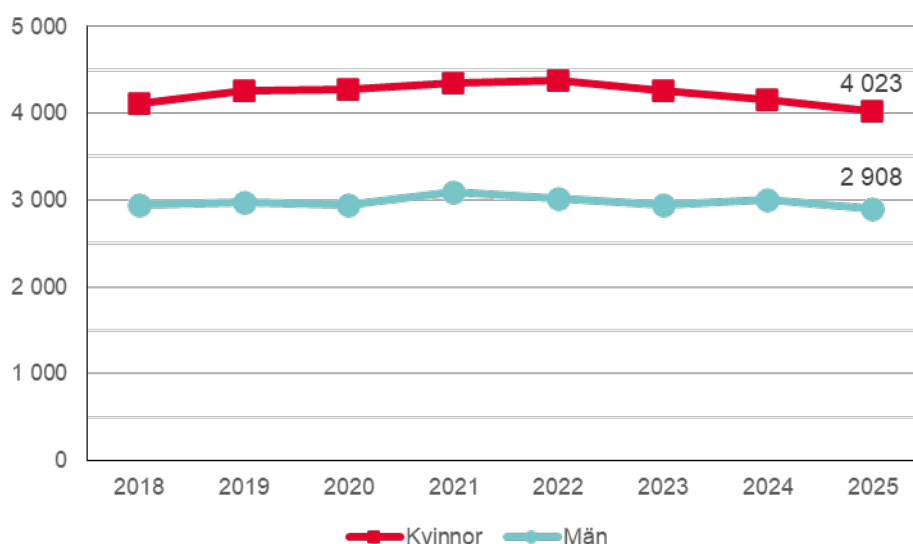
minskning med 25 procent sedan föregående år. Under 2018, när flest studerande fick extra tillägg, uppgick utbetalningarna till 187 miljoner.

3.1.4 Något färre får inackorderingstillägg

Under 2025 fick 6 900 personer inackorderingstillägg, vilket innebar en minskning med 3 procent. Av de som fick tillägget var 58 procent kvinnor. Totalt betalade CSN ut 65 miljoner kronor i inackorderingstillägg.

Antalet personer med inackorderingstillägg har varit förhållandevis stabilt under en följd av år, men trenden är ändå en viss minskning sedan 2022. Det finns inga tydliga förklaringar till denna minskning, annat än att något färre elever vid friskolor väljer att studera på annan ort än hemorten.

Diagram 3.4 Antal studerande med inackorderingstillägg från CSN 2018–2025
Fördelat per kön

Notera att CSN endast administrerar inackorderingstillägg till fristående gymnasieskolor och folkhögskolor. Inackorderingstillägg till kommunala gymnasieskolor administreras av kommunerna.

3.2 Studiehjälp för studier utomlands

Under vissa förutsättningar kan studiehjälp beviljas för gymnasiestudier utomlands. Till skillnad från vad som gäller i Sverige måste en utlandsstuderande ansöka om studiebidrag vid utlandsstudier. Förutom studiebidrag går det även att få inackorderingstillägg, extra tillägg och bidrag för dagliga resor²³ vid studier utomlands.

Såväl svenska som utländska medborgare har möjlighet att få studiehjälp för gymnasiestudier utomlands, dock under olika förutsättningar.²⁴ Förutsättningarna för

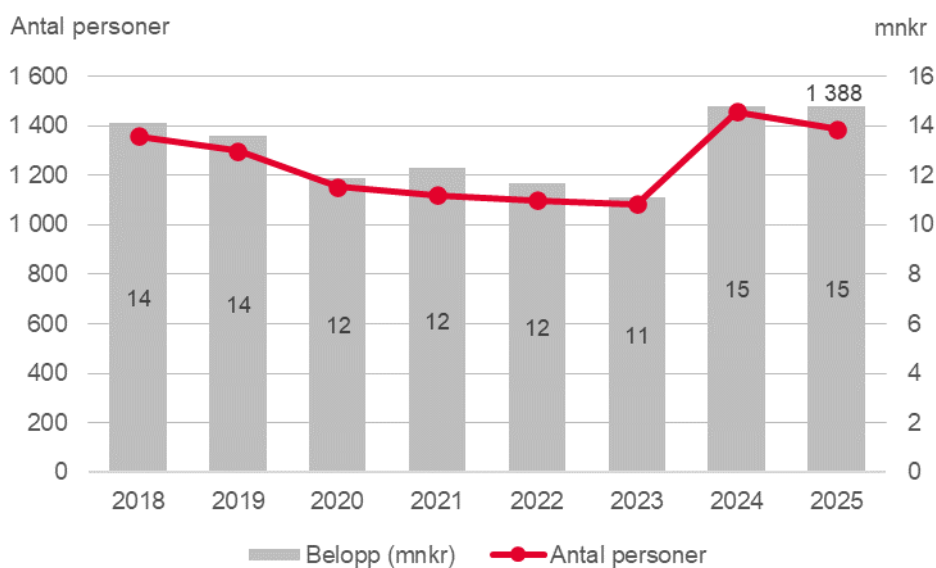
²³ Bidrag för dagliga resor lämnas till studerande utomlands om den studerande har rätt till studiehjälp, har minst sex kilometer mellan bostaden och skolan och om resorna inte bekostas av hemkommunen.

²⁴ Studiehjälp för studier utomlands regleras i 2 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) och i 2 kap. 15–17 §§ studiestödsförordningen (2000:655).

att få studiehjälp för utlandsstudier skiljer sig även åt beroende på om studierna bedrivs inom eller utanför EU/EES-området och Schweiz.²⁵

Knappt 1 400 personer fick studiehjälp för utlandsstudier under 2025, vilket innebär en liten minskning sedan föregående år. Den stora ökning av antalet som vi såg under 2024 berodde på att CSN tog över ansvaret för vissa utbetalningar som tidigare hanterades av Försäkringskassan.²⁶

Diagram 3.5 Studiehjälp för studier utomlands 2018–2025¹
Antal personer och utbetalt belopp, miljoner kronor

¹ Inkluderar studiebidrag, extra tillägg, inackorderingstillägg och ersättning för dagliga resor utomlands.

I princip alla utlandsstuderande med studiehjälp får studiebidrag. Inackorderingstillägg lämnades 2025 till 270 studerande och 43 fick ersättning för dagliga resor. Endast ett fåtal fick extra tillägg vid utlandsstudier. Totalt betalades 15 miljoner kronor ut i studiehjälp till utlandsstuderande.

Andelen kvinnor av de som fick studiehjälp för studier utomlands var 57 procent.

3.3 Lärlingsersättning

Lärlingsersättning är en kostnadsersättning till lärlingar i den gymnasiala lärlingsutbildningen. Ersättningen kan även lämnas för studier på en lärlingsliknande utbildning vid ett introduktionsprogram.²⁷ Syftet med ersättningen är att göra lärlingsutbildningarna mer attraktiva, genom ett ekonomiskt stöd för de merkostnader i form av mat och resor som en sådan utbildning kan medföra. Även om lärlings-

²⁵ Utöver de som får studiehjälp för utlandsstudier i enlighet med det svenska regelverket finns det studerande som får studiestöd inom ramen för EU:s förordningar om samordning av familjeförmåner.

²⁶ Från 1 februari 2024 tog CSN över ansvaret för Eg-utbetalningar med fullt belopp från Försäkringskassan.

²⁷ Lärlingsliknande utbildning kan finnas inom introduktionsprogrammen programinriktat val, yrkesintroduktion och individuellt alternativ.

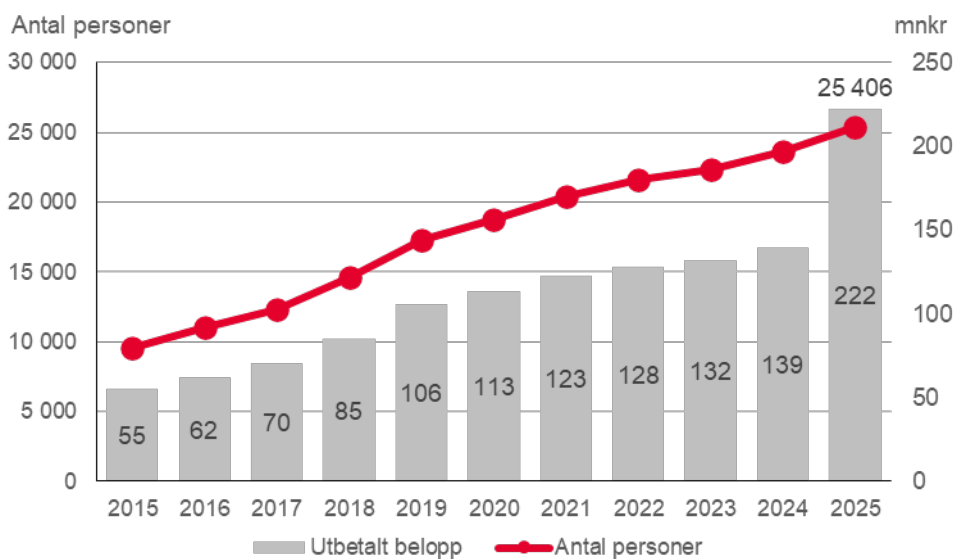
ersättningen inte är en del av studiehjälpen så måste den studerande ha rätt till studiehjälp för att kunna få lärlingsersättning.

Lärlingsersättningen uppgår till 1 500 kronor per studiemånad och kan lämnas när delar av utbildningen bedrivs på en arbetsplats.²⁸ Beloppet är en schablonersättning och eleven behöver inte visa att hen har extra kostnader för mat eller resor för att få ersättningen.

3.3.1 Fortsatt ökning av antalet studerande med lärlingsersättning

Antalet studerande med lärlingsersättning har ökat stadigt sedan stödformen infördes. Under det gångna året fick 25 400 studerande lärlingsersättning. Det innebär en ökning med drygt 7 procent jämfört med 2024. Det totala utbetalade beloppet var 222 miljoner kronor, vilket var en ökning med 60 procent. Att det utbetalda beloppet ökade så kraftigt beror på att månadsbeloppet för lärlingsersättningen höjdes under året.²⁹

Diagram 3.6 Lärlingsersättning 2015–2025
Antal personer och utbetalt belopp, miljoner kronor

Av de som får lärlingsersättning är 59 procent män. Andelen män har varit högre än andelen kvinnor under alla de år lärlingsersättningen har funnits, vilket är en följd av en sned könsfördelning bland lärlingsutbildningarnas elever.

Antalet elever med ersättningen är högst inom bygg- och anläggningsprogrammet, följt av introduktionsprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet, fordons- och transportprogrammet, el- och energiprogrammet, och barn- och fritidsprogrammet.

²⁸ Lärlingsersättning kan, precis som inackorderingstillägg och extra tillägg, lämnas även till studerande som är yngre än 16 år, så länge utbildningen berättigar till detta. Som längst kan lärlingsersättning lämnas till och med det första kalenderhalvåret det år eleven fyller 20 år.

²⁹ Månadsbeloppet höjdes från 1 000 kronor till 1 500 kronor januari 2025.

Av de studerande som får lärlingsersättning går 51 procent i fristående gymnasieskola och 49 procent i kommunal gymnasieskola. Då det totala antalet elever är lägre i fristående gymnasieskolor än i kommunala innebär det att andelen studerande med lärlingsersättning är högre på fristående skolor.

3.4 Rg-bidrag

Rg-bidrag, eller bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan, kan lämnas till studerande vid riksgymnasierna för döva och hörselskadade, vid riksgymnasierna för rörelsehindrade ungdomar, samt till döva och hörselskadade elever som läser en för dem särskild vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.³⁰

Syftet med Rg-bidraget är att minska de ekonomiska och geografiska hindren för gymnasiestudier. En studerande som måste bo tillfälligt på skolorten, på grund av att den ligger för långt från hemorten för att hen ska kunna pendla, kan få ersättning för bland annat mat, boende och hemresor. Hur mycket en studerande får i Rg-bidrag beror bland annat på kostnaderna för boende och på vilka typer av bidrag den studerande har i övrigt. Om en studerande har aktivitetsersättning, kan hen få bidrag för kostnader som inte täcks av aktivitetsersättningen.

För ett normalt läsår betalas Rg-bidrag ut under nio månader. Till skillnad från studiehjälpen kan bidraget även lämnas efter 20 års ålder, för att en studerande ska kunna avsluta sin utbildning. Den som har rätt till Rg-bidrag, men som på grund av sin ålder inte längre har rätt till studie hjälp, kan i stället få ett extra tilläggsbidrag för sina levnadsomkostnader under studietiden.

3.4.1 Långsamt allt färre studerande med Rg-bidrag

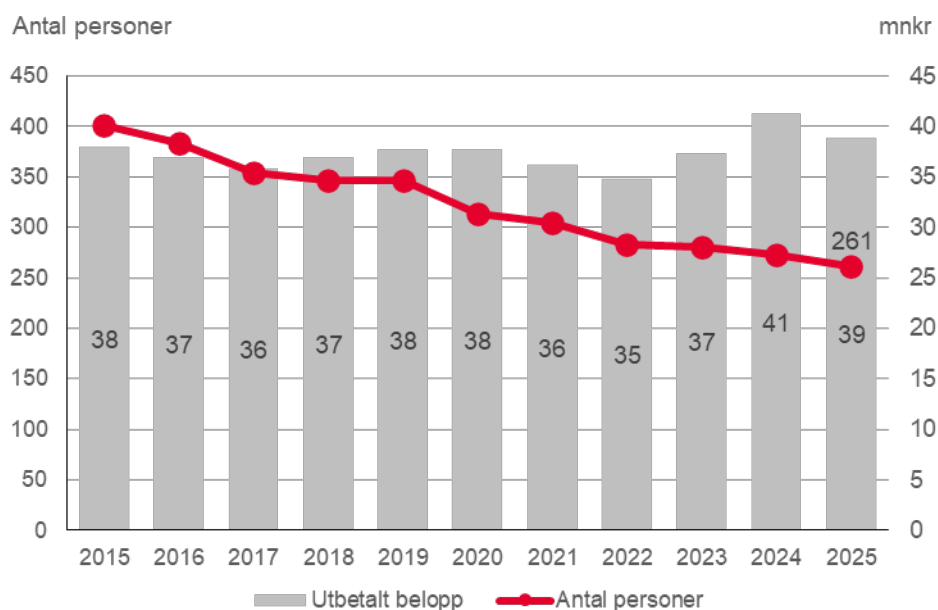
Antalet studerande med Rg-bidrag har följt en långsamt nedåtgående trend under ett antal år. Under 2025 fick 260 personer Rg-bidrag. Sedan 2015 har antalet sjunkit med 35 procent. Färre studerande får alltså ersättning för att deras resväg till de aktuella riksgymnasierna är för lång för att de ska kunna bo kvar på hemorten.

Sett i ett längre perspektiv verkar utvecklingen gå mot att fler döva, hörselskadade och rörelsehindrade kan välja en gymnasieskola nära hemmet. Antalet studerande med Rg-bidrag är dock så pass lågt att man bör undvika att dra alltför långtgående slutsatser utifrån förändringen.

---

³⁰ Rg-bidrag betalas ut i enlighet med förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan.

Diagram 3.7 Rg-bidrag 2015–2025
Antal personer och utbetalt belopp, miljoner kronor

Under året betalades 39 miljoner kronor ut i Rg-bidrag, vilket var en minskning jämfört med 2024.³¹ Den genomsnittliga utbetalade summan bland de som får bidraget minskade till 149 000 kronor.

3.5 Återkrav av studiehjälp

Utbetald studiehjälp kan under vissa omständigheter återkrävas. Den vanligaste orsaken till beslut om återkrav är att studiehjälp har betalats ut för en period under vilken den studerande haft ogiltig frånvaro i så hög omfattning att hen inte kan anses läsa på heltid.³²

Om den studerande är myndig när studiehjälpen betalas ut, blir hen själv betalningsskyldig för återkravet. Är den studerande däremot omyndig när studiehjälpen betalas ut, blir den vårdnadshavare som tog emot utbetalningen betalningsskyldig för återkravet. Ränta på beloppet tas ut när förfalldatumet har passerat.

Ibland kan det finnas möjlighet att justera felaktigt utbetalad studiehjälp mot kommande utbetalningar inom samma läsår. Beslut om justeringar är inga återkrav och ingår därför inte i detta avsnitt.

3.5.1 Fler fick beslut om återkrav av studiehjälp

Under 2025 fick 22 900 personer³³ minst ett beslut om återkrav av studiehjälp.³⁴ Detta innebär en ökning med 2 100 personer jämfört med 2024. Till stor del kan ökningen

³¹ Under 2024 höjdes resekostnadsersättningen från 18 kronor till 25 kronor per mil.

³² Riktlinjen är att skolan ska ha sett ett mönster av upprepad frånvaro och att frånvaron uppgår till minst fyra timmar under en 30-dagarsperiod.

³³ Personen fick både beslutet och aviseringen under 2024.

³⁴ Inkluderat Rg-bidrag och lärlingsersättning.

förklaras av att rutinerna för avisering av återkrav förändrades under året.³⁵ Under året ökade också antalet elever med indragen studiehjälp på grund av ogiltig frånvaro.

Ogiltig frånvaro är den klart vanligaste orsaken till återkrav av studiehjälp. Under 2025 orsakades antalet återkrav av studiehjälp till 79 procent av ogiltig frånvaro.

Med undantag för åren under covid-19-pandemin har antalet inrapporterade elever med för hög ogiltig frånvaro ökat varje år sedan 2008. Årets ökning följer därmed en längre trend.

Tabell 3.1 Antal studerande med studiehjälp som fått återkravsbeslut 2023–2025^{1,2}
Fördelat efter orsak och år

	2023	2024	2025
Ogiltig frånvaro	15 982	17 118	18 192
Övriga skolorsaker ³	1 354	1 521	2 625
Avbrott	1 530	1 445	1 371
Övrigt	424	460	539
Minskad studieomfattning	292	354	472
Inkomständring ⁴	33	48	21
Totalt⁵	19 507	20 837	22 917

¹ I tabellen ingår även återkrav av Rg-bidrag och lärlingsersättning.

² En studerande kan få återkrav av flera skäl under året och förekommer då i mer än en kategori.

³ Exempelvis byte av skola eller studieväg.

⁴ Inkomst för extra tillägg.

⁵ Nettoräknat antal.

Av de som fick återkrav av studiehjälp under 2025 var 58 procent män. Att män är överrepresenterade bland de som får återkrav beror främst på att det är vanligare att män får sin studiehjälp indragen på grund av ogiltig frånvaro.

Det är vanligare att återkrav avser myndiga elever än omyndiga. Av återkraven avsåg 58 procent myndiga elever, som själva var återbetalningsskyldiga. 42 procent avsåg omyndiga elever, där elevernas vårdnadshavare var återbetalningsskyldiga.

Under 2025 återkrävdes totalt 31 miljoner kronor inom studiehjälpen.³⁶ Det återkrävda beloppet per person exklusive ränta var i genomsnitt 1 340 kronor, vilket är en minskning med 50 kronor jämfört med 2024.

³⁵ Från och med september 2025 aviseras återkraven direkt i samband med beslut. Tidigare skedde aviseringarna i slutet av läsåret.

³⁶ Inkluderat Rg-bidrag och lärlingsersättning.

4 Studiemedel

Mer än en halv miljon personer studerade med studiemedel under 2025. Det är ungefär lika många som året innan. Den andel av alla med studiemedel som väljer att ta studielån minskar däremot, för andra året i rad. Antalet använda veckor med studiemedel ökar kraftigt, särskilt bland studerande på eftergymnasial nivå.

Studiemedel ges till studerande på eftergymnasiala utbildningar, samt till studerande på grundskole- och gymnasienivå från och med andra kalenderhalvåret det år de fyller 20 år. För studier på eftergymnasial nivå finns ingen nedre åldersgräns för rätt till studiemedel. Den övre åldersgränsen för rätt till studiemedel är 60 år.³⁷

Studiemedlen består av en **bidragsdel** och en valbar **lånedel** som ska betalas tillbaka.³⁸ Bidragsdelen ges i form av ett generellt bidrag eller, i vissa fall, ett högre bidrag. I vissa fall kan den studerande även få tilläggsbidrag, tilläggs lån och merkostnads lån. *Tilläggsbidrag* lämnas till studerande med barn. *Tilläggs lån* kan lämnas till studerande från och med det år hen fyller 25 år, under förutsättning att hen har haft en viss inkomst före studiestarten. *Merkostnads lån* kan lämnas för merkostnader som den studerande har i samband med sina studier, till exempel resor och undervisningsavgifter.

4.1 Samtliga studerande med studiemedel

I det här avsnittet presenterar vi utvecklingen av det totala antalet studerande med studiemedel. Här finns uppgifter om bland annat åldersfördelning, antalet deltidsstuderande och hur många studerande som får tilläggsbidrag för barn. I underavsnitten om utbildningsnivå finns även en beskrivning av studerande i Sverige fördelat på skolform. I slutet av avsnittet finns information om utbetalda belopp.

4.1.1 I princip oförändrat antal studerande med studiemedel

Under 2025 studerade 532 100 personer med studiemedel. Det är en ökning med 2 400 personer jämfört med året innan, vilket är mindre än en procents ökning.

Kvinnor har länge varit överrepresenterade bland studerande med studiemedel. Sex av tio studerande är kvinnor.

Det är relativt vanligt att få studiemedel på deltid eller att studier med studiemedel enbart pågår under delar av året. För att komplettera beskrivningen av antalet studerande har vi därför beräknat antalet helårsekvivalenter.³⁹ Antalet helårs-

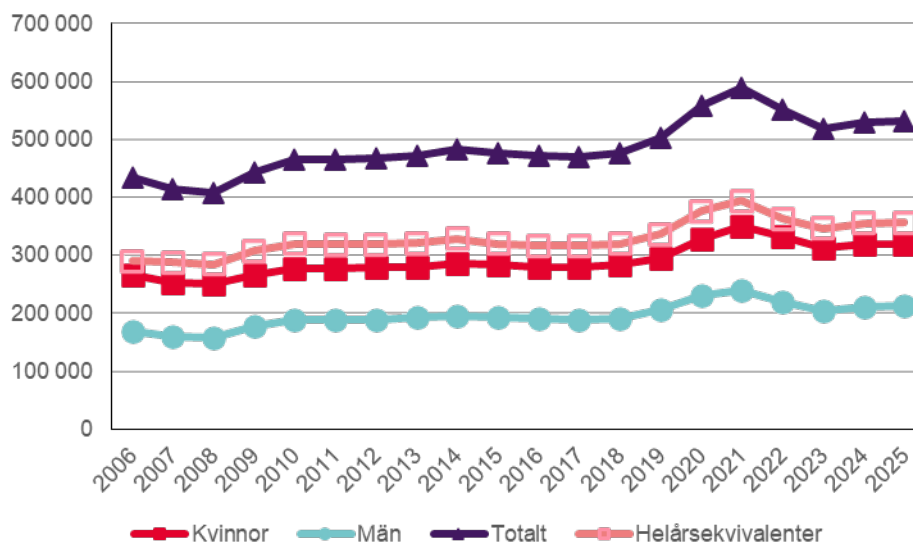
³⁷ Rätten till lån begränsas successivt från och med det kalenderår den studerande fyller 51 år.

³⁸ Bidragsdelen är pensionsgrundande, men inte skattepliktig.

³⁹ Helårsekvivalenter beräknas utifrån de utbetalda beloppen för bidrag och visar hur många personer de utbetalda beloppen skulle räcka till om alla studerade på heltid under 40 veckor. Hänsyn har tagits till att bidragsbeloppet skiljer sig åt mellan generellt och högre bidrag.

ekvivalenter med studiemedel för 2025 är 356 800, en ökning med knappt 1 procent jämfört med föregående år.

Diagram 4.1 Antal studerande med studiemedel 2006–2025
Fördelat efter kön och helårsekvivalenter

De flesta studiemedelstagare studerar i Sverige. Under 2025 studerade 516 500 personer med studiemedel i Sverige, medan 26 300 personer fick studiemedel för studier i utlandet.

Tabell 4.1 Antal studerande med studiemedel 2021–2025
Fördelat efter utbildningsnivå och studier i Sverige respektive i utlandet¹

	2021	2022	2023	2024	2025
Grundskolenivå	32 710	27 629	23 982	23 558	23 110
- Varav studier i Sverige	32 710	27 629	23 982	23 558	23 110
- Varav studier i utlandet	0	0	0	0	0
Gymnasienivå	156 643	133 170	117 912	120 109	120 081
- Varav studier i Sverige	155 306	131 598	116 099	118 193	117 942
- Varav studier i utlandet	1 435	1 669	1 881	2 025	2 267
Eftergymnasial nivå	432 214	415 828	399 932	411 490	414 276
- Varav studier i Sverige	416 632	400 083	384 858	397 026	400 075
- Varav studier i utlandet	20 356	24 322	24 030	23 929	24 046
Totalt	588 707	550 518	517 947	529 744	532 132
- Varav studier i Sverige	572 435	533 866	501 677	514 083	516 503
- Varav studier i utlandet	21 630	25 872	25 821	25 882	26 252

¹ En person kan förekomma inom flera utbildningsnivåer samt både inom studier i Sverige och i utlandet.

Under 2025 studerade 44 000 utländska medborgare med studiemedel.⁴⁰ Det är en minskning med 1 300 personer eller 3 procent jämfört med 2024. Antalet kvinnor

⁴⁰ De studerande var utländska medborgare när de ansökte om studiemedel.

minskade med 50 personer och antalet män minskade med 1 250 personer. Minskningen beror sannolikt på att färre har sökt asyl i Sverige de senaste åren.⁴¹

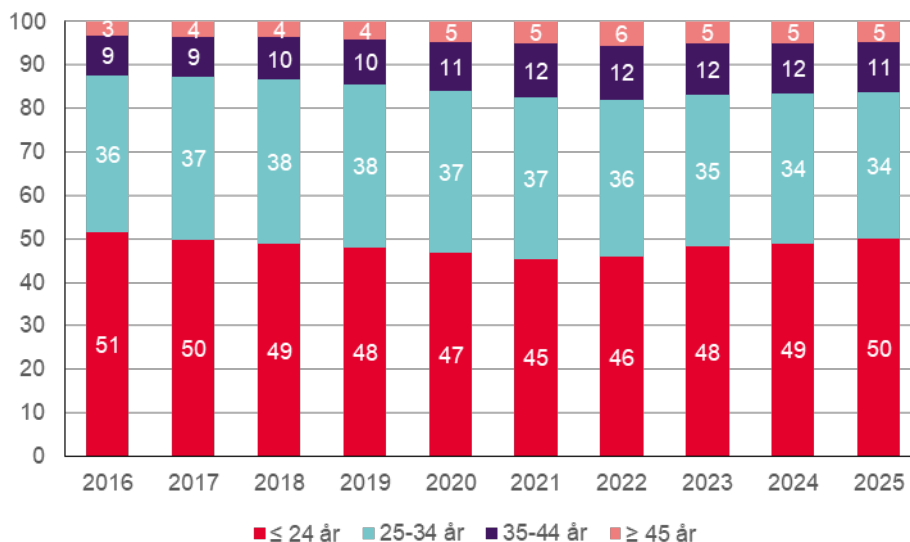
Ökad andel äldre studerande över tid

Under det senaste decenniet har åldersstrukturen bland studiemedelstagarna förändrats något. Under åren fram till och med covid-19-pandemin ökade andelen studerande i de äldre åldersgrupperna mest, men därefter har andelen minskat något.⁴² Trots nedgången har andelen studerande som är 35 år eller äldre ökat från 12 till 16 procent under de senaste tio åren.

I ett kortare perspektiv ser vi att den yngsta åldersgruppen har växt. De senaste fem åren har andelen studerande som är 24 år eller yngre ökat från 45 procent till 50 procent. Åldersgruppens storlek är nu nästan tillbaka på samma nivå som för tio år sedan.

Kvinnorna utgör en majoritet i alla åldersgrupper. I den yngsta åldersgruppen är dock kvinnorna något underrepresenterade jämfört med samtliga studerande med studiemedel. Bland de yngsta utgjorde kvinnorna 57 procent av de studerande under 2025, jämfört med 60 procent av samtliga. Därefter ökar andelen kvinnor gradvis med åldern. I den äldsta åldersgruppen, studiemedelstagare äldre än 44 år, var 72 procent kvinnor. En förklaring till den höga andelen kvinnor i de äldre åldersgrupperna är att kvinnor oftare återgår till studier med studiemedel.⁴³

Diagram 4.2 Åldersfördelning bland studiemedelstagare 2016–2025
Fördelat efter åldersgrupp, andelar i procent

⁴¹ Migrationsverket. [Statistik om asylansökningar 2000–2025](#). Hämtad 2026-02-23.

⁴² Under större delen av pandemin var inkomstprövningen vid ansökan om studiemedel tillfälligt avskaffad. Det var då lättare för studerande i de äldre åldersgrupperna att få studiemedel, eftersom de oftare arbetar vid sidan av studierna. Dessutom har antalet studerande på grundskole- och gymnasienivå generellt minskat under de senaste åren, och de studerande på de nivåerna är generellt äldre än de studerande på eftergymnasial nivå.

⁴³ CSN. [Vilka återgår till studier?](#) 2021.

Studiemedel på deltid vanligare bland kvinnor

Under 2025 fick 480 600 personer studiemedel för heltidsstudier och 98 200 personer fick studiemedel på deltid. En del studerande får studiemedel både på deltid och på heltid under samma år. På grund av det var det 18 procent av samtliga studerande med studiemedel under 2025 som fick stödet på deltid, samtidigt som 90 procent fick studiemedel för heltidsstudier.

Andelen kvinnor är ännu högre bland deltidsstuderande än bland heltidsstuderande. Det senaste året var andelen kvinnor bland deltidsstuderande 67 procent, jämfört med 59 procent bland heltidsstuderande. Kvinnor får studiemedel på deltid i högre grad än män inom samtliga utbildningsnivåer.

Studiemedel på deltid är vanligast vid studier på grundskolenivå. Bland studerande på grundskolenivå har andelen som får studiemedel på deltid ökat med 7 procentenheter till 39 procent under det senaste decenniet. Motsvarande andel bland studerande på gymnasienivå har ökat med 5 procentenheter till 32 procent, och bland studerande på eftergymnasial nivå har andelen ökat med 4 procentenheter till 13 procent.

Samtidigt har det blivit mindre vanligt att få studiemedel för heltidsstudier. Minskningen har varit störst bland studerande på grundskolenivå, där andelen heltidsstuderande har minskat med 8 procentenheter till 76 procent under det senaste decenniet.

Antalet med tilläggsbidrag fortsatte nedåt

Under 2025 fick 91 700 studerande med studiemedel tilläggsbidrag⁴⁴ för barn, vilket är en minskning med 6 procent jämfört med föregående år. Antalet studerande med tilläggsbidrag har nu minskat fyra år i rad, och kan delvis förklaras av en minskning av antalet studerande äldre än 24 år.

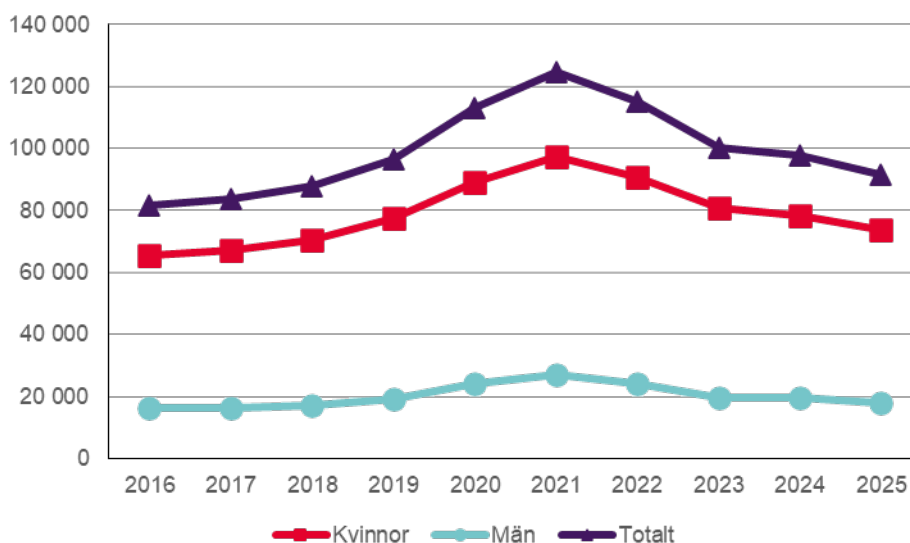
Det är knappt en av fem studiemedelstagare som får tilläggsbidrag. Även om antalet studerande med tilläggsbidrag har minskat de senaste åren så är andelen av samtliga studiemedelstagare som får tilläggsbidrag densamma som för tio år sedan. Andelen studerande med tilläggsbidrag varierar dock inom de olika utbildningsnivåerna. Vanligast var det bland studerande på grundskolenivå, där drygt hälften fick tilläggsbidrag under 2025. På gymnasienivå och eftergymnasial nivå fick 26 procent respektive 14 procent tilläggsbidrag. Skillnaderna mellan utbildningsnivåerna kan förklaras av att studerande på grundskole- och gymnasienivå generellt är äldre än studerande på eftergymnasial nivå.

Könsfördelningen bland de som får tilläggsbidrag har förändrats mycket lite under de år som bidraget har funnits. Ungefär fyra av fem studiemedelstagare som får tilläggsbidrag är kvinnor.

---

⁴⁴ Tilläggsbidrag är ett extra bidrag till studerande som har vårdnad om barn. Om båda vårdnadshavarna studerar utgår tilläggsbidrag till den ena av dem. Tilläggsbidragets storlek bestäms av antalet barn.

Diagram 4.3 Antal studerande med tilläggsbidrag 2016–2025
Fördelat efter kön

Utlandsstuderande får mer sällan tilläggsbidrag än studerande i Sverige. Av de som fick studiemedel för studier i utlandet under 2025 fick 2 procent tilläggsbidrag. Det kan jämföras med att 18 procent av de studerande i Sverige fick tilläggsbidrag. Att färre studerande utomlands får tilläggsbidrag beror på att utlandsstuderande är yngre, och därmed mer sällan har barn, än studerande i Sverige. Dessutom är det troligt att studerande med barn väljer bort utlandsstudier i större utsträckning än studerande utan barn, eftersom de är mer bundna till Sverige.

4.1.2 Svag minskning av antalet studerande på grundskolenivå

Under 2025 fick 23 100 personer studiemedel för studier på grundskolenivå i Sverige, vilket är en minskning med 2 procent jämfört med föregående år. Av samtliga studerande med studiemedel fick 4 procent stödet för att läsa på grundskolenivå.⁴⁵

Könsfördelningen bland studerande på grundskolenivå har varit densamma de senaste tre åren, med 76 procent kvinnor. Sedan 2021 har dock andelen kvinnor ökat med 11 procentenheter.

De som får studiemedel för studier på grundskolenivå är äldre än de som studerar på högre utbildningsnivåer. Under 2025 var 63 procent av de studerande 30 år eller äldre, en andel som har ökat med 8 procentenheter under de senaste tio åren. Av kvinnorna var 66 procent äldre än 30 år och av männen var 54 procent så gamla. Detta trots att andelen män i den åldersgruppen har ökat med 10 procentenheter sedan 2016.⁴⁶

⁴⁵ Studiemedel för studier på grundskolenivå kan endast ges för studier i Sverige.

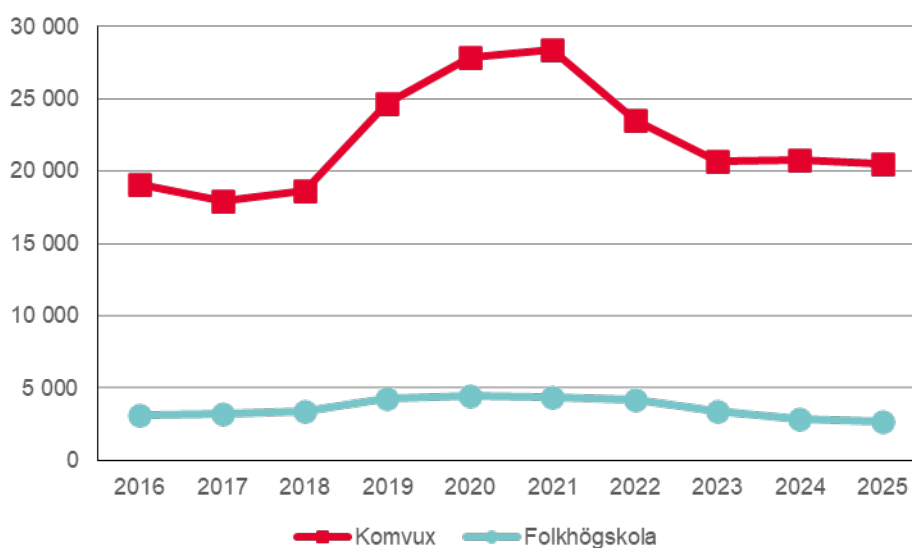
⁴⁶ Andelen kvinnor 30 år eller äldre har ökat med 5 procentenheter under samma period.

Majoriteten studerar på komvux

De flesta som studerar med studiemedel på grundskolenivå i Sverige läser på komvux. Under 2025 studerade 20 500 personer på komvux, vilket motsvarade 89 procent av de studerande. Drygt 2 700 personer studerade på folkhögskola. Under de senaste tio åren har antalet studerande på komvux ökat medan antalet studerande på folkhögskola har minskat.

Könsfördelningen var under det senaste året densamma inom båda skolformerna, med 76 procent kvinnor och 24 procent män.

Diagram 4.4 Antal studerande med studiemedel på grundskolenivå i Sverige 2016–2025
Fördelat efter skolform¹

¹ En person kan studera inom båda skolformerna under året och förekommer då i båda kategorierna.

4.1.3 Oförändrat antal studerande på gymnasienivå

Under 2025 fick 120 100 personer studiemedel för studier på gymnasienivå, varav 117 900 personer studerade i Sverige och 2 300 personer i utlandet.⁴⁷ Det totala antalet studerande på gymnasienivå var oförändrat jämfört med föregående år. Antalet studerande i utlandet ökade med 12 procent. De tre senaste åren har 23 procent av samtliga studerande med studiemedel fått stödet för studier på gymnasienivå.

Könsfördelningen bland studerande på gymnasienivå liknar den för samtliga studerande, med 61 procent kvinnor och 39 procent män under 2025. Bland studerande i utlandet var andelen kvinnor något högre, 63 procent.

Till skillnad från studerande på grundskolenivå är majoriteten av studerande på gymnasienivå yngre än 30 år. De blir dock allt äldre. Under 2025 var 63 procent yngre än 30 år, vilket är en minskning med 7 procentenheter under de senaste tio åren. Män är yngre än kvinnor. Under det senaste året var 72 procent av männen och 57 procent av kvinnorna yngre än 30 år.

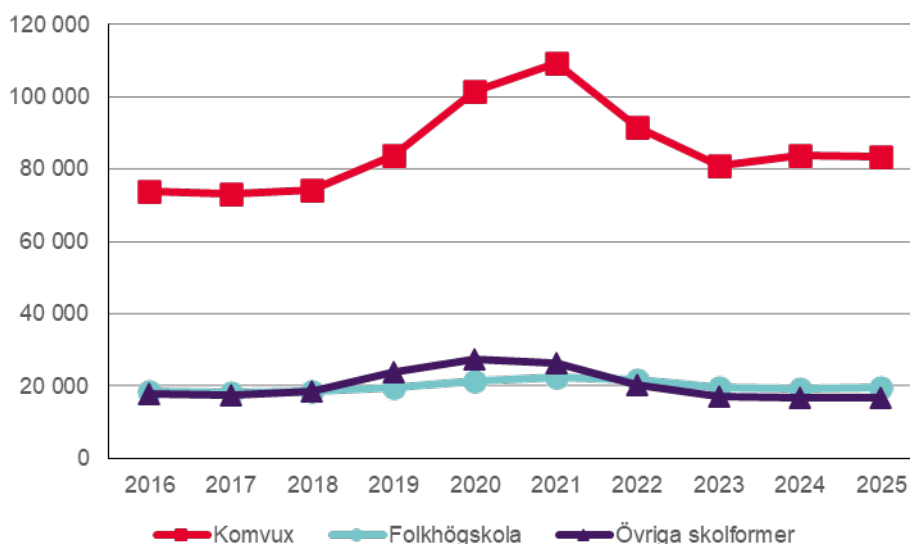
⁴⁷ En person kan ha studerat både i Sverige och i utlandet under året, och förekommer då i båda grupperna.

Komvux vanligast även för studier på gymnasienivå i Sverige

Precis som för studier på grundskolenivå är studier på komvux vanligast bland de som får studiemedel för studier på gymnasienivå i Sverige. Under 2025 läste 83 400 personer på komvux, vilket motsvarade 71 procent av de studerande. Knappt 19 600 personer valde att studera på folkhögskola och 16 900 personer läste inom någon av de övriga gymnasiala skolformerna. Under det senaste decenniet har antalet studerande på komvux och folkhögskola ökat.

Könsfördelningen bland studerande på komvux och folkhögskola var i princip densamma, med 64 respektive 62 procent kvinnor. Inom övriga gymnasiala skolformer var däremot en majoritet män (54 procent).

Diagram 4.5 Antal studerande med studiemedel på gymnasienivå i Sverige 2016–2025
Fördelat efter skolform^{1,2}

¹ En person kan studera inom flera skolformer under året och förekommer då i flera kategorier.

² I övriga gymnasiala skolformer ingår gymnasieskola, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildningar vid universitet och högskolor, behörighetsgivande förutbildningar inom yrkeshögskolan, nationell yrkesutbildning samt konst- och kulturutbildningar.

Under våren 2024 startade en pilotverksamhet för en ny skolform kallad nationell yrkesutbildning.⁴⁸ Utbildningarna är för vuxna på gymnasial nivå och ska underlätta för de studerande att snabbt kunna börja arbeta i bristyrken. Under 2024 fick 300 personer studiemedel för att läsa en nationell yrkesutbildning och 2025 hade antalet växt till 920 personer. Fler män än kvinnor får studiemedel för att läsa en nationell yrkesutbildning. Under 2025 var 72 procent av stödtagarna män, en ökning med 7 procentenheter jämfört med 2024.

4.1.4 Liten ökning av antalet studerande på eftergymnasial nivå

Antalet studerande med studiemedel för studier på eftergymnasial nivå ökade med 1 procent under 2025 till 414 300 personer. Av dessa studerade 400 100 personer i

⁴⁸ Utbildningen regleras i förordning (2024:107) om stöd för en nationell yrkesutbildning.

Sverige och 24 000 personer i utlandet. Knappt 78 procent av samtliga studiemedeltagare fick studiemedel för att läsa på eftergymnasial nivå.

Könsfördelningen förblev oförändrad med 59 procent kvinnor och 41 procent män.

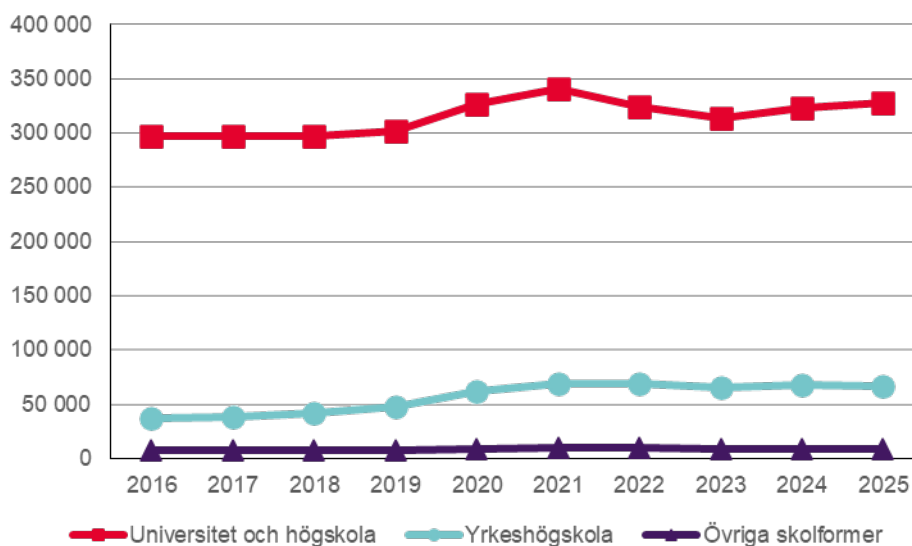
De som studerar med studiemedel för studier på eftergymnasial nivå är yngre än övriga studerande. Drygt 76 procent av de studerande var yngre än 30 år under 2025. Bland männen var 80 procent i den åldersgruppen.

Majoriteten i Sverige läser vid universitet eller högskola

De flesta som studerar med studiemedel för studier på eftergymnasial nivå i Sverige läser vid universitet eller högskola. Under 2025 studerade 328 100 personer inom denna skolform, vilket motsvarade 82 procent av de studerande. Knappt 66 800 personer valde att studera vid yrkeshögskola, och 8 700 personer studerade inom någon av de övriga eftergymnasiala skolformerna. Antalet studerande har ökat inom alla skolformer under det senaste decenniet, särskilt inom yrkeshögskola.

Könsfördelningen bland studerande på universitet eller högskola samt inom övriga eftergymnasiala skolformer liknar den för samtliga studerande med studiemedel. Inom yrkeshögskolan var dock könsfördelningen jämnare, med 47 procent män och 53 procent kvinnor.

Diagram 4.6 Antal studerande med studiemedel på eftergymnasial nivå i Sverige 2016–2025
Fördelat efter skolform^{1,2}

¹ En person kan studera inom flera skolformer samtidigt och förekommer då i flera kategorier.

² I övriga eftergymnasiala skolformer ingår utbildningar vid folkhögskola och eftergymnasiala utbildningar i avdelning B1 i bilagan till studiestödsförordningen. Även konst- och kulturutbildningar på eftergymnasial nivå ingår.

4.1.5 Ökning av de utbetalda beloppen

Under 2025 betalade CSN ut totalt 44,6 miljarder kronor i studiemedel. Det är en ökning med 670 miljoner kronor eller 2 procent jämfört med föregående år. Ökningen

kan i huvudsak förklaras av att studiemedelsbeloppen höjts. Beloppen är knutna till prisbasbeloppet, som höjdes med knappt 3 procent under 2025.

Tabell 4.2 Utbetalda studiemedel 2023–2025¹
Fördelat efter bidrag och lån, miljoner kronor

	2023	2024	2025
Studiebidrag	13 716	15 268	15 643
Tilläggsbidrag	614	647	612
Bidrag totalt	14 330	15 914	16 255
Grundlån	22 157	24 724	25 181
Tilläggslån	1 860	1 991	1 280
Merkostnadslån	1 270	1 268	1 848
Lån totalt	25 287	27 982	28 309
Studiemedel totalt	39 617	43 896	44 564

¹ De utbetalda beloppen redovisas utifrån ekonomiskt redovisningsdatum, det vill säga det år som utbetalningen gjordes.

4.2 Studiemedel för utlandsstudier

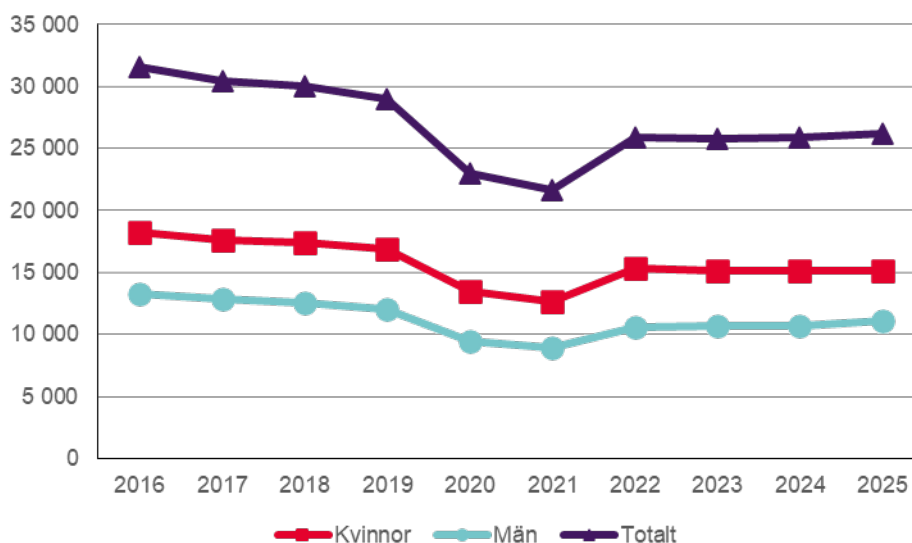
I det här avsnittet presenterar vi utvecklingen av antalet studerande med studiemedel för studier i utlandet. I de första underavsnitten utgår vi från samtliga utlandsstuderande och därefter beskriver vi utvecklingen bland studerande på gymnasienivå respektive eftergymnasial nivå.

4.2.1 Svag ökning av antalet utlandsstuderande

Under 2025 fick 26 300 personer studiemedel för studier i utlandet, en ökning med drygt 1 procent jämfört med året innan. Antalet kvinnor var oförändrat medan antalet män ökade med knappt 4 procent. Kvinnorna utgjorde 58 procent av de studerande och männen 42 procent.

Sett över längre tid är trenden att antalet studerande utomlands minskar. Under det senaste decenniet har antalet utlandsstuderande minskat med 17 procent. Det gäller både kvinnor och män.

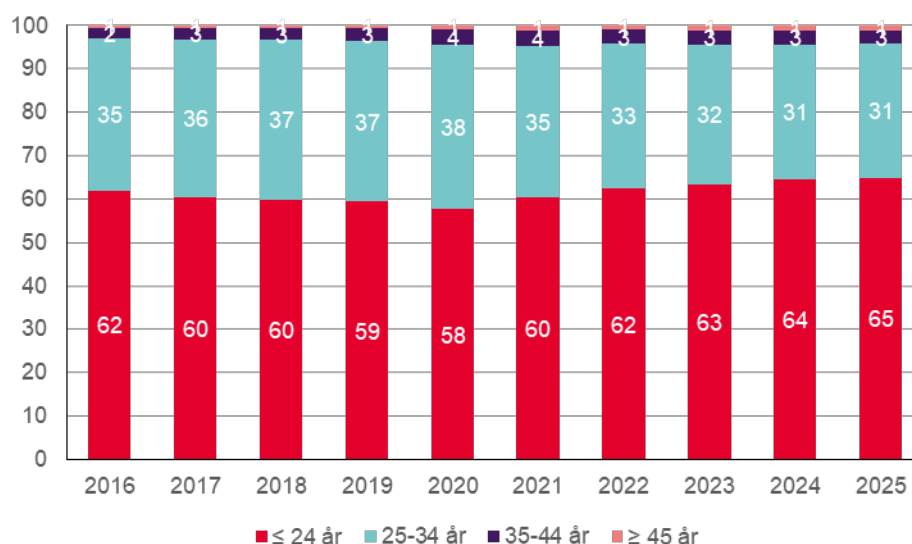
Diagram 4.7 Antal studerande med studiemedel för utlandsstudier 2016–2025
Fördelat efter kön

Många utlandsstuderande är yngre än 25 år

Majoriteten av de som får studiemedel för studier i utlandet är yngre än 25 år. Under 2025 var 65 procent av de studerande i den åldersgruppen, en andel som har ökat med 3 procentenheter under det senaste decenniet. Däremot har andelen utlandsstuderande mellan 25 och 34 år minskat med 4 procentenheter, till 31 procent, under samma period.

Diagram 4.8 Andel utlandsstuderande per åldersgrupp 2016–2025
Fördelat efter åldersgrupp, andelar i procent

Bland utlandsstuderande yngre än 35 år var könsfördelningen 2025 densamma som bland samtliga utlandsstuderande. I de äldre åldersgrupperna var det en jämnare könsfördelning.

Nästan alla får studiemedel för heltidsstudier

De flesta som får studiemedel för studier i utlandet studerar på heltid. Under 2025 fick 25 700 personer studiemedel för heltidsstudier medan 900 personer fick studiemedel på deltid.⁴⁹ Det betyder att 98 procent av samtliga utlandsstuderande fick studiemedel för heltidsstudier och 4 procent på deltid. Könsfördelningen i de båda grupperna liknade den för samtliga utlandsstuderande.

Majoriteten studerar utomlands som freemovers

Utlandsstuderande kan delas in i tre olika grupper:

- Utbytesstuderande
- Freemovers
- Språkstuderande

Utbytesstuderande är studerande som läser en del av sin svenska utbildning i utlandet, medan *freemovers* ordnar sin utbildning utomlands på egen hand. *Språkstuderande* är de som läser språkstudier utomlands.

Det är vanligast att studera i utlandet som freemover, vilket 59 procent av de utlandsstuderande valde att göra under 2025. Det var 34 procent som valde att studera utomlands som utbytesstuderande och 8 procent som läste språkstudier i utlandet.⁵⁰

Under covid-19-pandemin minskade de ofta förhållandevis korta utbytesstudierna på grund av olika restriktioner som infördes i många länder och på grund av inställda utbytesprogram. Som lägst utgjorde utbytesstuderande 18 procent av alla utlandsstuderande med studiemedel. De senaste tre åren har dock andelen utbytesstuderande varit högre än innan pandemin, samtidigt som andelen freemovers har minskat.

4.2.2 Ökning av antalet studerande på gymnasienivå

Det är relativt få som studerar med studiemedel för studier på gymnasienivå i utlandet. Under 2025 utgjorde den gruppen 2 300 personer. Det innebär en ökning med 240 personer eller 12 procent jämfört med året innan. Antalet studerande med studiemedel för studier på gymnasienivå utomlands har nu ökat fyra år i rad, men är inte tillbaka på samma nivå som före covid-19-pandemin. I ett längre perspektiv har antalet minskat med nästan en fjärdedel jämfört med för tio år sedan.

Antalet män ökade mer än antalet kvinnor. Det gjorde att könsfördelningen förändrades under året, och andelen kvinnor minskade med 2 procentenheter till 63 procent. Trots minskningen är andelen kvinnor 4 procentenheter högre nu jämfört med för tio år sedan.

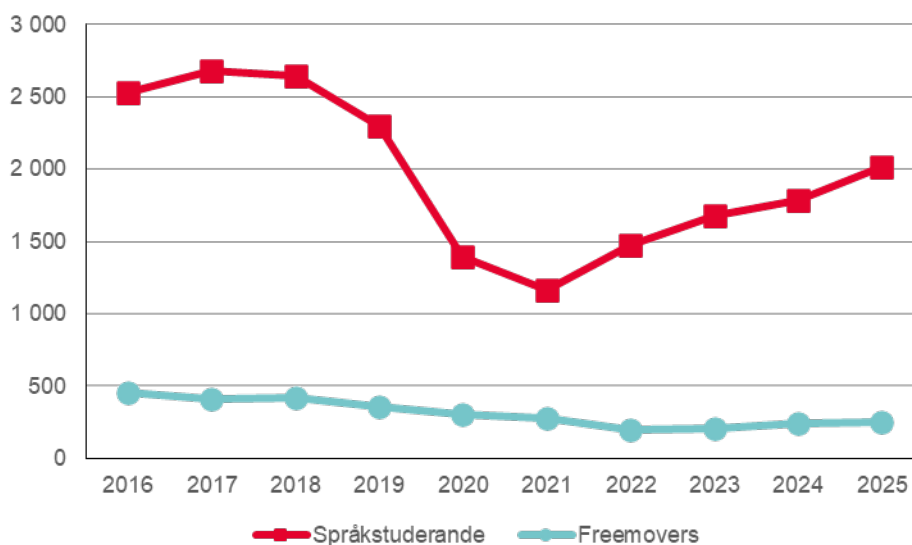
De flesta som studerar på gymnasienivå i utlandet är språkstuderande. Under 2025 var 2 000 personer språkstuderande och 250 personer var freemovers. Antalet som läste språkstudier ökade mer än antalet freemovers.

---

⁴⁹ En person kan ha studerat både på heltid och deltid under året, och förekommer då i båda grupperna.

⁵⁰ En person kan ha studerat i utlandet både som utbytesstuderande, freemover och/eller språkstuderande under samma år, och förekommer då i flera grupper.

Diagram 4.9 Antal utlandsstuderande med studiemedel på gymnasienivå 2016–2025
Fördelat efter typ av utlandsstudier

Studerande på gymnasienivå i utlandet är relativt unga. Under 2025 var 81 procent av dem under 30 år.

Majoriteten studerar i Europa

Majoriteten av dem som får studiemedel för studier på gymnasienivå i utlandet studerar i Europa. Under 2025 var det 57 procent som läste i ett europeiskt land. Den näst populäraste världsdelen var Asien. Där studerade en fjärdedel, en andel som har varit relativt konstant de senaste fyra åren.

Kvinnorna studerade i Europa i högre grad än männen, 67 procent respektive 42 procent. Männen valde istället oftare att studera i Asien. Av männen studerade 42 procent där, jämfört med 16 procent av kvinnorna. Detta mönster har förekommit under flera år.

Under 2025 fanns studerande med studiemedel för studier på gymnasienivå utomlands i 53 olika länder. De senaste tre åren har omkring sex av tio personer läst i något av de fem vanligaste länderna: Spanien, Japan, Frankrike, Italien eller Sydkorea.

De tre senaste åren har Spanien varit det populäraste landet bland kvinnorna, medan Japan har varit det populäraste landet bland männen. Kvinnorna utgjorde 70 procent av de studerande i Spanien 2025, medan 72 procent av de studerande i Japan var män.

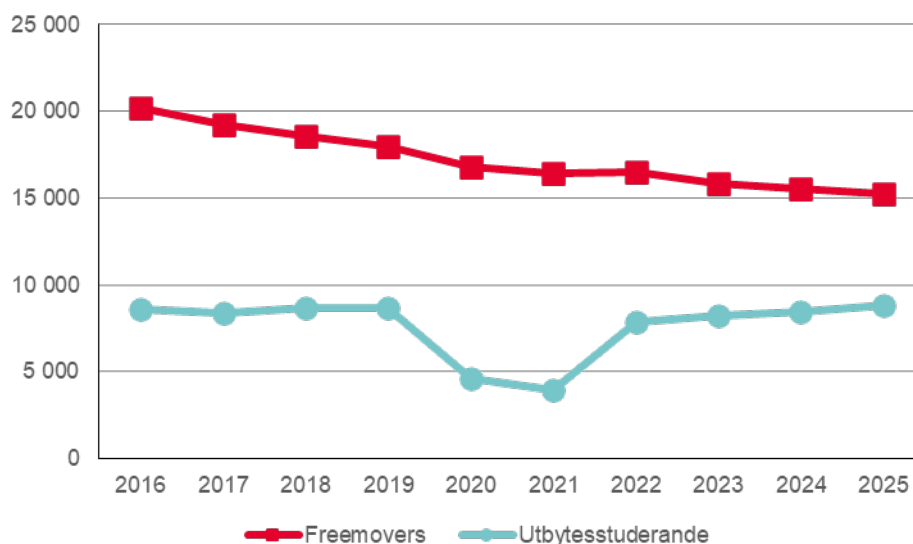
4.2.3 Freemovers vanligast på eftergymnasial nivå

Under 2025 studerade 24 000 personer med studiemedel på eftergymnasial nivå i utlandet, vilket är ungefär lika många som året innan. Av de studerande var 57 procent kvinnor och 43 procent män.

De flesta utlandsstuderande som läser på eftergymnasial nivå är yngre än 30 år. Under 2025 var 92 procent i den åldersgruppen. Det var ingen större skillnad mellan kvinnor och män.

De flesta som studerar i utlandet på eftergymnasial nivå gör det som freemovers. De senaste tio åren har dock antalet freemovers minskat med 25 procent samtidigt som antalet utbytesstuderande har ökat med 3 procent. Antalet utbytesstuderande var under 2025 för första gången högre än före covid-19-pandemin.

Diagram 4.10 Antal utlandsstuderande med studiemedel på eftergymnasial nivå 2016–2025
Fördelat efter typ av utlandsstudier¹

¹ Detta diagram inkluderar inte språkstuderande, eftersom de är så få. Under 2025 fick 98 personer studiemedel för språkstudier på eftergymnasial nivå i utlandet.

Knappt tre av fyra studerar i Europa

De flesta som får studiemedel för studier på eftergymnasial nivå i utlandet studerar i Europa. Under 2025 studerade 72 procent där, vilket är 10 procentenheter högre än för tio år sedan. Den näst populäraste världsdelen är Nordamerika, där 16 procent studerade. Det är 6 procentenheter lägre jämfört med 2016. En högre andel av kvinnorna studerade i Europa, jämfört med männen. Männen sökte sig istället oftare till Nordamerika eller Asien.

Freemovers studerade i högre grad i Europa och Nordamerika än utbytesstuderande. Utbytesstuderande valde istället oftare att studera i Asien.

Diagram 4.11 Andel freemovers per världsdel 2025

■ Europa 75 %   ■ Nordamerika 20 %
■ Asien 3 %   ■ Oceanien 3 %
■ Sydamerika 0 %   ■ Afrika 0 %

Diagram 4.12 Andel utbytesstuderande per världsdel 2025

■ Europa 68 %   ■ Asien 19 %
■ Nordamerika 9 %   ■ Oceanien 4 %
■ Sydamerika 1 %   ■ Afrika 0 %

Under 2025 fanns det studerande med studiemedel för studier på eftergymnasial nivå i utlandet i 105 olika länder. En majoritet av dem, 64 procent, läste dock i något av de tio vanligaste länderna. USA behöll sin plats som det populäraste landet att studera i. Antalet studerande i Storbritannien fortsatte att minska, men landet är fortfarande det näst populäraste landet att studera i.

4.3 Det högre bidraget

I de kommande avsnitten presenterar vi först regelverket kring det högre bidraget och vilka grupper som kan få det. Därefter beskriver vi utvecklingen kring antalet studerande med högre bidrag, både totalt och fördelat på de grupper som kan få bidraget. Avslutningsvis går vi igenom hur mycket som har betalats ut i högre bidrag.

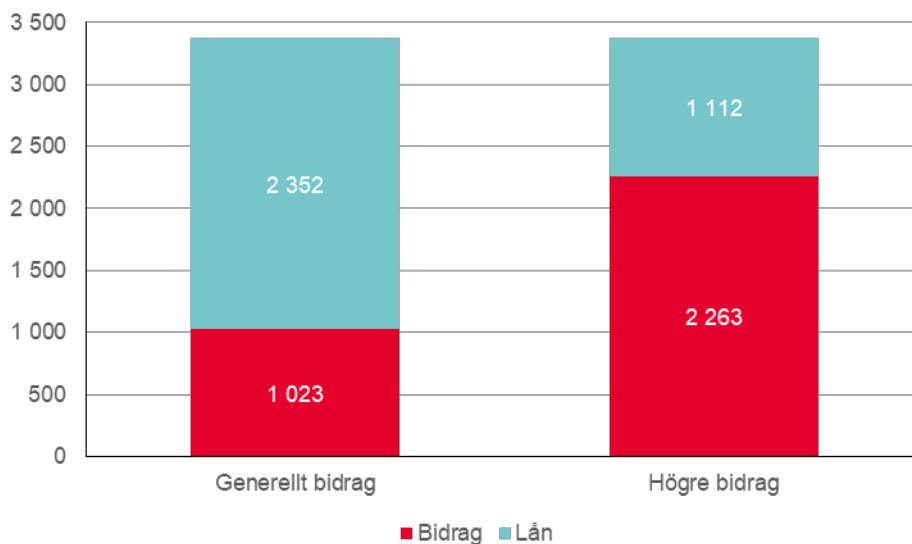
4.3.1 Regler och syfte

Det högre bidraget infördes för att rekrytera personer med låg utbildningsbakgrund till studier på grundskole- och gymnasienivå.⁵¹ Därutöver ger studiestödslagen (1999:1395) utrymme för att kunna lämna studiemedel med den högre bidragsnivån även till andra studerande, beroende på den aktuella situationen på arbetsmarknaden. Det här gör att lite olika grupper av studerande kan få det högre bidraget, vilket vi återkommer till.

Under 2025 var studiemedlens totalbelopp 3 375 kronor per vecka med bidrag och lånedel. De senaste åren har det högre bidragsbeloppet utgjort 67,1 procent av totalbeloppet, jämfört med 30,3 procent för det generella bidraget. Oavsett bidragsnivå blir totalbeloppet detsamma i de fall den studerande även tar lånedelen.

⁵¹ Prop. 1999/2000:10

Diagram 4.13 Belopp per vecka under 2025 vid heltidsstudier för generellt respektive högre bidrag
Fördelat på bidrag och lån, belopp i kronor

Vanligtvis kan det högre bidraget lämnas från och med det år den studerande fyller 25 år, men bidraget kan även lämnas till vissa studerande ungdomar från och med andra kalenderhalvåret de fyller 20 år. Som vi tidigare nämnt kan bidraget lämnas till vissa grupper av studerande. Under 2025 kunde dessa grupper få det högre bidraget:

- studerande på grundskole- eller gymnasienivå som saknar slutbetyg från sådan utbildning
- studerande som repeterar eller kompletterar studier på grundskolenivå
- studerande på kompletterande pedagogisk utbildning, där utbildningen ska leda till en grundlärar- eller ämneslärarexamen
- studerande ungdomar i åldern 20–24 år, främst från jobbgarantin och till viss del från introduktionsprogram⁵²

Den studerande behöver inte själv ansöka om det högre bidraget, utan CSN prövar om hen har rätt till det ändå. Bidraget är begränsat till den summa som varje år avsätts för ändamålet och det lämnas i den turordning ansökningarna kommer in. Om de anslagna medlen håller på att ta slut för en grupp stoppar CSN beviljning av högre bidrag för nya studerande. Om de anslagna medlen tar slut helt stoppas beviljning av högre bidrag även för de som tidigare under året fått högre bidrag och som därefter ansöker om studiemedel på nytt för att fortsätta dessa studier. Generellt bidrag kan då beviljas istället.

4.3.2 Färre studerande med högre bidrag

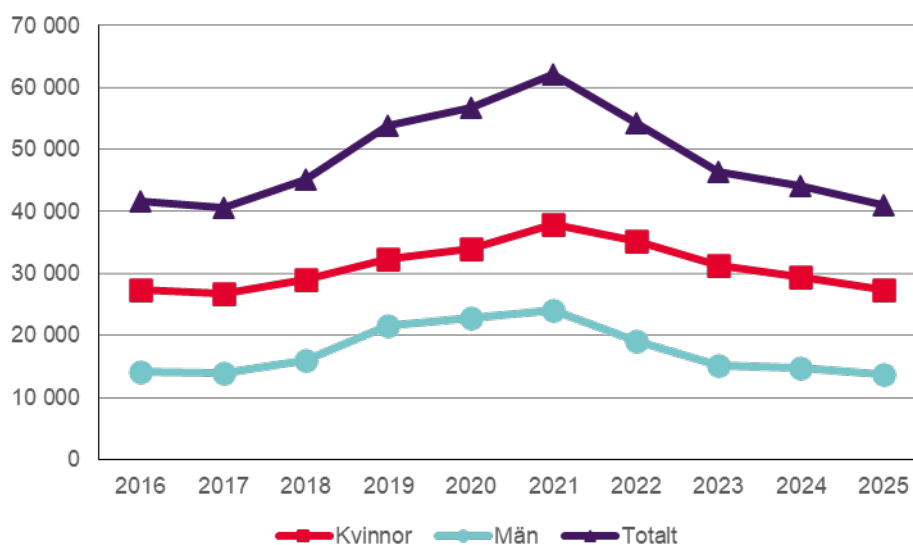
Under 2025 fick 41 100 personer studiemedel med det högre bidraget, vilket innebär en minskning med 7 procent. Det kan jämföras med att 497 200 personer fick

⁵² Mellan juli 2018 och januari 2024 kunde ungdomar som studerat på ett introduktionsprogram i den ordinarie gymnasieskolan ha rätt till det högre bidraget om de fortsatte studera med studiemedel. Endast studerande som tidigare fått den formen av högre bidrag kan beviljas det igen, efter 31 januari 2024, under förutsättning att kraven för det är uppnådda.

studiemedel med det generella bidraget, som därmed ökade med 1 procent. Antalet studerande med högre bidrag ökade fram till och med pandemin, men har därefter minskat och är nu tillbaka på samma nivå som för tio år sedan. Nästan alla som får det högre bidraget får studiemedel för studier i Sverige.

Det finns en överrepresentation av kvinnor bland dem som får det högre bidraget. Under 2025 var 67 procent kvinnor och 33 procent män.

Diagram 4.14 Antal studerande med högre bidrag 2016–2025
Fördelat efter kön

Under året fick 8 procent av samtliga studerande med studiemedel det högre bidraget. Det är ungefär samma andel som för tio år sedan. Andelen varierar inom de olika utbildningsnivåerna, där studerande på grundskolenivå är de som oftast får det högre bidraget och studerande på eftergymnasial nivå de som mest sällan får det.

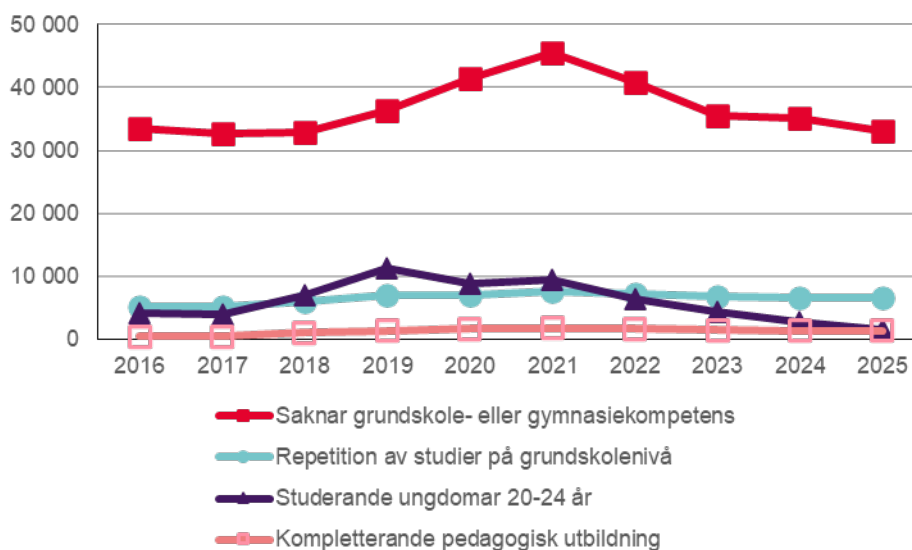
4.3.3 Antalet studerande med högre bidrag minskade i tre av fyra grupper

Antalet studerande med det högre bidraget har de senaste åren minskat i alla grupper, förutom i gruppen som får högre bidrag för studier på kompletterande pedagogisk utbildning. Där blev antalet marginellt fler under 2025.

Antalet studerande i åldern 20–24 år med högre bidrag fortsatte att minska. Under 2025 minskade antalet med 43 procent. Det var antalet ungdomar som kom från ett introduktionsprogram som minskade mest. Det beror på att det högre bidraget för ungdomar som läst på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan togs bort efter 31 januari 2024, och att det då bara var möjligt att få högre bidrag enligt övergångsbestämmelser.⁵³

⁵³ Förordning (2023:941) om ändring i studiestödsförordningen (2000:655). Endast studerande som tidigare fått den formen av högre bidrag kan beviljas det igen, efter 31 januari 2024, under förutsättning att kraven för det är uppnådda.

Diagram 4.15 Antal studerande med högre bidrag 2016–2025
Fördelat efter grupp¹

¹ 2019 ingick studerande med utbildningskontrakt i gruppen med studerande ungdomar 20–24 år. Möjligheten för ungdomar att få det högre bidraget vid studier med utbildningskontrakt togs bort den 1 januari 2020. Möjligheten för ungdomar som läst på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan att få det högre bidraget om de fortsatte studera med studiemedel togs bort efter 31 januari 2024.

Könsfördelningen varierar inom de olika grupperna. Högst andel kvinnor återfanns bland de som repeterade studier på grundskolenivå, där 77 procent var kvinnor. I gruppen med studerande ungdomar i åldern 20–24 år var andelen kvinnor lägst, 53 procent. I alla grupper var könsfördelningen densamma som föregående år.

4.3.4 De utbetalda beloppen minskade

CSN betalade ut 1,9 miljarder kronor i högre bidrag under 2025, vilket är en minskning med 6 procent. Drygt fyra femtedelar av den totala summan betalades ut till dem som saknade grundskole- eller gymnasiekompetens.

Tabell 4.3 Utbetalt belopp i högre bidrag 2025
Fördelat efter grupp, miljoner kronor och andel av anslag i procent

	Anslag	Utbetalt belopp	Andel av anslag ¹
Saknar grundskole- eller gymnasiekompetens	1 591	1 560	98 %
Repetition av studier på grundskolenivå	230	207	90 %
Studerande ungdomar 20–24 år			
- <i>Från jobbgarantin</i>	60	46	76 %
- <i>Från introduktionsprogram</i>	27	27	99 %
Kompletterande pedagogisk utbildning	82	64	78 %

¹ Visar hur stor andel av anslaget som har betalats ut.

Under 2025 stoppades beviljningen av högre bidrag för nya studerande inom gruppen för de som saknar slutbetyg från grund- eller gymnasieskola. Stoppet gällde från och med 24 september. För unga studerande i åldern 20–24 år som kom från ett introduktionsprogram stoppades beviljningen av högre bidrag redan 4 april.

4.4 Studielån

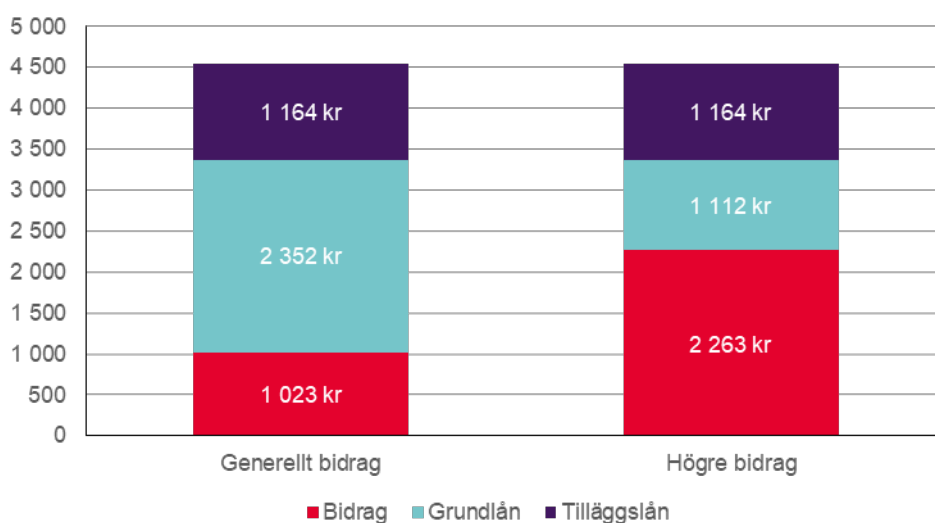
Studerande kan få grundlån, tillägglån och merkostnadslån. I kommande avsnitt beskrivs bland annat reglerna för och användningen av dessa lån.

4.4.1 Regler och syfte

Studiemedel består av bidrag och lån. Studiemedlens lånedel, här kallat grundlån, är olika stor beroende på om den studerade har generellt eller högre bidrag. Det totala studiemedelsbeloppet är dock lika stort oavsett bidrag. Studerande med generellt bidrag kunde under 2025 få grundlån med 2 352 kronor per vecka. Studerande med högre bidrag kunde samtidigt få grundlån med 1 112 kronor per vecka. Grundlån kan normalt lämnas för alla veckor som den studerande har bidrag.

Studerande kan få tillägglån utöver grundlån. Tillägglånet kan förstärka studiestödet för vuxna som har arbetat innan de börjar studera. Tillägglån kan därför lämnas till studerande som är 25 år eller äldre och som har bidrag och grundlån. För att tillägglån ska kunna lämnas måste studerande även ha haft en viss inkomst innan studierna.⁵⁴ Tillägglån lämnas under högst 120 veckor motsvarande heltid. Studerande kunde under 2025 få tillägglån med 1 164 kronor per vecka.

Diagram 4.16 Belopp per vecka vid heltidsstudier under 2025
Fördelat efter bidrag, grundlån och tillägglån.¹ Belopp i kronor

¹ Studerande kan även få tilläggsbidrag och merkostnadslån.

Studerande kan även få merkostnadslån för vissa kostnader i samband med studierna. Merkostnadslån lämnas bland annat för dubbel bostättning och undervisningsavgifter. Reglerna för merkostnadslån och merkostnadslånebeloppet beror på vilken typ av kostnad den studerande söker merkostnadslån för.

Alla studielån kan lämnas till och med det år den studerande fyller 60 år, men rätten till studielån begränsas successivt från och med det år den studerande fyller 51 år.

⁵⁴ Tillägglån kan lämnas till personer som tidigare har haft en inkomst som uppgår till minst 415 procent av det prisbasbelopp som gäller året då studierna påbörjas. En person som till exempel börjar studera under 2025 måste ha haft en inkomst på minst 244 020 kronor under 2024 för att ha rätt till tillägglån.

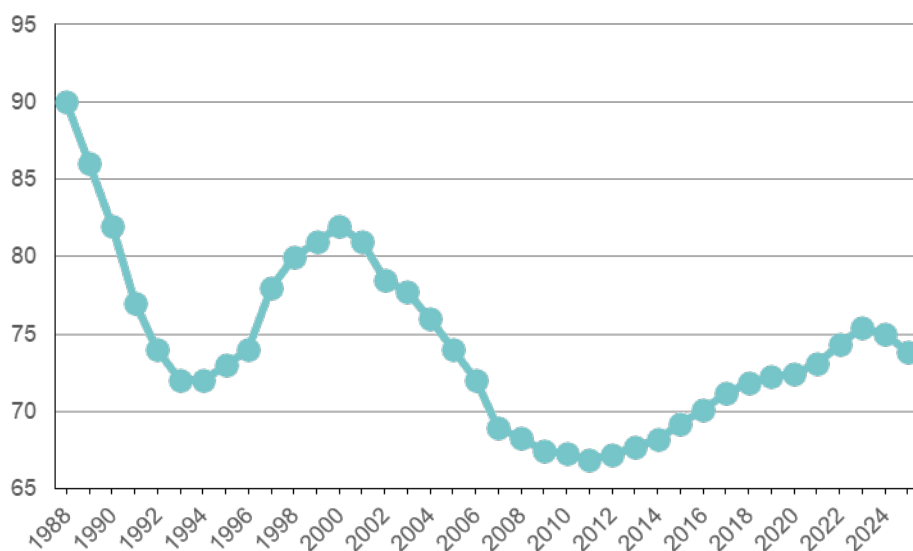
Studielånens återbetalningstid är normalt 25 år eller det lägre antal år som återstår till slutet av det år den återbetalningsskyldige fyller 64 år.

Studielånen är knutna till prisbasbeloppet och följer, med viss fördröjning, prisutvecklingen i samhället. På grund av detta har studielånebeloppen ökat kraftigt under de senaste åren.⁵⁵

4.4.2 Studerande med grundlån och lånebenägenhet

Under 2025 studerade 393 100 personer med grundlån och lånebenägenheten var 73,9 procent. Lånebenägenheten är andelen som studerar med bidrag och grundlån bland samtliga studerande med bidrag.

Diagram 4.17 Lånebenägenhet 1988–2025¹
Andelar i procent

¹ Notera att axeln är bruten och börjar på 65 procent.

Lånebenägenheten har ökat under många år och nådde 2023 den högsta nivån sedan 2004. Efter 2023 har lånebenägenheten minskat, men den är fortfarande hög. Under 2025 var lånebenägenheten till exempel högre än under covid-19-pandemins början.

Under de senaste åren har studerandegrupper som ofta tar lån blivit mindre och det har bidragit till att lånebenägenheten minskar. Färre studerande är till exempel i 25–34 års åldern och färre studerande har barn och utgifter för barn. Det finns troligen fler förklaringar till den minskade lånebenägenheten.

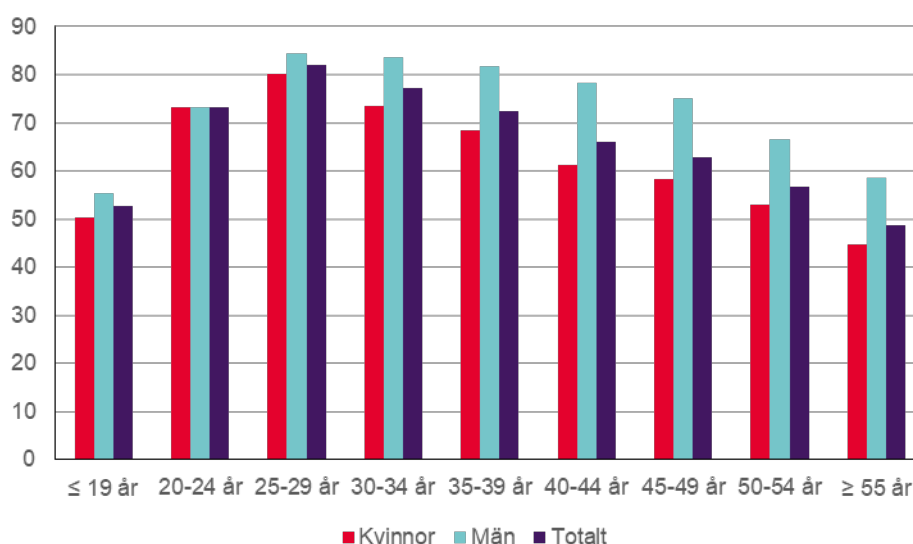
Totalt betalades 25,2 miljarder kronor ut i grundlån och det är 500 miljoner kronor mer än under det föregående året. Ökningen beror på det höjda lånebeloppet.

⁵⁵ Studielånebeloppet har totalt ökat med 22 procent sedan 2022.

Lånebenägenheten är högre bland män

Lånebenägenheten ökar först med åldern för att sedan minska med åldern. Det beror bland annat på de inkomster och utgifter man har i olika åldrar. Både boendesituationen och boendeutgifterna varierar till exempel med åldern.⁵⁶

Diagram 4.18 Lånebenägenhet 2025
Fördelat efter åldersgrupp och kön. Andelar i procent

Det finns skillnader mellan mäns och kvinnors lånebenägenhet. Under 2025 hade kvinnor en lånebenägenhet på 71,9 procent och män hade en lånebenägenhet på 76,8 procent. Det innebär att könsfördelningen är lite jämnare bland studerande med grundlån än bland samtliga studerande med studiemedel.⁵⁷

En jämförelse mellan män och kvinnor i samma åldersgrupper visar att skillnaden i lånebenägenhet är liten bland yngre studerande och stor bland äldre studerande. Det kan bero på att behovet av grundlån är mer likartat bland yngre män och kvinnor än bland äldre män och kvinnor. Män har till exempel högre inkomster än kvinnor, och detta inkomstgap ökar med åldern.⁵⁸ Tidigare inkomster kan samtidigt ha möjliggjort en viss konsumtion som studerande vill upprätthålla under studietiden.

Lånebenägenheten är fortfarande högst bland utlandsstuderande

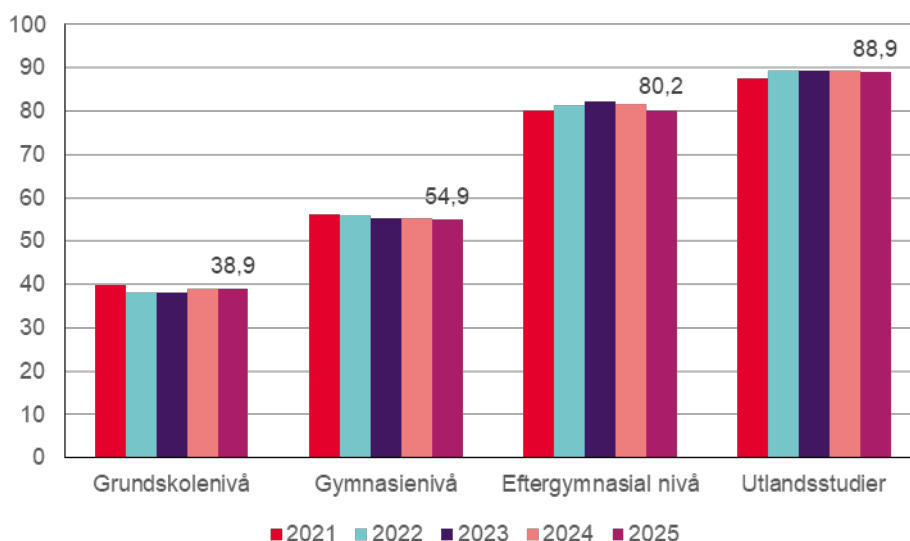
Lånebenägenheten är högst bland utlandsstuderande. Det beror troligen på att utlandsstuderande har höga omkostnader och begränsade möjligheter till arbete. Under 2025 tog 88,9 procent av de utlandsstuderande grundlån.

⁵⁶ Se till exempel [Studiemedel på komvux - En undersökning av komvuxstuderandes ekonomiska situation](#) (CSN 2026) för mer information om de studerandes inkomster och utgifter.

⁵⁷ Kvinnor utgjorde 60 procent av alla studiemedelstagare och 59 procent av studerande med grundlån.

⁵⁸ Jämställdhetsmyndigheten. [Fokus på inkomstgap – inte bara löneskillnader](#). 2020.

Diagram 4.19 Lånebenägenhet 2021–2025
Fördelat efter utbildningsnivå i Sverige och utlandsstudier.¹ Andelar i procent

¹ I utlandsstudier ingår studier på gymnasienivå och eftergymnasial nivå.

Studerande på grundskole- och gymnasienivå har lägre lånebenägenhet än studerande på eftergymnasial nivå. En förklaring till detta är att många studerande på grundskole- och gymnasienivå får det högre bidraget, vilket minskar behovet av grundlån.⁵⁹ Studietakten kan vara en annan förklaring. Förhållandevis många på grundskolenivå och gymnasienivå är deltidstuderande, och deltidstuderande har större möjligheter till arbete vid sidan av studierna.⁶⁰ Studerande på de lägre nivåerna kan även vilja hålla nere sin skuldsättning, till exempel om de är osäkra på vad studierna kommer ge dem eller om de planerar att fortsätta studera på högre nivåer senare.

4.4.3 Färre studerande med tillägglån

Under 2025 hade 64 000 studiemedelstagare, eller 12 procent av alla studiemedelstagare, tillägglån.⁶¹ Andelen minskade därmed för andra året i rad, efter att ha ökat under många år.⁶² Flera faktorer bidrar till utvecklingen. Färre studiemedelstagare har till exempel rätt till tillägglån då färre av dem har grundlån och då de har blivit yngre. Studiemedlens köpkraft har också stärkts och fler kan ha klarat sig med endast bidrag och grundlån.

Av dem som fick tillägglån var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Andelen studiemedelstagare med tillägglån ökar först med åldern för att sedan minska med åldern. Det beror troligen på livssituationen i olika skeden av livet. Andelen

⁵⁹ Ungefär hälften av de som studerar med det högre bidraget tar grundlån, jämfört med ungefär tre fjärdedelar av de som studerar med det generella bidraget.

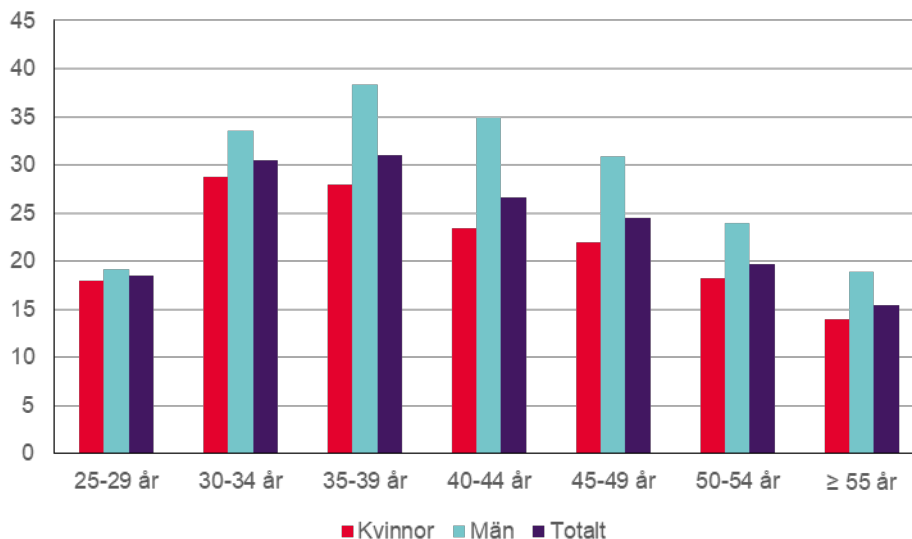
⁶⁰ Studerande på komvux och folkhögskola har till exempel högre arbetsinkomster än studerande på universitet och högskola. Se [Komvux- och folkhögskolestuderandes inkomster och utgifter våren 2022](#) och [Högskolestuderandes inkomster och utgifter 2020](#) för mer information om detta (CSN 2022, 2021).

⁶¹ Observera att endast vissa studiemedelstagare kan ta tillägglån. Se kapitlets början för mer information om detta. Se även [Användning och återbetalning av tillägglån](#) (CSN 2023) för mer information om antalet studiemedelstagare som kan ta tillägglån och andelen av dem som tar tillägglån.

⁶² Antalet och andelen studiemedelstagare med tillägglån nådde historiskt höga nivåer under covid-19-pandemin. Antalet och andelen studiemedelstagare ökade även under flera år som föregick pandemin.

studiemedelstagare som har ansvar för barn, och utgifter för barn, följer till exempel ett liknande åldersmönster som andelen studiemedelstagare med tilläggsån. För äldre studerande kan även återbetalningsreglerna spela en roll. Äldre studerande kan få en kort återbetalningstid och höga årsbelopp att betala, vilket kan påverka valet att ta tilläggsån.

Diagram 4.20 Andelen studiemedelstagare med tilläggsån 2025
Fördelat efter åldersgrupp¹ och kön. Andelar i procent

¹ Studerande under 25 år kan inte få tilläggsån.

Andelen studerande med tilläggsån varierar även med utbildningsnivån. Andelen var 13 procent på eftergymnasial nivå, 9 procent på gymnasienivå och 4 procent på grundskolenivå. Andelen minskade på samtliga utbildningsnivåer.

Totalt betalades 1,8 miljarder kronor ut i tilläggsån under 2025. Det är en minskning med 200 miljoner kronor, jämfört med föregående år. Minskningen beror på att färre studerade med tilläggsån.

4.4.4 Merkostnadslån vanligast bland utlandsstuderande

Under 2025 studerade 33 400 personer med merkostnadslån. Av dessa var 58 procent kvinnor och 42 procent män. Antalet studerande med merkostnadslån minskade med nästan 4 procent jämfört med föregående år.

Merkostnadslån är betydligt vanligare bland utlandsstuderande än bland studerande i Sverige. Under 2025 hade exempelvis 73 procent av alla studerande utomlands merkostnadslån, jämfört med 3 procent av alla studerande i Sverige.⁶³

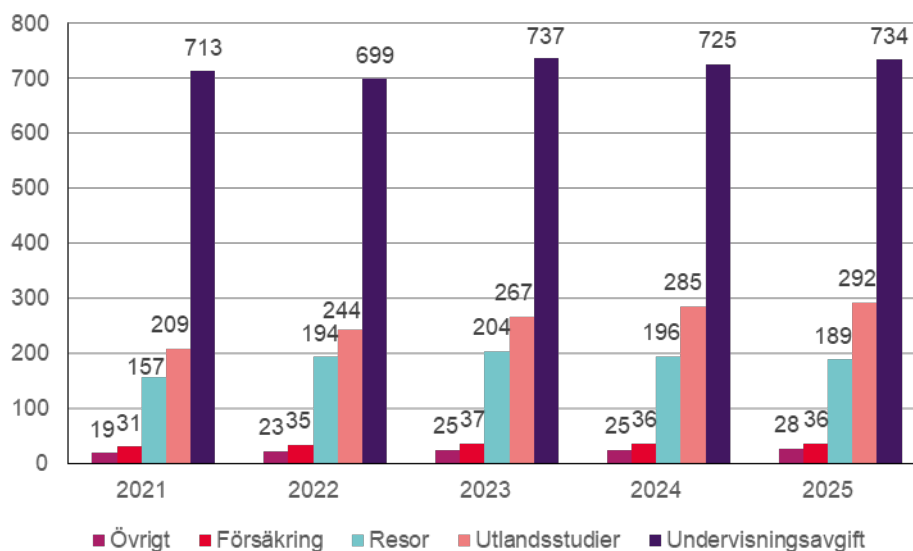
⁶³ Se avsnitt 4.3.2 för en förklaring till varför utlandsstuderande ofta tar lån. Andelen studerande med merkostnadslån bland samtliga studerande med studiemedel minskade under 2025 och motsvarade då 7 procent.

Att färre studerar med merkostnadslån förklaras dock inte av utlandsstuderande. Det förklaras istället av att färre studerande i Sverige tog merkostnadslån.⁶⁴ Det var framförallt färre som tog merkostnadslån för pendlingsresor.

Det är vanligast att ha merkostnadslån för studier på eftergymnasial nivå, då de flesta utlandsstuderande läser på den nivån. Under 2025 hade 7 procent av alla studerande på eftergymnasial nivå merkostnadslån, jämfört med 4 procent på gymnasienivå och 1 procent på grundskolenivå. Andelen som väljer att ta merkostnadslån är ungefär lika stor oavsett ålder.⁶⁵

Under 2025 betalades 1,3 miljarder kronor ut i merkostnadslån. Det är i stort sett samma belopp som betalades ut under föregående år. Majoriteten av det utbetalade beloppet, 734 miljoner kronor, bestod av merkostnadslån för undervisningsavgifter.

Diagram 4.21 Utbetalda merkostnadslån 2021–2025
Fördelat efter typ av merkostnad.¹ Miljoner kronor

¹ I övrigt ingår bland annat merkostnadslån för dubbel bosättning och för musikinstrument.

4.5 Hur länge har nya återbetalare studerat med studiemedel?

Hur länge studerar personer med studiemedel? I det här avsnittet använder vi nya återbetalare och antalet använda studiemedelsveckor för att uppskatta tiden med studiemedel. Nya återbetalare är personer som ska börja betala tillbaka studielån och

⁶⁴ Antalet studerande utomlands och i Sverige ökade under 2025. Andelen studerande med merkostnadslån minskade lite bland studerande utomlands och var oförändrad bland studerande i Sverige.

⁶⁵ Andelen som tar merkostnadslån är som högst 7 procent bland personer i 25–29-åldern och som lägst 5 procent bland personer i 55–60-årsåldern.

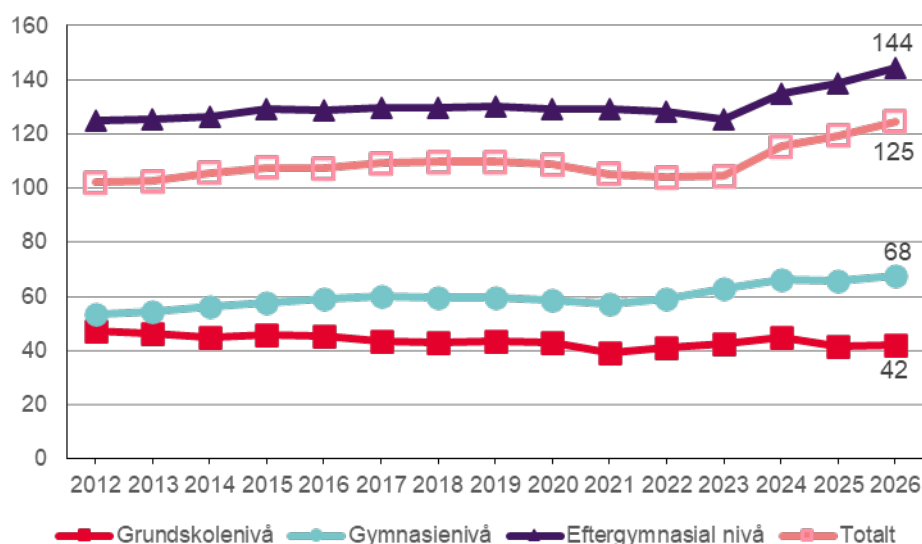
många av dem har studerat färdigt.⁶⁶ Antalet använda studiemedelsveckor inkluderar alla använda veckor till och med återbetalningens början.⁶⁷

108 500 personer blev nya återbetalare den första januari 2026.⁶⁸ De flesta blev återbetalare för första gången, men en del av dem blev det på nytt.⁶⁹ I avsnittet använder vi huvudsaklig utbildningsnivå och med det menas utbildningsnivån där återbetalaren använde flest studiemedelsveckor.

4.5.1 Antalet använda veckor med studiemedel ökar...

De som blev nya återbetalare under 2026 hade i genomsnitt använt 125 veckor med studiemedel. Kvinnor och män hade i genomsnitt använt 130 respektive 117 veckor med studiemedel.

Diagram 4.22 Genomsnittligt antal använda veckor med studiemedel bland personer som blev nya återbetalare 2012–2026¹
Fördelat efter utbildningsnivå och totalt

¹ Med huvudsaklig utbildningsnivå menas utbildningsnivån där personen har använt flest veckor med studiemedel. Antalet använda veckor med studiemedel kan inkludera veckor från en eller flera utbildningsnivåer.

Antalet använda studiemedelsveckor har ökat under de tre senaste åren och det indikerar att studietiden blir längre under kriser.⁷⁰ Många som blev nya återbetalare under dessa år har studerat under covid-19-pandemin och kan ha valt att förlänga studierna istället för att pröva en osäker arbetsmarknad. En osäker arbetsmarknad kan även ha

⁶⁶ En person ska börja betala tillbaka studielån vid ett årsskifte som tidigast inträffar sex månader efter den senaste perioden med studiestöd.

⁶⁷ Antalet använda veckor med studiemedel avser veckor med bidrag. Deltidsveckor räknas om till heltidsveckor. Antalet använda veckor kan inkludera veckor från en eller flera utbildningsnivåer.

⁶⁸ Siffran inkluderar en del personer som har studerat med omställningsstudiestöd. Personer som endast har studerat med omställningsstudiestöd ingår emellertid inte i avsnittet.

⁶⁹ En del personer som har studerat med studielån återgår till studier med studielån efter att de har betalat tillbaka de tidigare studielånen. Antalet använda veckor med studiemedel består i dessa fall av veckor från samtliga studieperioder och inte enbart av veckor från den senaste studieperioden.

⁷⁰ UKÄ har till exempel visat att kvarvaron i högskolan ökar under perioder med en osäker arbetsmarknad. Se UKÄ:s [Kvarvaron i högskolan ökar i kristider](#) (2023) för mer information.

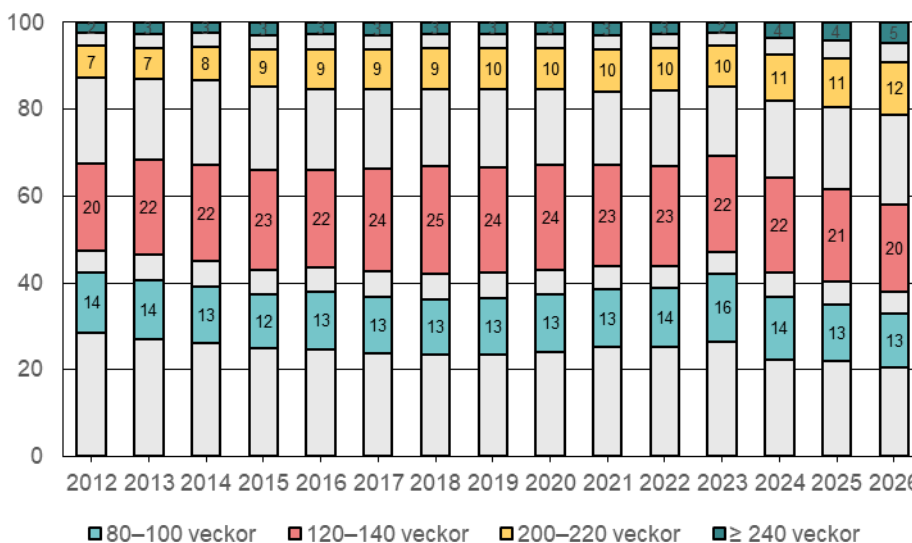
bidragit till att fler har studerat på eftergymnasial nivå,⁷¹ där studietiden är som längst, och till att studietiden har blivit längre på nivån.

De som studerar på gymnasienivå använder i likhet med dem som studerar på eftergymnasial nivå fler studiemedelsveckor än tidigare. Förändringen under de tre senaste åren är dock betydligt mindre, vilket kan bero på att den möjliga studietiden är kortare på gymnasienivå än på eftergymnasial nivå. De som studerar på grundskolenivå använder ungefär lika många veckor som tidigare.

...särskilt på eftergymnasial nivå

Antalet använda veckor med studiemedel har ökat kraftigt bland dem som studerar på eftergymnasial nivå. Här undersöker vi utvecklingen lite närmare genom att gruppera antalet använda veckor på eftergymnasial nivå i intervall. Det gula, röda och turkosa intervallen överensstämmer med längden på eftergymnasiala program och det gröna intervallet överensstämmer med den längsta tiden man kan ha studiemedel på nivån. De ljusgråa intervallen inkluderar alla veckoantal som inte inkluderas i de färgglada intervallen.⁷²

Diagram 4.23 Fördelning av antalet använda studiemedelsveckor på eftergymnasial nivå bland personer som blev nya återbetalare 2012–2026¹
Fördelat efter veckointervall, andelar i procent

¹ Bland dem som i huvudsak har studerat på eftergymnasial nivå. Antalet använda veckor med studiemedel på eftergymnasial nivå inkluderar inte veckor från andra utbildningsnivåer. 40 veckor motsvarar ungefär ett års heltidsstudier.

Ett kandidatprogram på universitet och högskolor motsvarar ungefär 120–140 veckor och intervallet är en bra utgångspunkt för att följa utvecklingen över tid. Andelen nya återbetalare som återfinns i intervallet har minskat under de tre senaste åren, samtidigt som andelen har ökat i de högre intervallen. Fler har till exempel använt 240 veckor.

⁷¹ Andelen nya återbetalare som har studerat på eftergymnasial nivå har ökat från 68 procent år 2023 till 75 procent år 2026. Andelen som har studerat på flera utbildningsnivåer har samtidigt ökat bland dem som har studerat på eftergymnasial nivå.

⁷² Det ljusgråa intervallet mellan det gröna och gula intervallet representerar till exempel 221–239 veckor.

Studiemedel kan i undantagsfall lämnas under en längre tid än 240 veckor på eftergymnasial nivå.⁷³ Andelen nya återbetalare som faktiskt har använt fler än 240 veckor är emellertid försvinnande liten och redovisas här tillsammans med andelen som har använt 240 veckor. Omställningsstudiestöd kan vara ett alternativ för personer som har använt alla studiemedelsveckor. Nya återbetalare som har haft båda stöden för eftergymnasiala studier har dock ofta studiemedelsveckor kvar att använda.⁷⁴

Att fler använder ett antal veckor som faller mellan de färgglada intervallen indikerar att fler läser både program och fristående kurser. Andelen nya återbetalare som har haft studiemedel för eftergymnasiala studier under sommaren har också ökat under de senaste åren.

4.6 Studiemedlens köpkraft

Studiemedelsbeloppen justeras varje år för att hänga med den allmänna prisutvecklingen. I det här avsnittet följer vi upp hur nivån på studiemedlen utvecklas i förhållande till konsumentprisindex (KPI). Med andra ord så följer vi studiemedlens köpkraft.

4.6.1 Studiemedelsbeloppet i förhållande till konsumentprisindex

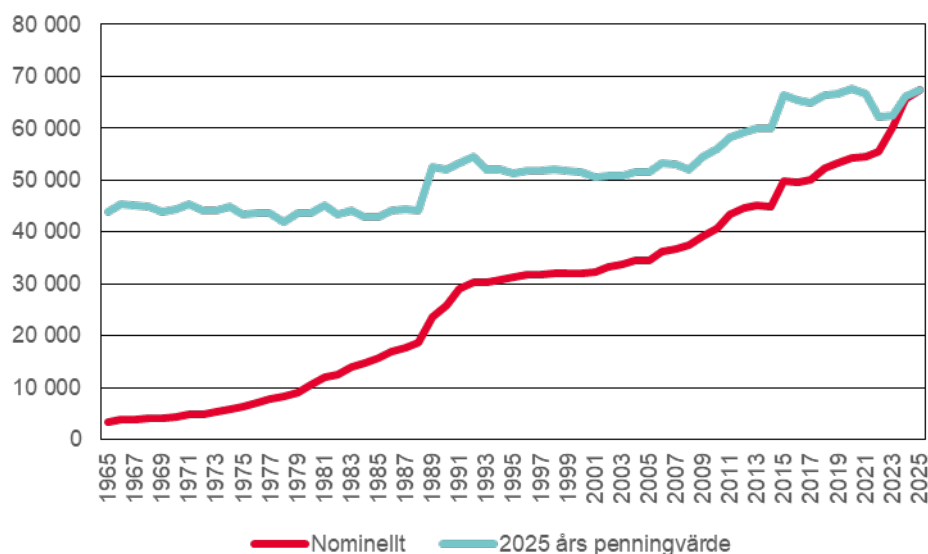
Studiemedlen är knutna till prisbasbeloppet, som beräknas med utgångspunkt i KPI. Det innebär att studiemedelsbeloppet, med viss fördröjning, följer prisutvecklingen i samhället. Det innebär även att studiemedlens köpkraft i princip enbart ändras när det fattas politiska beslut som innebär avvikelser i förhållande till indexregleringen.

---

⁷³ Se 3 kap. 8 § fjärde och femte stycket studiestödslagen (1999:1395).

⁷⁴ Nya återbetalare som har studerat på eftergymnasial nivå med studiemedel och omställningsstudiestöd har i genomsnitt använt 106 veckor med studiemedel på utbildningsnivån och 32 veckor med omställningsstudiestöd. Cirka sex procent av gruppen har använt 240 studiemedelsveckor på utbildningsnivån.

Diagram 4.24 Studiemedlens utveckling 1965–2025
Nominellt belopp¹ och belopp i 2025 års penningvärde.² Belopp i kronor

¹ Studiemedelsbeloppet avser 20 veckors heltidsstudier med bidrag och grundlån. Om studiemedelsbeloppet har förändrats under året används beloppet som avser det andra halvåret.

² Studiemedelsbeloppet har justerats för att ta hänsyn till prisutvecklingen i samhället och beloppet uttrycks i 2025 års penningvärde (medel). Beloppet har justerats med hjälp av SCB:s prisomräknare som baseras på KPI. SCB. Prisomräknaren. (Hämtad 2026-01-19)

När det är inflation urholkas värdet av studiemedlen under pågående år, innan den uppräknings av beloppet som görs vid det nya årsskiftet. Så var fallet under åren 2022 och 2023. Under 2025 återhämtade sig köpkraften, till att bli den näst högsta någonsin.⁷⁵

En brist med att mäta köpkraft i förhållande till KPI är emellertid att studerande, precis som andra låginkomstgrupper, kan ha en annan kostnadsbild än den som speglas av KPI.⁷⁶ Exempelvis utgör boendekostnaden ofta en större del av de studerandes kostnader, jämfört med befolkningen i stort.⁷⁷ Inte heller inkomstskillnader i samhället framgår av köpkraftsmåttet. Det innebär att studiemedlens relativa köpkraft i förhållande till exempelvis löner inte framgår.

4.7 Nyttjande av studiemedel

Alla som studerar har inte studiemedel. Det kan bero på att de inte har behov av studiemedel för sin försörjning. Det kan också bero på att de studerande inte har rätt till studiemedel, till exempel för att de har för hög inkomst, studerar med för låg studietakt, inte uppfyller åldersvillkoren eller på grund av att deras tidigare studieresultat är otillräckliga.

⁷⁵ Högst var köpkraften 2020, dvs. före åren med hög inflation.

⁷⁶ Statistiska centralbyrån (SCB), *Sveriges officiella statistik – Konsumentprisindex*, 2026.

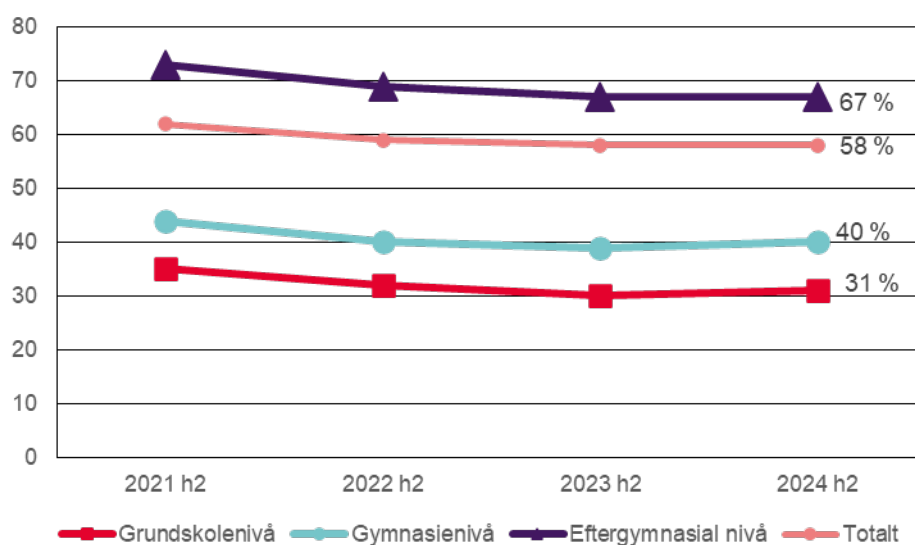
⁷⁷ CSN. [Högskolestuderandes ekonomiska och sociala situation 2020](#). 2021 och CSN. [Högskolestuderandes inkomster och utgifter 2020](#). 2021.

Vi följer här hur stor andel av samtliga studerande som har studiemedel. De senaste uppgifterna avser andra halvåret 2024. Uppgifter för andra halvåret 2025 publiceras den 19 augusti 2026.⁷⁸

4.7.1 Andelen studerande med studiemedel

Andelen studerande med studiemedel har minskat från 62 procent andra halvåret 2021 till 58 procent andra halvåret 2024. Andelen är tillbaka på samma nivå som innan covid-19-pandemin.⁷⁹

Diagram 4.25 Andelen studerande med studiemedel¹
Fördelade efter halvår och utbildningsnivå¹, andelar i procent

¹ Vissa studerande inom yrkeshögskolan och på konst- och kulturutbildning räknas i studiestödhänseende som studerande på gymnasial utbildning, medan SCB räknar samtliga utbildningar inom skolformerna som eftergymnasiala. Dessa individer räknas därför inte som studiemedelstagare i diagrammet.

Omställningsstudiestödet spelar en viss roll för utvecklingen. Eftersom många som har haft omställningsstudiestöd började studera med studiemedel,⁸⁰ hade andelen med studiemedel varit högre om omställningsstudiestödet inte hade funnits.

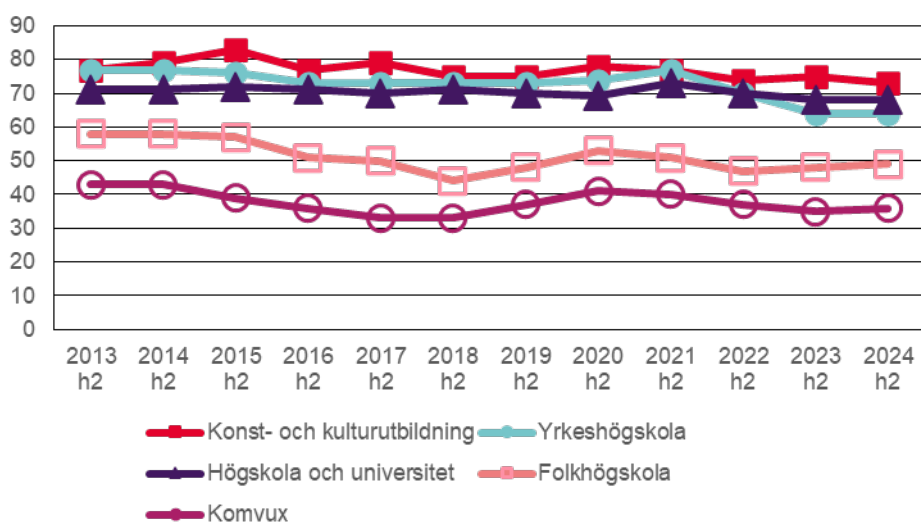
Vid en fördelning efter skolform var andelen med studiestöd oförändrad eller svagt ökande, jämfört med andra halvåret 2023, för alla skolformer utom för konst- och kulturutbildning. Jämfört med andra halvåret 2013, då tidserien börjar, har dock andelen som har studiemedel minskat inom samtliga skolformer.

⁷⁸ Uppgifterna kommer att publiceras i [CSN:s databas för officiell statistik](#). De avser studerande i Sverige inom skolformerna komvux, folkhögskola, konst- och kulturutbildning, yrkeshögskola och universitet och högskola.

⁷⁹ Härlett från diagram 4.22 om skolformer.

⁸⁰ CSN. [Erfarenheter av omställningsstudiestöd – Slutredovisning av ett regeringsuppdrag](#). 2025, s. 115.

Diagram 4.26 Andelen studerande med studiemedel
Fördelade efter halvår och skolform¹, andelar i procent

¹ I tidsserien för konst- och kulturutbildning ingår även kompletterande utbildningar och i tidsserien för yrkeshögskola ingår även kvalificerad yrkesutbildning (KY).

Under de senaste åren har minskningen varit särskilt påtaglig för yrkeshögskolan. Andelen av de studerande vid yrkeshögskolan som har studiemedel har minskat från 77 procent andra halvåret 2021 till 64 procent andra halvåret 2024. Minskningen beror dels på att fler vid yrkeshögskolan studerar på korta kurser, dels på att en större andel har omställningsstudiestöd.⁸¹ Att fler får omställningsstudiestöd kommer framöver att minska andelen av de studerande som får studiemedel inom samtliga skolformer.

Studerande vid komvux är de som i lägst utsträckning använder studiemedel, vilket till en del beror på att en majoritet är deltidstuderande. Inom samtliga skolformer är andelen som studerar med studiemedel lägre bland deltidstuderande än bland dem som studerar på heltid.

4.8 Studiemedel vid sjukdom, vård av barn eller vård av närstående

Inom studiemedelssystemet finns det en sjukförsäkring för de studerande. Den innebär att studerande som blir sjuka under vissa förutsättningar har rätt att behålla studiemedlen under sjukdomstiden.

De veckor med studiemedel som den studerande använder under sjukdomstiden räknas inte med vid beräkningen av antalet använda studiemedelsveckor. Detta gäller från den första veckan under sjukdomstiden. Det ställs inte heller något krav på

⁸¹ Av dem som läser på ett yrkeshögskoleprogram, men exklusive studerande på korta yrkeshögskolekurser, är andelen med studiemedel 73 procent och andelen med omställningsstudiestöd 6 procent, dvs. betydligt högre än den totala andelen med studiemedel. Uppgifterna om omställningsstudiestöd är preliminära för andra kalenderhalvåret 2024. Anledningen är att handlägningsläget har varit ansträngt. På grund av att många ansökningar återstod att besluta när statistiken togs fram, och att en del som beviljats omställningsstudiestöd inte hade hunnit få någon utbetalning, kommer uppgifterna att vara preliminära i samband med den första redovisningen och slutliga först ett år senare (slutliga uppgifter för 2024 publiceras i augusti 2026).

studieresultat för den tid då en studerande är sjuk. Den som tar studielån får också lånet avskrivet från och med den 31:a sjukdagen.

Studerande i Sverige ska anmäla sjukdom till Försäkringskassan och studerande utomlands ska anmäla sjukdom till CSN.

En studerande kan också få behålla sina studiemedel när hen vårdar barn eller närstående. Den som vårdar barn eller närstående under längre tid än 30 dagar kan även få avskrivning av sina lån på motsvarande sätt som vid egen sjukdom.⁸² Lånedelen kan skrivas av för samma tid utan karenperiod.

Få anmäler sjukdom eller vård av barn under studierna

Under 2025 hade 6 500 studiemedelstagare godkända frånvarodagar på grund av sjukdom vilket är en minskning med 400 personer jämfört med året innan. Antalet med godkända frånvarodagar motsvarar 1,2 procent av alla studiemedelstagare. Andelen med en godkänd frånvaroperiod var högre bland kvinnor än bland män, 1,5 procent respektive 0,8 procent.

Studerande som var 19 år eller yngre hade den högsta andelen godkända frånvarodagar på grund av sjukdom (5,7 procent). Studerande som var 20–24 år hade den lägsta andelen (0,7 procent).

Av dem med en godkänd frånvaroperiod fick 80 procent tillbaka minst en studiemedelsvecka. I genomsnitt fick studerande med en godkänd sjukperiod tillbaka fem veckor med studiemedel.

Under året fick 1 000 personer behålla sitt studiemedel vid vård av barn. Av dem med en godkänd frånvaroperiod på grund av vård av barn var andelen kvinnor 88 procent. Av de personer som fick behålla sitt studiemedel vid vård av barn hade 37 procent en godkänd frånvaroperiod som var minst en vecka lång. I genomsnitt fick studerande med en godkänd frånvaroperiod tillbaka två studiemedelsveckor.

Ett fåtal personer fick behålla studiemedlen vid vård av närstående.

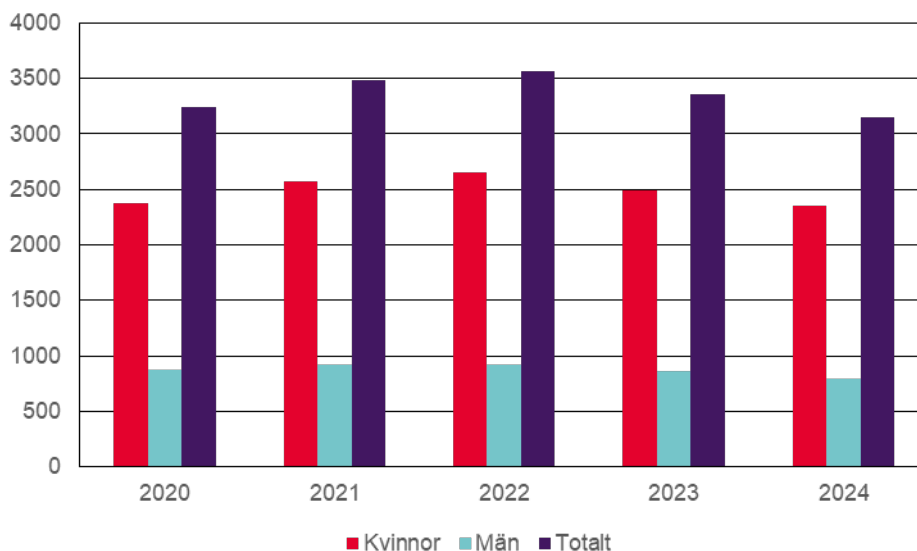
Skuldavskrivning på grund av sjukdom minskade

Antalet studerande som fick skuldavskrivning på grund av sjukdom minskade från 3 400 personer under 2023 till 3 100 personer under 2024. Prövning av skuldavskrivning sker alltid med en viss eftersläpning och därför redovisar vi här uppgifter för år 2020–2024.

---

⁸² En studerande som studerar med studiemedel och är förälder har också rätt att behålla studiemedlen under högst två veckor om barnet avlider. Rätten gäller om barnet är yngre än 18 år.

Diagram 4.27 Antal studiemedelstagare med skuldavskrivning på grund av sjukdom 2020–2024
Fördelade efter kön

Sammanlagt skrev CSN av 58,8 miljoner kronor under 2024, vilket motsvarar ett genomsnittligt avskrivningsbelopp på 18 700 kronor per person. Det är en minskning med 200 kronor per person jämfört med året innan.

Under året var det i genomsnitt 56 sjukdagar som avskrevs per person, oavsett kön. Av dem som fick skuldavskrivning på grund av sjukdom under 2024 var 75 procent kvinnor.

Äldre låntagare får oftare skuldavskrivning än yngre låntagare. Bland låntagare som var 30 år eller äldre fick 1,1 procent skuldavskrivning under 2024. Bland de som var 29 år eller yngre fick 0,4 procent skuldavskrivning. Skillnaden kan bero på att äldre låntagare oftare är sjuka, har längre sjukdomsperioder eller att de har mer kunskap om regelverket än yngre låntagare.

Få fick skuldavskrivning av andra skäl än sjukdom

Under 2024 hade 59 personer frånvaro på grund av tillfällig vård av barn eller närstående under så lång tid att de fick sin studieskuld minskad. Sammanlagt fick låntagarna lånet avskrivet med 890 358 kronor, där den största delen skrevs av på grund av tillfällig vård av barn. Det genomsnittliga avskrivna beloppet var 15 090 kronor per person.

4.9 Återkrav av studiemedel

Studiemedel kan i vissa fall betalas ut felaktigt till en studerande, till exempel om den studerande avbryter sina studier, minskar sin studieomfattning eller har en inkomst som överstiger fribeloppet. Eftersom studiemedel betalas ut i förskott är det relativt vanligt att beslut om återkrav fattas inom studiemedelssystemet.

Innan CSN kan fatta beslut om återkrav prövas om den studerande har lämnat oriktiga uppgifter, inte fullgjort sin uppgifts- och anmälningsskyldighet eller på annat sätt orsakat den felaktiga utbetalningen. CSN ska inte fatta beslut om återkrav om den studerande tagit emot pengar i god tro, det vill säga om hen inte har insett eller borde ha insett att pengar betalats ut felaktigt. Någon prövning av god tro görs dock inte om grunden för återkrav är att den studerande har haft för hög inkomst.

Den som får beslut om återkrav ska betala tillbaka pengarna omedelbart. På återkrav av studiemedel utgår ränta från den dag pengarna har betalats ut. Belopp som redovisas i det här avsnittet inkluderar emellertid inte påfordrad ränta.

I vissa fall får ett beslut om studiemedel ändras så att felaktigt utbetalda belopp dras av från kommande utbetalningar, en så kallad avräkning. Personer med avräkning, och de avräknade beloppen, ingår inte i det här avsnittet.

4.9.1 Studiemedelstagare som fått återkrav

Under 2025 fick 43 000 personer⁸³ återkrav av studiemedel.⁸⁴ Det är en ökning med 14 100 personer, eller 49 procent, jämfört med föregående år. Den stora ökningen beror i huvudsak på att fribeloppet återinfördes hösten 2022 och att inkomsten för 2023 kontrollerades under 2025.⁸⁵ Antalet återkrav är därmed tillbaka på samma nivåer som före covid-19-pandemin.

Totalt återkrävdes 820 miljoner kronor under 2025. Det är nära en dubbling jämfört med föregående år. Återkrav som hänfördes till höga inkomster utgjorde merparten av det totala återkrävda beloppet. Det genomsnittligt återkrävda beloppet var 19 000 kronor. Det är en ökning med 4 800 kronor jämfört med 2024. En anledning till att beloppet ökar är att återkrav på grund av efterkontrollerad inkomst ofta är på förhållandevis höga belopp.

---

⁸³ Avser studier både i Sverige och utomlands.

⁸⁴ Alla personer som fick beslut om återkrav under 2025 studerade inte under det året. I och med detta är uppgifterna i det här avsnittet inte helt jämförbara med uppgifterna i andra avsnitt.

⁸⁵ Normalt sker efterkontroll av de studerandes inkomster efter att Skatteverket har fattat beslut om slutlig skatt. Under 2022 och 2023 genomfördes ingen sådan efterkontroll. Under 2024 återupptogs efterkontrollen delvis, och under 2025 var den fullt återinförd.

Diagram 4.28 Antal personer och återkrävt belopp för dem som fick återkrav av studiemedel 2020–2025
Belopp i kronor

Det genomsnittliga återkravsbeloppet är högre bland män än bland kvinnor. Män hade ett genomsnittligt återkravsbelopp på 21 000 kronor medan kvinnorna hade ett snittbelopp på 17 600 kronor. Den här skillnaden kan främst förklaras av att män har en högre lånebenägenhet än kvinnor. Män får därför högre belopp utbetalda och som följd även högre belopp återkrävda.

Av dem som fick återkrav under 2025 var 57 procent kvinnor och 43 procent män vilket speglar könsfördelningen bland de studerande i stort. Förutom återkrav på grund av hög inkomst är studieavbrott eller minskad studieomfattning andra vanliga orsaker till återkrav.

Det förekommer även reduceringar av studiemedel till följd av höga inkomster.⁸⁶ Det var 19 800 personer som anmälde en inkomst över fribeloppsgränsen och därmed fick reducerat studiemedel. Totalt reducerades studiemedlen med 217 miljoner kronor.

Höga återkravsbelopp bland utlandsstuderande

Under 2025 fick 800 utlandsstuderande återkrav av studiemedel. Det var en ökning med 290 personer jämfört med 2024. Även här beror ökningen till stor del på att fler fått återkrav på grund av efterkontrollerad inkomst.

Många utlandsstuderande tar merkostnadslån för att finansiera höga undervisningsavgifter. Det leder till att återkravsbeloppen bland utlandsstuderande ofta blir högre än för studerande i Sverige. De utlandsstuderande som fick återkrav under 2025 hade ett genomsnittligt återkravsbelopp på 49 200 kronor.

⁸⁶ Reduceringar är inga återkrav och ingår därför inte i tidigare nämnda återkravsuppgifter.

5 Studiestartsstöd

Det sista året med studiestartsstöd fortsatte antalet studerande med stödet att minska. Fler kommuner nyttjade inte sina tilldelade medel, men samtidigt var det många kommuner som i samband med budgetomfördelningen ville utöka sitt anslag. Sex av tio studerande med stödet fortsätter att studera med studiemedel.

Studiestartsstödet var ett stöd som skulle öka rekryteringen till studier bland personer med kort utbildning och stort utbildningsbehov. Studierna skulle stärka deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Stödet infördes 2 juli 2017 och avskaffades 1 januari 2026.

Studiestartsstöd bestod enbart av bidrag och kunde ges i högst 50 veckor vid studier på heltid. Under 2025 fick en heltidsstuderande 2 793 kronor i studiestartsstöd per vecka. Stödet lämnades till personer i åldern 25–60 år, men fick inte gå till den som hade fått annat studiestöd de senaste tre åren. Den sökande skulle vara arbetslös och inskriven vid arbetsförmedlingen, eller ha deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program, under sammanlagt minst sex månader under en ramtid om tolv månader före den dag då ansökan om studiestartsstöd kom in till CSN. Stödet var ett redskap som kommuner kunde använda inom ramen för deras uppdrag: att verka för att vuxna deltar i utbildning för att stärka deras möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Det var kommunerna som rekryterade sökande till studier med stödet och som bedömde om en person tillhörde målgruppen. CSN prövade sedan om den studerande hade rätt till stödet enligt övriga villkor.

Varje kommun som valde att använda sig av stödet fick en årlig resursram, som lämnades i mån av tillgängliga medel. De medel som tilldelades varje kommun fastställdes utifrån kommunens andel av arbetslösa i åldern 25–60 år, som saknade treårig gymnasieutbildning och som uppfyllde arbetslöshetsvillkoret.

Kommuner som bedömde att de inte skulle använda alla tilldelade medel, eller som ville rekrytera fler studerande än vad resursramen medgav, skulle meddela detta till CSN. I slutet av maj varje år genomförde CSN en omfördelning av medel mellan kommunerna. Omfördelningen skedde mellan kommuner som meddelat att de kunde avstå delar av sina tilldelade medel och kommuner som hade behov av ytterligare resurser.

5.1 De studerande

Under 2025 studerade 3 400 personer med studiestartsstöd, vilket är en minskning med 20 procent jämfört med föregående år. Antalet studerande med stödet har minskat kraftigt de senaste åren, efter en topp 2021.⁸⁷

De senaste årens minskning av antalet studerande med studiestartsstöd kan ha flera orsaker. En förklaring kan vara att regeringen under 2024 meddelade att studiestarts-

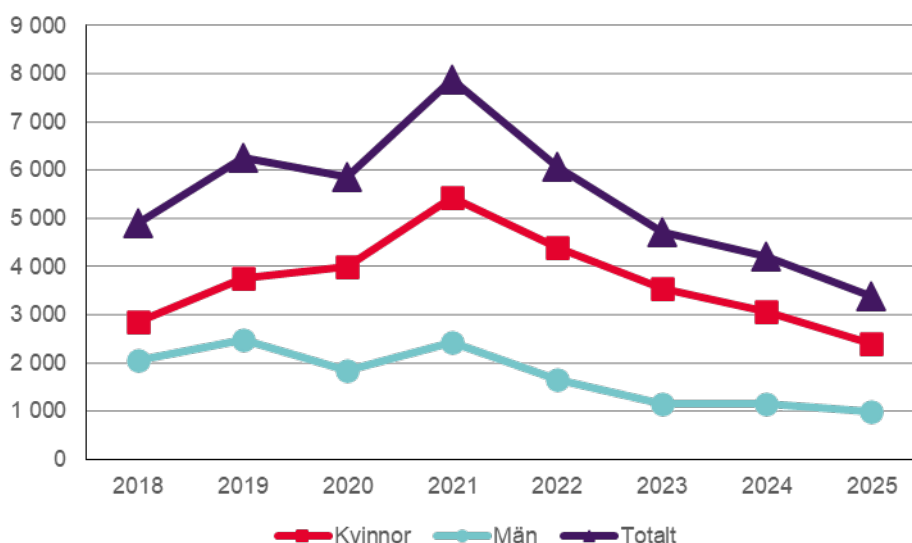
---

⁸⁷ På grund av covid-19-pandemin gjordes under en period ett undantag från reglerna om arbetslöshet, vilket tillfälligt gjorde att fler hade rätt till stödet.

stödet skulle avvecklas från och med 2026, vilket ledde till att budgeten för stödet minskade under 2025. Att stödet skulle avskaffas kan ha lett till att kommunerna inte satsade lika mycket på att rekrytera till stödet.

Minskningen av antalet studerande kan också vara ett tecken på att det blivit svårare att motivera arbetslösa med kort utbildning att börja studera, eller bero på att samarbetet mellan kommuner och arbetsförmedlingen försämrades. Det kan ha lett till problem med att ringa in och nå ut till de personer som tillhörde målgruppen för stödet.

Diagram 5.1 Antal studerande med studiestartsstöd 2018–2025¹
Fördelade efter kön

¹ Eftersom stödet infördes 2 juli 2017 visas här endast helår med stödet.

Under 2025 utgjorde andelen kvinnor 71 procent av de studerande med studiestartsstöd. Kvinnor har alltid varit i majoritet, men andelen män har ökat något de sista åren.

När stödet infördes satsade många kommuner på att rekrytera bland asylsökande som avslutade etableringsprogrammet.⁸⁸ Sedan 2016 har antalet asylsökande minskat⁸⁹, vilket kan vara en förklaring till att andelen utländska medborgare⁹⁰ bland studerande med studiestartsstöd har minskat kraftigt, från 70 procent under 2019 till 43 procent under 2025. Av de utländska medborgare som studerade med stödet var 75 procent kvinnor och 25 procent män.

Det sista året med stödet studerade nio av tio studerande på heltid. För att få en uppfattning om hur många heltidsstuderande som det utbetalda beloppet med studiestartsstöd skulle motsvara har vi beräknat antalet helårsekvivalenter.⁹¹ Antalet helårs-

⁸⁸ CSN. *Studiestartsstöd – slutrapport*. 2019.

⁸⁹ Statistiska centralbyrån (SCB), *Sveriges officiella statistik - Befolkningsstatistik*, 2025. SCB.

⁹⁰ Uppgifterna visar på om den studerande var utländsk medborgare då ansökan om studiestartsstöd kom in till CSN.

⁹¹ Helårsekvivalenterna beräknas utifrån det utbetalda beloppet med studiestartsstöd och visar hur många personer beloppet skulle motsvara om alla studerade på heltid i 40 veckor per år.

ekvivalenter var 1 400 under 2025. Det är en minskning med 35 procent jämfört med året innan.

5.1.1 De studerande är äldre och har oftare barn

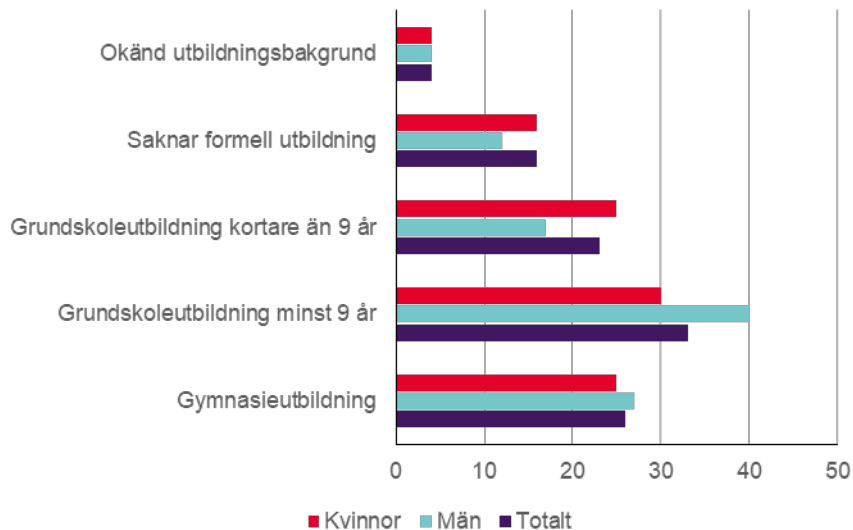
Många av de som studerat med studiestartsstöd har barn. Under 2025 fick 62 procent tilläggsbidrag för barn. Bland kvinnorna hade 73 procent tilläggsbidrag och bland männen hade 34 procent det. Andelen som fick tilläggsbidrag var därmed klart högre bland studerande med studiestartsstöd än bland studerande med studiemedel.

Åldersfördelningen bland kvinnor och män med studiestartsstöd jämnades ut under de sista åren med stödet. Tidigare var kvinnorna i genomsnitt äldre än männen, men framför allt under det senaste året var det knappt någon åldersskillnad alls mellan könen. Bland kvinnorna var 45 procent 40 år eller äldre, medan andelen bland männen var 44 procent.

5.1.2 Fyra av tio saknar en grundskoleutbildning

Fyra av tio studerande med studiestartsstöd har en kort grundskoleutbildning eller saknade utbildning helt. Av de som fick studiestartsstöd har 26 procent en genomförd gymnasieutbildning när de ansökte om stödet.⁹²

Diagram 5.2 Utbildningsbakgrund bland studerande med studiestartsstöd 2025
Fördelade efter kön, andelar i procent

Skillnaderna i utbildningsbakgrund mellan kvinnor och män är små, även om männen har något högre tidigare utbildning än kvinnorna.

⁹² Stödet var till för personer med kort tidigare utbildning. Kommunerna har rapporterat in uppgifterna enligt CSN:s rapporteringsalternativ. Vi noterar att dessa uppgifter skiljer sig från de uppgifter som Riksrevisionen presenterat. Se Riksrevisionens *Kortutbildade arbetsökandes övergång till reguljär utbildning*, RiR 2024:3, s. 47.

5.2 Studierna

Av samtliga studerande med studiestartsstöd under 2025 läste 88 procent på komvux, medan 13 procent läste vid folkhögskola. Det var 46 procent som studerade på grundskolenivå och 70 procent på gymnasienivå.⁹³

Tabell 5.1 Antal studerande med studiestartsstöd 2017–2025¹
Fördelade efter utbildningsnivå² och kön

	Grundskolenivå			Gymnasienivå		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
2017	253	164	417	271	226	497
2018	1 623	1 029	2 652	1 796	1 428	3 224
2019	2 106	1 225	3 331	2 433	1 843	4 276
2020	2 232	809	3 041	2 556	1 339	3 895
2021	2 843	917	3 760	3 520	1 818	5 338
2022	2 296	544	2 840	2 912	1 317	4 229
2023	1 753	339	2 092	2 383	955	3 338
2024	1 570	373	1 943	2 020	918	2 938
2025	1 257	304	1 561	1 587	795	2 382

¹ Då stödet infördes 2 juli 2017 visar 2017 bara studerande under andra kalenderhalvåret.

² En studerande kan läsa både på grundskole- och gymnasienivå under året och förekommer då i båda kategorierna.

Andelen studerande på gymnasienivå ökade med 4 procentenheter de sista fem åren, medan andelen studerande på grundskolenivå minskade med 6 procentenheter under samma period.

Det var mer vanligt att män studerade på gymnasienivå, medan kvinnor oftare studerade på grundskolenivå. Under året studerade 81 procent av männen och 66 procent av kvinnorna på gymnasienivå. 31 procent av männen och 52 procent av kvinnorna studerade på grundskolenivå.

5.2.1 Populärt att studera vid en yrkesutbildning

Yrkesutbildningar har under alla år med stödet varit populära bland de studerande. Under 2025 studerade 61 procent av de studerande på en yrkesutbildning, och av dessa var det 79 procent som studerade på en bristyrkesutbildning. Den vanligaste inriktningen bland studerande på yrkesutbildningar var vård och omsorg, följt av restaurang och livsmedel samt barn och fritid.

⁹³ Studerande kan studera parallellt på flera utbildningsnivåer och skolformer, andelarna överstiger därför 100 procent.

Män har oftare studerat på en yrkesutbildning än kvinnor, men under 2025 minskade skillnaden mellan könen. Det var 61 procent av kvinnorna och 62 procent av männen som studerade på en yrkesinriktad utbildning under året. Det finns dock vissa skillnader mellan könen när det gäller studiernas inriktning. De vanligaste studieinriktningarna för kvinnor var vård och omsorg, barn och fritid samt restaurang och livsmedel, medan män främst studerade inom vård och omsorg, fordon och transport samt industriteknik.

5.3 Studiemedel efter studierna med studiestartsstöd

Det är vanligt att studerande som haft studiestartsstöd fortsätter att studera med studiemedel. Sex av tio går vidare till studier med studiemedel inom några år efter att de haft studiestartsstöd. Att en person valt att fortsätta sina studier med studiemedel kan bero på att veckorna med studiestartsstöd tog slut eller att personen gått vidare till studier som inte omfattades av rätten till studiestartsstöd, till exempel studier på eftergymnasial nivå. Det är mer vanligt bland kvinnor, än bland män, att fortsätta studera med studiemedel.

Tabell 5.2 Antal och andel studerande som haft studiemedel efter studierna¹ med studiestartsstöd
Fördelade efter året med studiestartsstöd²

	Studerande med studiestartsstöd	Studerande med studiemedel efter studiestartsstöd	
	Antal	Antal	Andel
2017 ³	804	514	64
2018	4 912	3 309	67
2019	6 267	4 524	72
2020	5 856	3 963	68
2021	7 873	4 981	63
2022	6 074	3 710	61
2023	4 705	2 793	59
2024	4 224	2 234	53
2025	3 384	1 137	34

¹ "Haft studiemedel efter studierna" innebär halvåret efter studierna till och med andra halvåret 2025.

² En person kan ha haft studiestartsstöd under flera år och förekommer då i flera kategorier.

³ Då stödet infördes 2 juli 2017 visar 2017 bara studerande under andra kalenderhalvåret.

Majoriteten, 85 procent, av dem som studerat vidare med studiemedel efter studiestartsstöd har studerat på gymnasienivå, medan 49 procent studerat på grundskolenivå och 15 procent på eftergymnasial nivå.⁹⁴

5.4 Återkrav av studiestartsstöd

Studiestartsstöd kunde i vissa fall betalas ut felaktigt till studerande, till exempel om den studerande avbröt sina studier, minskade sin studieomfattning eller hade en högre

⁹⁴ En person kan studera på mer än en nivå. Andelarna överstiger därför 100 tillsammans.

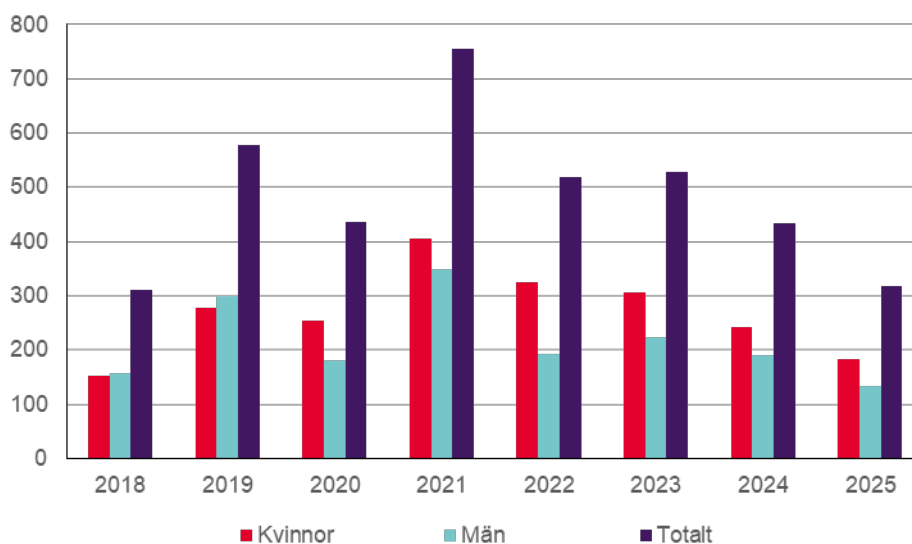
inkomst än hen meddelat till CSN. Eftersom studiestartsstöd betalades ut i förskott innebar en ändring ofta att den studerande redan hade fått stöd även för tiden efter ändringen.

CSN fattar i regel beslut om återkrav per kalenderhalvår. Den som får ett återkrav ska normalt betala tillbaka det på en gång, men den studerande kan få en betalningsplan om det finns skäl för detta. På återkrav utgår ränta från den dag pengarna betalats ut.⁹⁵

5.4.1 Vanligast med återkrav på grund av efterkontrollerad inkomst

Under 2025 var det 317 personer som fick minst ett beslut om återkrav av studiestartsstöd.⁹⁶ Det är en minskning med drygt 100 personer från föregående år. Minskningen beror till stor del på att antalet studerande med stödet minskade.

Diagram 5.3 Antal personer som fick ett beslut om återkrav av studiestartsstöd 2018–2025¹
Fördelade efter kön

¹ Eftersom stödet infördes 2 juli 2017 visas här endast helår med stödet.

Det genomsnittligt återkrävda beloppet under 2025 var 13 300 kronor. Män fick ett högre genomsnittligt återkrävt belopp än kvinnor, 14 200 respektive 12 700 kronor.

Totalt återkrävdes 4 miljoner kronor inom studiestartsstödet under 2025.⁹⁷ Störst belopp återkrävdes på grund av efterkontroll av inkomst⁹⁸, följt av återkrav på grund av avbrott.

⁹⁵ Belopp som redovisas i det här avsnittet inkluderar inte påförd ränta. Den studerande måste även betala en administrativ avgift för återkrav.

⁹⁶ I vissa fall får ett beslut om studiestartsstöd ändras så att felaktigt utbetalda belopp dras av från kommande utbetalningar, så kallade avräkningar. Totalt var det 500 personer som fick ett beslut om återkrav eller avräkning av studiestartsstöd under 2025.

⁹⁷ Totalt återkrävde eller avräknade CSN ett belopp på 5,4 miljoner kronor inom studiestartsstödet under 2025.

⁹⁸ Efterkontroll av inkomster sker två år efter inkomståret. Under 2025 avsåg återkraven inkomståret 2023.

5.5 Kommuner och medelstildelning

Anslaget för studiestartsstödet var 300 miljoner kronor under 2025, vilket är 100 miljoner kronor mindre än föregående år. Totalt betalades 213 miljoner kronor ut till de studerande, varav 199 miljoner kronor i studiestartsstöd och 14 miljoner kronor i tilläggsbidrag. Det var 71 procent av anslaget som betalades ut, vilket är en ökning med 6 procentenheter från föregående år.

Tabell 5.3 Avsatta, utbetalda och använda budgetmedel för studiestartsstöd 2017–2025

Belopp i miljoner kronor, andel i procent

	Avsatt belopp	Utbetalt belopp	Använd andel
2017	448	24	5
2018	909	255	28
2019	440	325	74
2020	410	294	72
2021	542	420	77
2022	400	315	79
2023	400	263	66
2024	400	258	65
2025	300	213	71

Under året var 287 av Sveriges 290 kommuner anmälda till studiestartsstödet. Av de anmälda kommunerna var det 245 kommuner som helt eller delvis nyttjade sina tilldelade medel, vilket är en minskning med elva kommuner från föregående år.

I budgetomfördelningen var det 78 kommuner som fick dela på knappt 1 miljon kronor, från åtta kommuner som avstod från en del av sitt anslag. Det kan jämföras med att 67 kommuner fick dela på 3,2 miljoner kronor från tio kommuner under 2024. Det innebär att det var fler kommuner som var i behov av mer pengar i omfördelningen 2025, men att de flesta kommuner inte hade utrymme att lämna ifrån sig av sina tilldelade medel.

6 Omställningsstudiestöd

Antalet personer med omställningsstudiestöd ökar. Ökningen beror bland annat på regeländringar som genomförts under året. Ändringarna har gjort det lättare att få omställningsstudiestöd och lett till snabbare beslut. Kortare handläggningstider har gett fler möjligheten att börja studera och få stödet utbetalt i tid.

Omställningsstudiestöd infördes 2023. Syftet med stödet är att förbättra studieförutsättningarna för personer som är mitt i arbetslivet och etablerade på arbetsmarknaden, så att de kan om- eller vidareutbilda sig. Omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som kan antas stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov.

För att kunna beviljas omställningsstudiestöd behöver den sökande både vara etablerad på arbetsmarknaden och ha en aktuell förankring på arbetsmarknaden.

Stödet består av en **bidragsdel** och en valbar **lånedel** och ges längst till och med det kalenderår den studerande fyller 63 respektive 60 år.⁹⁹ Under 2025 kunde en studerande få omställningsstudiebidrag med högst 5 580 kronor per vecka före skatt och lån med högst 3 516 kronor per vecka. Bidragsdelen är skattepliktig och pensionsgrundande.

Omställningsstudiestödets storlek baseras på den studerandes inkomstbortfall. För att fastställa inkomstbortfallet används den årliga inkomsten i ett beslut om sjukpenninggrundande inkomst (SGI), men utan övre begränsning. Summan av stödmottagarens omställningsstudielån och samlade bidrag efter skatt ska dock normalt inte kunna överstiga tidigare nettoinkomster från arbete. Den som får omställningsstudiestöd måste avstå från arbete under samma tid och i samma omfattning som personen studerar med omställningsstudiestöd.

Förutom omställningsstudiestöd kan vissa anställda, genom sitt kollektivavtal, få ett kompletterande studiestöd. Detta kollektivavtalade kompletterande bidrag betalas ut av omställningsorganisationen och tas inte upp i den här rapporten.

Stödet ges för studier i Sverige, för samma utbildningar som ger rätt till studiemedel, samt för utbildningar som omställningsorganisationerna köper in. En studerande som är yngre än 40 år kan få omställningsstudiestöd för en utbildning som är maximalt 80 veckor lång. För studerande som är 40 år eller äldre finns det ingen begränsning när det gäller utbildningens längd. Oavsett ålder kan omställningsstudiestöd lämnas i högst 44 veckor på heltid.

Stödet lämnas för heltidsstudier och deltidsstudier som omfattar minst 20 procent av heltid. En utbildning ger rätt till omställningsstudiestöd om den består av motsvarande minst en veckas studier på heltid.

Omställningsstudiestöd lämnas i mån av tillgängliga medel och i den turordning ansökningarna kommer in till CSN. Stödet betalas ut månadsvis i efterskott.

---

⁹⁹ Från och med det år den studerande fyller 61 år kan bidragsdelen lämnas under ett mindre antal veckor. Inget lån kan lämnas från och med det året.

6.1 Antal studerande och utbetalt belopp

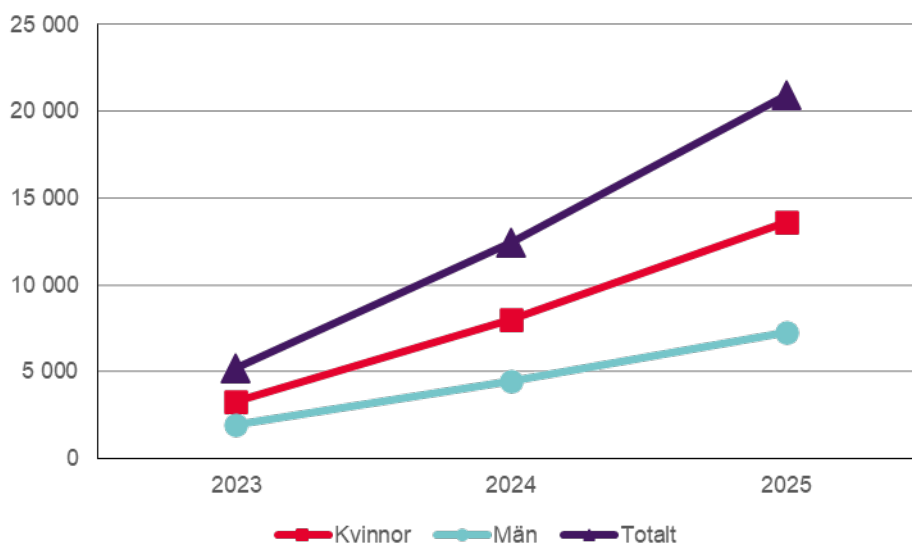
Här presenterar vi uppgifter om antal personer som fått omställningsstudiestöd utbetalt under året, fördelat på till exempel ålder, skolform och studietakt. Vi redovisar också uppgifter om utbetalt belopp i form av bidrag och lån.

6.1.1 Antalet personer med stödet ökar

Under 2025 fick 20 900 personer omställningsstudiestöd, vilket är en ökning med 68 procent från föregående år.

Ökningen beror på att det fortsatt är många som ansöker om stödet och att de som söker i allt större utsträckning tillhör målgruppen för stödet. Det kan även bero på de regeländringar som har genomförts under året, vilka delvis har gjort det lättare att få omställningsstudiestöd och lett till snabbare beslut. De kortare handläggningstiderna innebär att fler har möjlighet att börja studera och får stödet utbetalt i tid.

Diagram 6.1 Antal personer med omställningsstudiestöd 2023–2025
Fördelat på kön

Av de som fick stödet var 65 procent kvinnor, vilket innebär att andelen kvinnor är något högre inom omställningsstudiestödet än bland studerande med studiemedel.

Vanligast är att studera med stödet på heltid, något som 63 procent av de studerande gjorde under året. Andelen heltidsstuderande har minskat med 4 procentenheter sedan 2024. Andelen som studerar deltid har istället ökat med 2 procentenheter, till 45 procent.¹⁰⁰ Det är vanligare bland kvinnor att ta omställningsstudiestöd på deltid, då hälften av kvinnorna hade stödet på deltid jämfört med drygt en tredjedel av männen.

¹⁰⁰ En person som tar stöd på både heltid och deltid under året förekommer inom båda kategorierna. Därför överstiger andelarna 100 procent.

Under året betalades det ut 2,3 miljarder kronor i omställningsstudiestöd, varav ungefär 2 miljarder kronor i bidrag och 300 miljoner kronor i lån.¹⁰¹

Studierande med omställningsstudiestöd är äldre än studierande med andra stöd

Sju av tio studierande med omställningsstudiestöd är 40 år eller äldre. Det gör dem betydligt äldre än studierande med studiemedel och studiestartsstöd. Omställningsstudiestödet riktar sig till dem som har en långvarig och aktuell etablering på arbetsmarknaden¹⁰², vilket förklarar den förhållandevis höga åldern bland de studierande. Kvinnor med omställningsstudiestöd är äldre än män. Sju av tio kvinnor är 40 år eller äldre, jämfört med sex av tio bland männen.

6.1.2 Studierande från offentlig sektor överrepresenterade

Anslaget för omställningsstudiestöd är uppdelat i två delar. Den ena delen är avsedd för studierande som kommer från en anställning inom privat sektor och den andra delen för studierande från offentlig sektor. Fördelningen av medel mellan de två grupperna ska spegla andelen förvärvsarbetande på arbetsmarknaden inom de båda sektorerna. Med denna utgångspunkt är 67 procent av den årliga budgeten tilldelad privat sektor, medan 33 procent är tilldelad den offentliga sektorn.

De som har arbetet inom offentlig sektor är överrepresenterade bland dem med omställningsstudiestöd. Under 2025 var andelen som kom från offentlig sektor 44 procent. Det är en ökning med 2 procentenheter från föregående år. Det beror på att kvinnor, som oftare arbetar inom offentlig sektor, är i majoritet bland dem som söker och får omställningsstudiestöd. Bland de med stödet som kom från offentlig sektor var 79 procent kvinnor och 21 procent män. Könsfördelningen var jämnare bland dem som kom från privat sektor, med 54 procent kvinnor och 46 procent män. Studierande från den offentliga sektorn är äldre än de från den privata sektorn. Bland studierande från den offentliga sektorn var 73 procent 40 år eller äldre, medan andelen var 65 procent bland de från den privata sektorn.

6.1.3 Vanligast med studier på yrkeshögskola

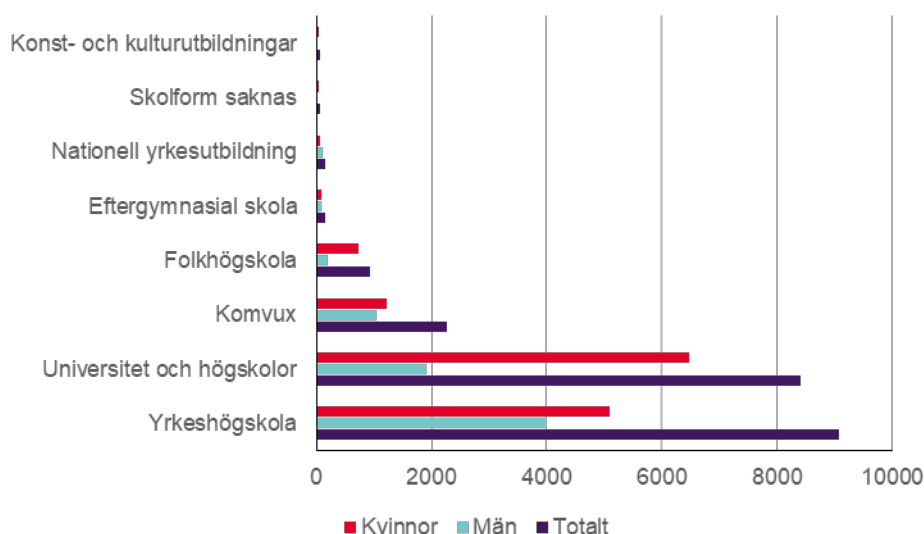
De flesta med omställningsstudiestöd, 86 procent, läser på eftergymnasial nivå. Andelen studierande på gymnasienivå är 14 procent, medan endast 0,2 procent läser på grundskolenivå. Studier på yrkeshögskola är lite vanligare än studier på högskola eller universitet. Män studerar oftare på yrkeshögskola, medan kvinnor oftare studerar på högskola och universitet.

---

¹⁰¹ Anslaget för omställningsstudiestödet 2025 var 4 877 mnkr, varav 4 430 mnkr avsåg bidrag och 447 mnkr avsåg pensionsavgifter.

¹⁰² Den studierande ska ha arbetat i genomsnitt minst 16 timmar per vecka, eller haft en viss minsta inkomst från arbete, i minst 96 månader under en ramtid om 14 år. Den studierande ska också ha arbetat i genomsnitt minst 16 timmar per vecka under en kalendermånad, under minst 12 månader under en ramtid av de senaste 24 månaderna, eller haft en viss minsta inkomst från arbete under samma period. Trots att det inte finns någon nedre åldersgräns medför arbetsvillkoren att stödet i praktiken därför tidigast kan lämnas från det år den studierande fyller 27 år.

Diagram 6.2 Antal personer med omställningsstudiestöd 2025
Fördelade efter kön och skolform^{1,2}

¹ En person kan förekomma inom flera skolformer.

² De som saknar skolform har angett sin utbildning manuellt i ansökan och då saknas koppling till CSN:s utbildningsregister.

Högskolestudier är vanligast bland dem som är 40 år eller äldre, medan studier på yrkehögskola är vanligast bland dem som är yngre än 40 år. En förklaring till skillnaden är att studerande under 40 år inte kan få omställningsstudiestöd för en utbildning som vid heltidsstudier är längre än 80 veckor.

6.2 Bidrag, inkomster och lån

Här tittar vi närmare på hur stor andel av de med stödet som får det högsta bidragsbeloppet, vilka som tar lån och vilka inkomster studerande med stödet har.

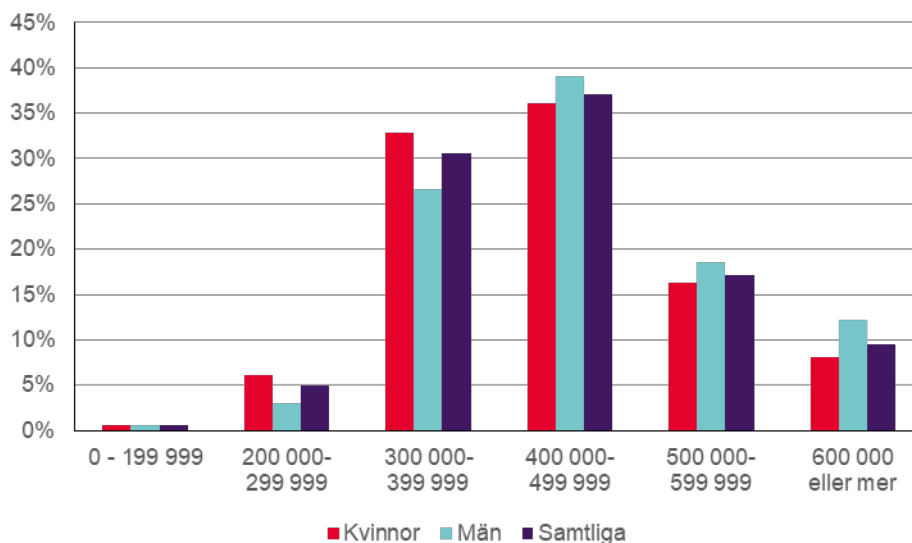
6.2.1 Nästan åtta av tio får det högsta bidragsbeloppet

För att få det högsta bidragsbeloppet under 2025 var den studerande tvungen att ha en årlig inkomst på minst 362 700 kronor innan studierna.¹⁰³ Inkomstgränsen medförde att det var 78 procent som fick det högsta bidragsbeloppet, vilket är en minskning från 84 procent jämfört med föregående år. En förklaring till minskningen kan vara att inkomstbasbeloppet, som inkomstgränsen för bidraget baseras på, höjdes mer från 2024 till 2025 än vad lönerna i Sverige gjorde under samma period.¹⁰⁴ Bland kvinnor var andelen med det högsta bidragsbeloppet 76 procent och bland män 84 procent.

¹⁰³ Beloppet motsvarar 4,5 inkomstbasbelopp per år.

¹⁰⁴ Regeringen höjde inkomstbasbeloppet från 76 200 kr under 2024 till 80 600 kr under 2025, vilket är en ökning med 5,7 procent. Lönerna i Sverige ökade med 3,9 procent (Medlingsinstitutet. [Lönentvecklingen i Sverige](#). 2025).

Diagram 6.4 Årlig inkomst bland personer med omställningsstudiestöd 2025
Fördelade efter kön, belopp i kronor, andelar i procent

Den genomsnittliga årliga inkomsten för de med omställningsstudiestöd under 2025 var 448 900 kronor. Kvinnor har i genomsnitt en lägre inkomst än män. Den genomsnittliga årliga inkomsten för kvinnor var 438 500 kronor och medianinkomsten var 422 400 kronor, medan männen hade en genomsnittlig årlig inkomst på 466 800 kronor och en medianinkomst på 448 800 kronor.

Äldre studerande har i genomsnitt en högre årlig inkomst än yngre studerande och de som studerade med stödet på universitet och högskola har en högre årlig inkomst än studerande inom övriga skolformer.

6.2.2 Hälften av de studerande tar lån

Lånebenägenheten, det vill säga andelen av stödtagarna som tar lån, var 50 procent under 2025. Det är en högre andel än vad som förväntades när stödet infördes.¹⁰⁵ I jämförelse med studerande med studiemedel har studerande med omställningsstudiestöd dock en lägre lånebenägenhet.¹⁰⁶ Det kan bero på omställningsstudiebidragets relativt höga nivå och på möjligheten att parallellt få ett kollektivavtalat kompletterande studiestöd från sin omställningsorganisation.

Män tar oftare lån än kvinnor. Det var 58 procent av männen som tog lån och 46 procent av kvinnorna. Lånebenägenheten är lägre bland äldre studerande än bland yngre, trots att det upp till 61 års ålder inte finns några begränsningar för äldre att ta lån.¹⁰⁷ En förklaring kan vara att lånets återbetalningstid blir kortare för äldre studerande och att de därför är mer försiktiga med sitt låntagande.¹⁰⁸

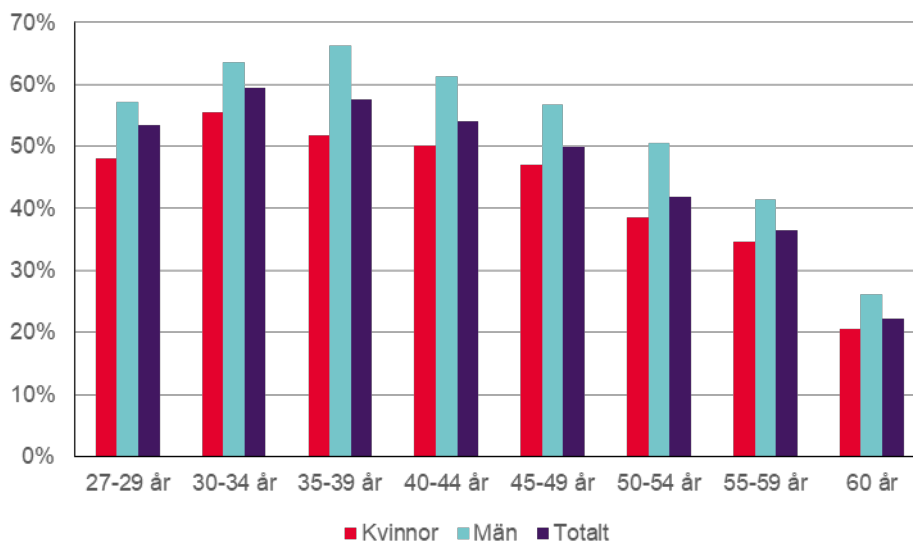
¹⁰⁵ Lånebenägenheten uppskattades i promemorian *Omställningsstudiestöd - för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden* till att kunna ligga på 35 procent av stödtagarna (Ds 2021:18).

¹⁰⁶ Lånebenägenheten var 74 procent bland studerande med studiemedel.

¹⁰⁷ Inom studiemedelssystemet trappas rätten att få lån av från och med 51 års ålder och upphör helt vid 60 års ålder.

¹⁰⁸ Lånet återbetalas på samma sätt som ett vanligt studielån och det lån som tas läggs samman med en eventuell skuld av annuitetslån som tagits från och med 2022.

Diagram 6.3 Lånebenägenhet bland personer med omställningsstudiestöd 2025
Fördelat efter åldersgrupp och kön, andelar i procent

Män har större benägenhet än kvinnor att ta lån i alla åldersgrupper. Störst skillnad mellan könen ser vi i åldersgruppen 35–39 år, där 52 procent av kvinnorna och 66 procent av männen tog lån.

Många yrkeshögskolestuderande tar lån

Benägenheten att låna var klart högst bland de som studerade vid yrkeshögskola. Av dem var det 57 procent som tog lån. Ett skäl till den förhållandevis höga lånebenägenheten inom yrkeshögskolan är att andelen män och andelen yngre studerande är högre där än inom övriga skolformer.

6.3 Återkrav

Utbetalt omställningsstudiestöd kan i vissa fall återkrävas, till exempel om den studerande avbrutit sina studier, minskat sin studieomfattning eller arbetat i högre omfattning än vad man meddelat CSN. Den som får ett återkrav ska normalt betala tillbaka det på en gång, men den studerande kan få en betalningsplan om det finns skäl för detta. På återkrav utgår ränta från den dag pengarna betalats ut.¹⁰⁹

Under 2025 fick 531 personer återkrav av omställningsstudiestöd och sammanlagt återkrävdes 11,4 miljoner kronor. Det motsvarar omkring 21 400 kronor per person. Det genomsnittligt återkrävda beloppet var lägre bland kvinnor, 20 700 kronor, än bland män, 22 500 kronor.

Den vanligaste orsaken till återkrav är att den studerande arbetat i högre omfattning än vad studiernas omfattning medger.¹¹⁰

¹⁰⁹ Belopp som redovisas i det här avsnittet inkluderar inte påförd ränta. Den studerande måste även betala en administrativ avgift för återkrav.

¹¹⁰ CSN. [Erfarenheter av omställningsstudiestöd – Slutredovisning av ett regeringsuppdrag](#), 2025.

7 Återbetalning

Antalet personer som har en studieskuld ökar, liksom den genomsnittliga studieskulden. Skuldökningen är särskilt tydlig bland de som befinner sig i det skede då de ska börja betala tillbaka på sina studielån. Återbetalningsgraden ökar totalt sett, men minskar något bland låntagare bosatta utomlands.

7.1 Återbetalningsregler

Studiestödet ska bidra till ett högt deltagande i utbildning. Samtidigt slår målen för studiestödet fast att det ska ha en god effekt på samhällsekonomin över tid. För att målen ska uppnås är det alltså även viktigt att den del av studiestödet som utgörs av lån återbetalas. I detta kapitel behandlas återbetalning av lån och återkrav.¹¹¹

7.1.1 Lånetyper

CSN administrerar återbetalningen av fyra typer av lån för studier:

- Studiemedel, lån utbetalda före den 1 januari 1989
- Studielån, lån utbetalda mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001
- Annuitetslån utbetalda mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021
- Annuitetslån utbetalda från och med den 1 januari 2022

Lånetyper studiemedel, som lämnades före 1989, är ett annuitetsliknande lån. Lånet skulle normalt ha betalats tillbaka före 50 års ålder.

Lånetyper studielån, som lämnades mellan 1989 och 2001, har en inkomstbaserad återbetalning. Det innebär att låntagaren betalar tillbaka 4 procent av inkomsten enligt det senaste beslutet om slutlig skatt.

Lånetyper annuitetslån lämnas sedan 1 juli 2001 och lånet är konstruerat ungefär som ett vanligt annuitetslån. Skillnaden är att den årliga återbetalningen är något större i slutet än i början av återbetalningstiden. På lånet läggs ränta från den dag som CSN betalar ut lånet. Återbetalningstiden beror på skuldens storlek och låntagarens ålder, men är maximalt 25 år.

Från och med den 1 januari 2022 betalas en ny typ av annuitetslån ut. Denna lånetyp infördes för att åldersgränsen för tilldelning av lån höjdes. I och med det höjdes också åldersgränserna för beräkning av årsbelopp och avskrivning.¹¹²

Räntan för de två typerna av annuitetslån och för lånetypen studielån var 1,981 procent under 2025.

---

¹¹¹ Med lån avses de lån som framgår av 7.1.1 samt uppsagda lån inom dessa lånetyper. Lån enligt studiehjälpsreglementet (beviljade 1964–1973) ingår ej, inte heller lån som i sin helhet omfattas av skuldsanering. Ränta och administrativa avgifter ingår i de belopp som anges om inte annat framgår.

¹¹² Proposition 2020/21:122. [Bättre studiestöd högre upp i åldrarna](#).

Samtliga låntyper kan sägas upp till omedelbar betalning i de fall där låntagaren inte betalar på sitt lån, trots påminnelser och krav. Uppsagda lån redovisas tillsammans med ordinarie lån inom respektive lånetyp, i de fall det är relevant.

7.1.2 Trygghetsregler för nedsättning och avskrivning

Inom samtliga låntyper finns det trygghetsregler som gör det möjligt för låntagaren att få den årliga återbetalningen nedsatt till ett lägre belopp. Den som är återbetalningsskyldig för sitt lån kan få nedsättning av årsbeloppet om hen på nytt studerar med studiemedel eller studiestartsstöd. Grundutbildning med värnplikt längre än 60 dagar, enligt lagen om totalförsvarsplikt, eller deltagande i en utbildning till reserv- eller yrkesofficer, ger också rätt till nedsättning.

Låntagare med låga inkomster har möjlighet att ansöka om och få nedsättning med hänsyn till sin inkomst. För låntagare med annuitetslån kan till exempel årsbeloppet sättas ned till 5 eller 7 procent av den beräknade inkomsten, beroende på låntagarens ålder.¹¹³ Den som vid en beräkning av inkomsten på detta sätt får ett årsbelopp som understiger det tidigare årsbeloppet med minst 1 764 kronor¹¹⁴ kan beviljas nedsättning med hänsyn till sin inkomst. En efterkontroll av inkomsten sker när underlaget för att ta ut skatt eller avgift för betalningsåret fastställs. Det är även möjligt att få betala ett lägre årsbelopp om det finns synnerliga skäl, exempelvis om låntagaren regelbundet får försörjningsstöd.

I vissa fall kan en studieskuld skrivas av helt eller delvis, på grund av exempelvis ålder eller dödsfall. En avskrivning kan även göras om det finns synnerliga skäl. Denna prövning är mycket restriktiv.

7.2 Låntagare och fordran

I de kommande avsnitten presenterar vi först utvecklingen av antalet personer som har en studieskuld. Därefter presenterar vi storleken på fordran för lån, det vill säga hur stora de samlade studieskuldena är. Vi redogör även för låntagarnas genomsnittliga skuld.

7.2.1 Antalet låntagare fortsätter att öka

Den 31 december 2025 fanns det 1 811 350 låntagare med en studieskuld.¹¹⁵ Det är en rekordhög siffra. Antalet låntagare med en studieskuld ökar varje år, med ungefär 1–2 procent per år.

Av alla låntagare var 58 procent kvinnor och 42 procent män, vilket varit oförändrat under många år. Andelen kvinnor var högst inom lånetypen studielån, där 59 procent var kvinnor och 41 procent var män. Andelen kvinnor var lägst inom lånetypen studiemedel, där 50 procent av låntagarna var kvinnor och 50 procent var män.

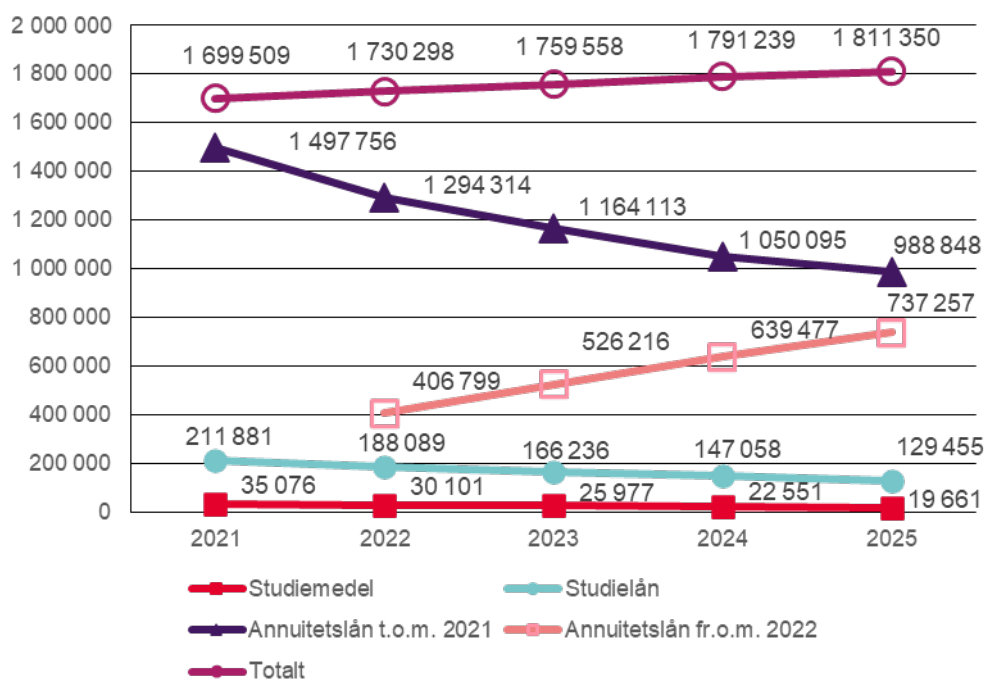
¹¹³ Till och med det år låntagaren fyller 49 år kan årsbeloppet sättas ned till 5 procent av inkomsten. Från och med det år låntagaren fyller 50 år kan årsbeloppet sättas ned till 7 procent av inkomsten, i beräkningsunderlaget tas även hänsyn till del av eventuell förmögenhet.

¹¹⁴ 3 procent av prisbasbeloppet för 2025.

¹¹⁵ Personer vars hela skuld omfattas av skuldsanering ingår inte i statistiken.

Vid utgången av 2025 var det totala antalet lån 1 875 200 stycken. För de äldsta lånetyperna har antalet lån minskat under lång tid. Eftersom ett nytt annuitetslån betalas ut från och med 1 januari 2022 minskar nu även antalet låntagare som har det första annuitetslånet, och enbart det nya annuitetslånet ökar i antal.

Diagram 7.1 Antal personer med studieskuld, 2021–2025
Fördelat efter lånetyp och totalt¹, per den 31 december

¹ Personer med flera lånetyper räknas bara en gång. Nettoräknat antal.

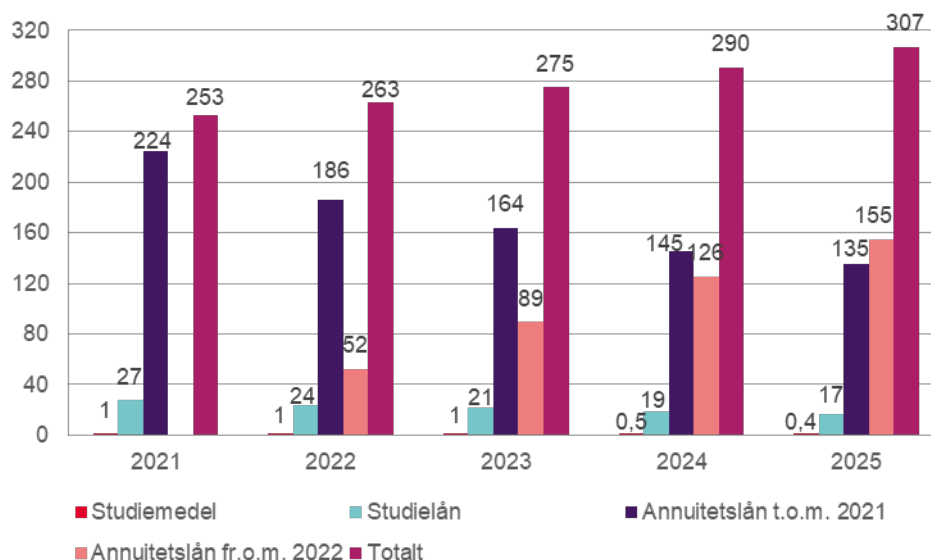
De flesta låntagare har bara en lånetyp. Antalet låntagare med flera olika lånetyper har minskat under lång tid, i takt med att de två äldsta lånetyperna successivt har fasats ut.¹¹⁶ Vid ingången av 2026 hade 97 procent av låntagarna endast en lånetyp. Antalet personer med två lånetyper var 62 400 personer, vilket är en fortsatt minskning. Att antalet minskat beror på att många låntagare med dubbla lån valt att slå ihop sina lån till ett lån. Den vanligaste kombinationen var tidigare lånetyperna annuitetslån och studielån, men sedan 2022 är det vanligare att låntagare har en kombination av de båda annuitetslånen. Antalet låntagare med tre lånetyper uppgick till drygt 700 personer och enstaka personer hade alla fyra lånetyperna. Att ha flera lån som ska betalas samtidigt ökar risken för betalningsproblem.

¹¹⁶ Under 2022 ökade antalet låntagare med mer än en lånetyp kraftigt till följd av införandet av ytterligare en lånetyp, för att därefter åter minska.

7.2.2 Fordran på lån ökar

Den utestående fordran var 307 miljarder kronor för de fyra låntyperna den 31 december 2025, inklusive uppsagda lån och avgifter.¹¹⁷ Kvinnors andel av den totala fordran för lån är 59 procent.

Diagram 7.2 Utestående fordran av lån för studier, 2021–2025
Fördelat efter låntyp, per den 31 december, belopp i miljarder kronor

Den totala fordran ökade med 16,6 miljarder kronor under 2025. Det är en ökning med 6 procent från föregående år.

Den främsta orsaken till att fordran ökar är att utbetalningarna av lån är större än inbetalningarna. Under 2025 betalade CSN ut 28,6 miljarder kronor i form av lån medan inbetalningarna av lån var 17,3 miljarder kronor.¹¹⁸

Jämfört med utgången av 2024 har den utestående fordran för avgifter inom de olika låntyperna¹¹⁹ ökat med 3 procent till 2,1 miljarder kronor. Att fordran för avgifter ökar beror på att många av de som debiteras påminnelseavgifter¹²⁰ redan har betalningssvårigheter. Därför ligger påminnelseavgifterna ofta obetalda under en lång tid.

Låntagarnas ålder skiljer sig åt mellan de olika låntyperna. Låntagarna med studiemedel är äldst, medan låntagarna med de två annuitetslånen är yngst. Åldersskillnaderna innebär även att låntagarnas inkomster och utgifter varierar. Detta gör det svårt att jämföra låntyperna, exempelvis när det gäller debiterade och inbetalda belopp, reserveringar för låneförluster och andelen låntagare som beviljas nedsättning.

¹¹⁷ Den totala utestående lånefordran var 307,5 miljarder kronor när även studielån enligt studiehjälpsreglementet (beviljade 1964–1973) samt belopp som lyfts ut från ordinarie lån i samband med skuldsanering inkluderas.

¹¹⁸ Uppläggningsavgifter för lån som räknas av mot belopp som betalas ut ingår inte i det inbetalda beloppet.

¹¹⁹ Inklusive uppsagda lån.

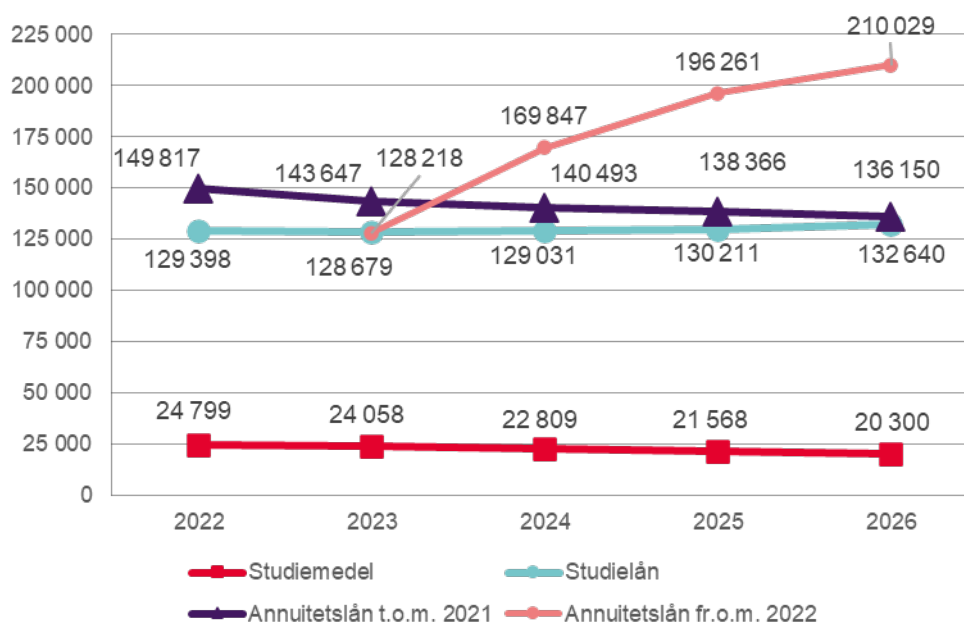
¹²⁰ Vid utebliven eller försenad betalning skickar CSN en påminnelse till låntagaren. Påminnelseavgiften är 450 kronor för varje påminnelse.

7.2.3 Den genomsnittliga skulden ökar

Den genomsnittliga skulden fortsätter att öka och var 169 500 kronor per den 1 januari 2026.

Den genomsnittliga studieskulden skiljer sig kraftigt mellan lånetyperna. Den främsta orsaken till skillnaderna är att låntagare med lånetyperna studiemedel och studielån är äldre än låntagare med annuitetslån. De allra flesta med de båda äldre lånetyperna har lämnat studierna bakom sig och betalar i stället av på sina studieskulder.

Diagram 7.3 Genomsnittlig ingående studieskuld, 2022–2026
Fördelat efter lånetyp, per den 1 januari, belopp i kronor

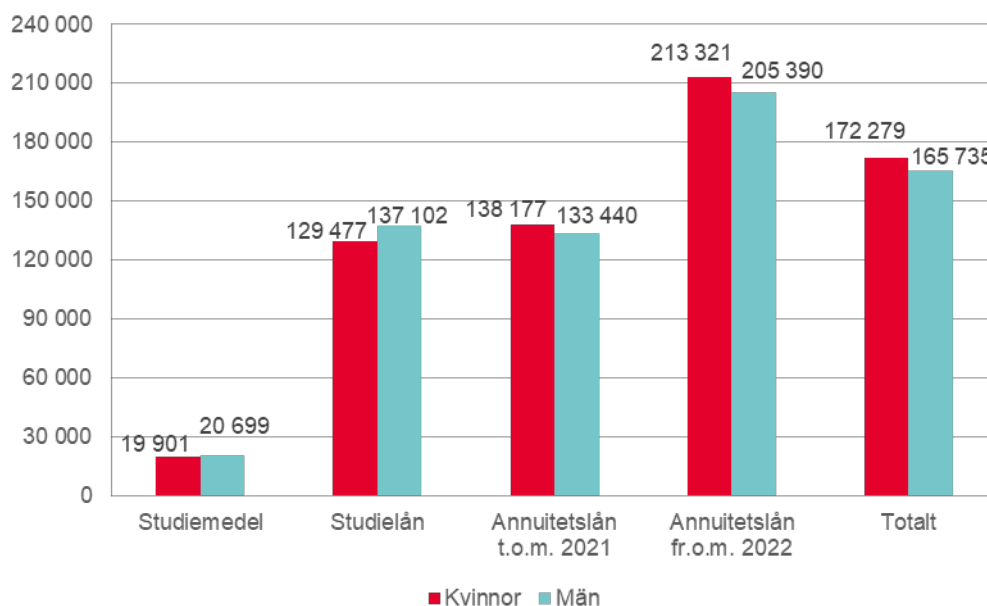

Den genomsnittliga skulden är högst för det nya annuitetslånet. För denna lånetyp var den genomsnittliga skulden 210 000 kronor vid ingången av 2026. Den genomsnittliga skulden beror både på hur mycket de studerande lånar och på hur mycket de betalar på sina lån. Den genomsnittliga skulden för låntagare med annuitetslån utbetalda till och med år 2021 fortsatte minska under 2025, till följd av att lånetypen inte längre betalas ut, och uppgick till 136 100 kronor vid ingången av 2026.

Skuldsättningen inom de båda annuitetslånen är svår att värdera i nuläget. Det beror på att en del låntagare har fört över hela sin tidigare studieskuld till det nya annuitetslånet, att en del har skuld i båda annuitetslånen, och att vissa precis har börjat studera och därför enbart har skuld i det senaste annuitetslånet. På några års sikt kommer skuldsättningen dock att bli mer stabil inom respektive lånetyp. För att ge en tydligare bild av hur mycket de studerande lånar under sin studietid redovisar vi studieskulder vid återbetalningens början under rubriken ”Hur stor skuld har nya återbetalare?” (avsnitt 7.2.4).

Genomsnittsskulden minskade för den äldsta lånetypen, studiemedel, medan den ökade marginellt för lånetypen studielån. Ökningen beror bland annat på den höjda räntan.

Diagram 7.4 Genomsnittlig skuld, 1 januari 2026
Fördelat efter kön, lånetyp och totalt¹, belopp i kronor

¹ Kategorin inkluderar även låntagare med mer än ett lån.

Kvinnor har högre genomsnittlig skuld inom annuitetslånen än män. Det beror på att kvinnor i genomsnitt tar lån under något längre tid än män. Den genomsnittliga skulden för annuitetslån utbetalda till och med 2021 var 138 200 kronor för kvinnor och 133 400 kronor för män vid ingången av 2026. Inom det nya annuitetslånet var den genomsnittliga skulden 213 300 kronor för kvinnor och 205 400 kronor för män.

Inom lånetyperna studielån och studiemedel har män högre genomsnittlig skuld än kvinnor. Detta beror på att lånetyperna är på väg att fasas ut och på att många låntagare med lägre kvarvarande skulder slutreglerar sina lån. Allt eftersom låntagare slutreglerar sina skulder utgörs de kvarvarande låntagarna i allt högre utsträckning av låntagare som inte betalar enligt betalningsplan. Männen är överrepresenterade bland dessa.

7.2.4 Hur stor studieskuld har nya återbetalare?

Hur stor är studieskulden vid slutet av studierna med studiestöd? I det här avsnittet använder vi nya återbetalare och total skuld för att undersöka frågan. Nya återbetalare är personer som ska börja betala tillbaka studielån och många av dem har studerat färdigt.¹²¹

Den första januari 2026 blev 108 600 personer nya återbetalare. Uppgiften inkluderar personer som har studerat med studiemedel och personer som har studerat med omställningsstudiestöd.

¹²¹ En person ska börja betala tillbaka studielån vid ett årsskifte som tidigast inträffar sex månader efter den senaste perioden med studiestöd.

I avsnittet använder vi huvudsaklig utbildningsnivå. Med det menas utbildningsnivån där personen har använt flest veckor med studiemedel och omställningsstudiestöd.¹²²

Studieskulderna ökar kraftigt

Den genomsnittliga studieskulden var 242 100 kronor bland nya återbetalare år 2026. Kvinnor och män hade en genomsnittlig skuld på 247 500 respektive 234 500 kronor. Skillnaden kan till stor del förklaras av att kvinnor studerar under längre tid än män.

Studieskulden har ökat under lång tid. Det är normalt eftersom lånebeloppen är knutna till prisbasbeloppet och följer prisutvecklingen i samhället.¹²³ Studieskulden har dock ökat mer än lånebeloppen under de senaste tre åren. Det beror på att de som blev nya återbetalare år 2024–2026 ofta har studerat under perioder med hög inflation och hög arbetslöshet. Hög inflation har bidragit till mer lån under studietiden och hög arbetslöshet har bidragit till längre studietider.¹²⁴ Det beror även på att fler har studerat på eftergymnasial nivå, där studieskulderna är som högst.

Studieskulden ökar framförallt på eftergymnasial nivå

Den genomsnittliga studieskulden var 268 200 kronor bland dem som studerade på eftergymnasial nivå i Sverige och som blev nya återbetalare år 2026. Under de senaste åren har skulderna ökat mycket på nivån och skuldökningen mellan år 2023–2026 var till exempel större än skuldökningen under de tio år som föregick år 2023.

De flesta som studerar utomlands studerar på eftergymnasial nivå och den genomsnittliga skulden var 420 400 kronor bland dem. Den stora skillnaden i skuld mellan studerande i Sverige och utomlands beror på att utlandsstuderande använder fler studiemedelsveckor. De tar också oftare merkostnadslån, för att täcka undervisningsavgifter med mera, utöver grundlån.

Studieskulden är lägre bland dem som studerar på grundskolenivå eller gymnasienivå än bland dem som studerar på eftergymnasial nivå. Det beror på att utbildningstiden är kortare på dessa nivåer och på att färre tar tilläggsloan eller merkostnadslån. Det högre bidraget, som framförallt lämnas för studier på grundskolenivå och gymnasienivå, bidrar också till att hålla skuldsättningen nere.

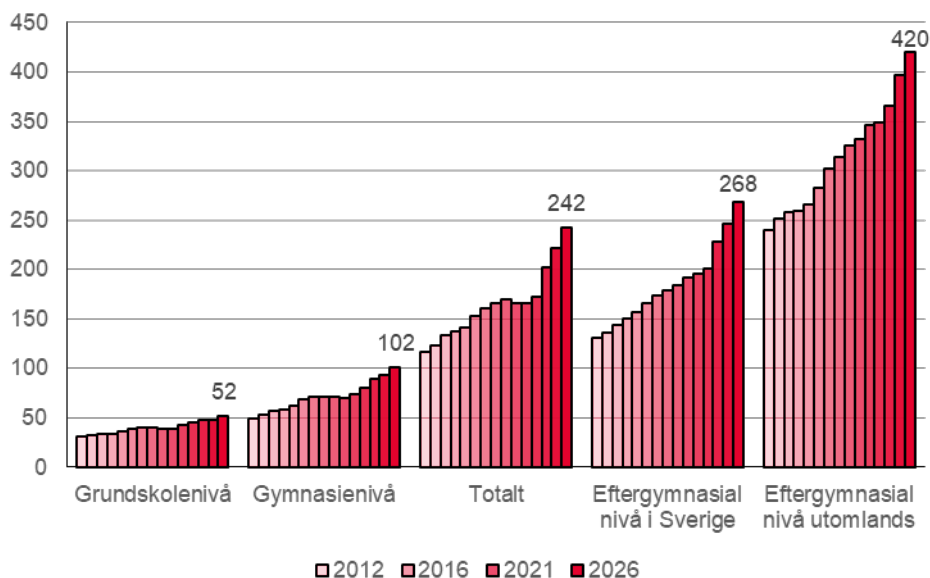
¹²² Antalet nya återbetalare och huvudsaklig utbildningsnivå skiljer sig här ifrån samma uppgifter i avsnitt 4.5. Det beror på att vi här inkluderar personer som endast har studerat med omställningsstudiestöd.

¹²³ På grund av detta har lånebeloppen ökat kraftigt under 2023–2025. Lånebeloppen, som andel av prisbasbeloppet, har även höjts flera gånger. Detta skedde senast 2015 för grundlånet och 2021 för tilläggslånet. Höjningen av tilläggslånet var tillfällig till och med 2022.

¹²⁴ Under pandemin använde till exempel fler studerande kompletterande tilläggsloan. Det tyder på att studerande behöver ett stärkt studiestöd när möjligheter till extraarbete minskar och när priser ökar. Se [Åtgärder inom studiestödet med anledning av covid-19-pandemin](#) (CSN 2023) för mer information om detta.

Diagram 7.5 Genomsnittlig studieskuld för personer som blev nya återbetalare år 2012–2026

Fördelat efter år och huvudsaklig utbildningsnivå.¹ Belopp i tusentals kronor

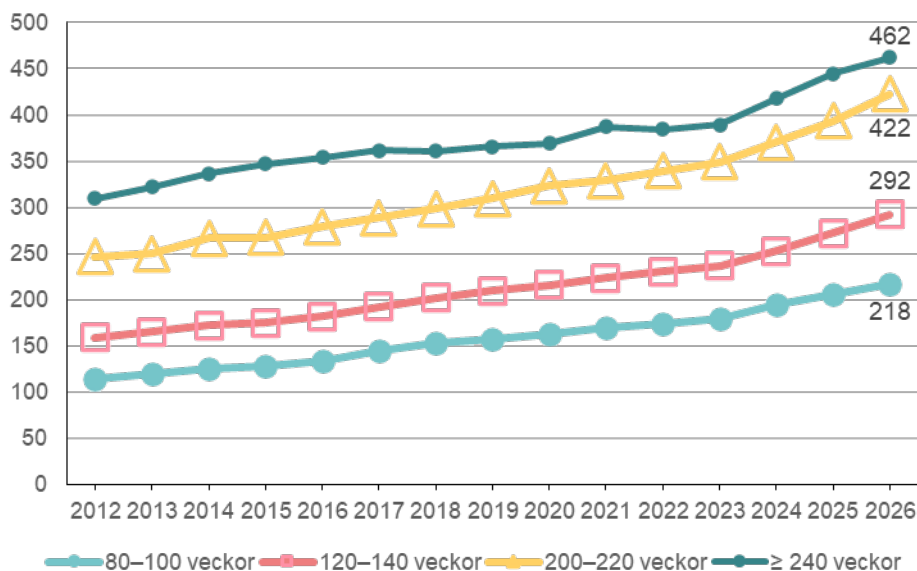

¹ Med huvudsaklig utbildningsnivå menas utbildningsnivån där personen har använt flest veckor med studiemedel och omställningsstudiestöd. Under ”utomlands” förekommer dels personer som enbart studerat utomlands, dels personer som studerat både i Sverige och utomlands.

Resultaten för eftergymnasial nivå kompletteras nedan med genomsnittlig skuld fördelat efter antalet använda veckor med studiemedel och omställningsstudiestöd på eftergymnasial nivå. Intervallen överensstämmer ungefär med längden på eftergymnasiala program och med den längsta tiden studiemedel lämnas på nivån.

Ett kandidat- och mastersprogram på universitet och högskola motsvarar ungefär 200–220 veckor och andelen som har använt 200–220 veckor har ökat under flera år. Den genomsnittliga skulden var 422 300 kronor för dem som blev nya återbetalare år 2026 och som hade använt 200–220 veckor. Skulden är givetvis lägre bland dem som har använt färre veckor och den genomsnittliga skulden var 292 200 kronor i intervallet 120–140 veckor och 217 500 kronor i intervallet 80–100 veckor.

Diagram 7.6 Genomsnittlig studieskuld för personer som i huvudsak har studerat på eftergymnasial nivå och som blev nya återbetalare år 2012–2026
Fördelat efter år och antalet använda veckor¹. Belopp i tusentals kronor

¹ Antalet använda veckor med studiemedel och omställningsstudiestöd på eftergymnasial nivå inkluderar inte veckor från andra utbildningsnivåer. 40 veckor motsvarar ungefär ett års heltidsstudier.

Även inkomsten ökar

Större studieskulder kan medföra betalningsproblem om inkomsterna inte blir större. Med anledning av detta har studieskulderna kompletterats med inkomsterna under året som följer på året man blir ny återbetalare.¹²⁵ De senaste inkomstuppgifterna avser år 2024 och tillhör personer som blev nya återbetalare år 2023.

Tabell 7.1 Genomsnittlig inkomst,¹ studieskuld och skillnad mellan inkomst och studieskuld för personer som var bosatta i Sverige² och som blev nya återbetalare år 2014–2023

Belopp i tusentals kronor

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inkomst	234,5	250,5	263,5	273,9	284,1	287,6	302,4	311,7	331,2	335,5
Skuld	131,5	136,9	141,6	152,6	160,5	165,4	169,4	167,2	167,2	173,1
-Skillnad	103,1	113,6	121,9	121,3	123,6	122,2	133,0	144,6	164,0	162,4
Inkomst Inflationsjusterat³	312,8	330,9	341,9	348,7	355,3	357,9	368,3	350,4	343,0	337,8
-Skillnad Inflationsjusterat	137,5	150,1	158,2	154,4	154,6	152,1	161,9	162,5	169,8	163,5

¹ Inkomst avser inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital under året som följer på det angivna året. Se 6 § förordningen (2001:588) om uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för mer information om uppgiften.

¹²⁵ De här inkomsterna används då det kan ta tid innan man får ett arbete och arbetsinkomster.

² Tabellen avser nya återbetalare som var bosatta i Sverige och som hade en skuld under året som följer på det angivna året. Skälet till detta är att inkomstuppgiften ofta saknas för utlandsbosatta och för personer som slutbetalar sin skuld samma år som de blir nya återbetalare.

³ Beloppen har justerats för att ta hänsyn till prisutvecklingen i samhället och beloppen uttrycks i 2025 års penningvärde. Beloppen har justerats med hjälp av KPI (1980 = 100) fastställda tal.

I tabell 7.1 redovisar vi genomsnittlig inkomst och skuld samt genomsnittlig skillnad mellan inkomst och skuld. Då få betalar tillbaka hela skulden direkt bör den genomsnittliga skillnaden endast ses som ett sammanfattande mått på inkomstens utveckling i förhållande till skulden. Om skillnaden till exempel ökar indikerar det att inkomsterna har ökat mer än skulderna.

Inkomsterna har ökat mer än studieskulderna under flera år. Det är positivt för nya återbetalare och för studiestödssystemet. Under år 2023 ökade dock studieskulderna mer än inkomsterna. Det kan försvåra återbetalningen av studieskulder då årsbeloppen blir större i förhållande till inkomsterna.

Priset på varor och tjänster har också ökat mer än inkomsterna under de senaste åren. Det framgår av att den inflationsjusterade inkomsten, eller köpkraften, har minskat. Nya återbetalare kan således ha mindre pengar över till återbetalning av studieskulder.

Förutsättningarna för återbetalning av studieskulder har sammanfattningsvis försämrats under det senaste året, men förutsättningarna bör fortfarande vara relativt goda.

7.3 Debitering och inbetalning

Varje år debiteras de låntagare som är återbetalningsskyldiga ett så kallat årsbelopp som de ska betala under året. I kommande avsnitt redogör vi för antalet återbetalningsskyldiga låntagare, årsbeloppen som de ska betala, samt hur mycket låntagarna betalar in.

7.3.1 Återbetalningsskyldiga låntagare

En låntagare blir återbetalningsskyldig vid det årsskifte som inträffar tidigast sex månader efter den senaste perioden med studiestöd.

Den 1 januari 2025 var det 1 507 400 låntagare som var återbetalningsskyldiga. Det motsvarar 84 procent av alla låntagare. Antalet återbetalningsskyldiga låntagare ökar generellt med 1–3 procent per år.

7.3.2 Totalt debiterade årsbelopp

CSN debiterade låntagarna 18 miljarder kronor i årsbelopp för betalningsåret 2025. Efter ändringar under året var årsbeloppen som slutligen debiterades vid utgången av 2025 totalt 16 miljarder kronor. Det innebär att det debiterade beloppet minskade med 11 procent under året. Den främsta orsaken till att ett årsbelopp ändras är nedsättning (se avsnitt 7.4).

7.3.3 Högst genomsnittligt årsbelopp inom lånetypen studielån

Det genomsnittliga årsbeloppet är högst inom lånetypen studielån, 12 800 kronor. Det beror på att årsbeloppet inom studielån utgör 4 procent av den senast taxerade inkomsten. Årsbeloppet återspeglar därmed inkomstnivån bland låntagare med den lånetypen.

Ungefär en tredjedel av alla låntagare med det nya annuitetslånet hade ett ursprungligt årsbelopp inom intervallet 8 000–8 999 kronor för år 2025. Det beror bland annat på att nya återbetalningsskyldiga låntagare vars återbetalningstid beräknas till mindre än 25 år debiteras ett årsbelopp som är 15 procent av prisbasbeloppet. Detta motsvarade 8 820 kronor under 2025. Det genomsnittliga årsbeloppet låg på 11 200 kronor för låntagare med det nya annuitetslånet och 11 700 kronor för låntagare med det äldre annuitetslånet.

Bland återbetalningsskyldiga med lånetypen studiemedel är årsbeloppen generellt lägre. Under 2025 var det genomsnittliga årsbeloppet för denna lånetyp 3 100 kronor.

Tabell 7.2 Genomsnittligt ursprungligt årsbelopp 2025
Fördelat efter kön och lånetyp, belopp i kronor

	Kvinnor	Män	Totalt
Studiemedel	3 809	2 431	3 149
Studielån	13 298	12 124	12 820
Annuitetslån t.o.m. 2021	11 807	11 562	11 702
Annuitetslån fr.o.m. 2022	11 307	11 021	11 186

Kvinnor har högre genomsnittligt årsbelopp än män inom alla fyra lånetyper. Skillnaden mellan kvinnors och mäns årsbelopp är störst inom lånetypen studiemedel, där män har ett betydligt lägre genomsnittligt årsbelopp. Det kan bero på att männens skuld i högre utsträckning redan är debiterad i form av tidigare årsbelopp, som är obetalda. Det beror i sin tur på att män med denna lånetyp betalar sina årsbelopp i betydligt lägre grad än kvinnor. Skillnaden mellan kvinnor och mäns årsbelopp är minst inom annuitetslånen.

7.3.4 Det inbetalda beloppet ökar

Det gjordes inbetalningar på 17,3 miljarder kronor¹²⁶ för lånetyperna studiemedel, studielån och de båda annuitetslånen under 2025. Det är en ökning med 1,5 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Över tid har det inbetalda beloppet för annuitetslånen ökat, medan det har minskat för lånetyperna studielån och studiemedel. Det beror på att antalet återbetalningsskyldiga låntagare med annuitetslån har ökat. Inom lånetyperna studielån och studiemedel blir låntagarna färre i takt med att lånen slutregleras.

¹²⁶ Här ingår inbetalningar av årsbelopp för 2025, inbetalningar av tidigare årsbelopp, förtida inbetalningar, expeditionsavgifter, påminnelseavgifter och inbetalningar på uppsagda lån. Uppläggningsavgifter ingår inte.

För det nya annuitetslånet betalades det in 3,6 miljarder kronor under året och för det äldre annuitetslånet var inbetalningarna 11,7 miljarder kronor under samma period. Motsvarande siffra för studielånet var 1,9 miljarder kronor. För lånetypen studiemedel betalades det in 49,7 miljoner kronor under 2025.

Återbetalningsgraden ökar något

Totalt betalade låntagarna in 92,4 procent av det debiterade årsbeloppet under 2025, jämfört med 92,3 procent året innan. Den så kallade återbetalningsgraden har därmed åter ökat något, efter att ha minskat lite två år i följd.

Det är stora skillnader mellan i vilken utsträckning bosatta i Sverige och bosatta utomlands betalar det debiterade årsbeloppet. Under betalningsåret 2025 var betalningsgraden 94,4 procent bland låntagare som var bosatta i Sverige. Det är en ökning med 0,3 procentenheter. Låntagare bosatta utomlands betalade 81,7 procent av det debiterade årsbeloppet, vilket är en minskning med 0,3 procentenheter. Det är första gången på många år som återbetalningsgraden minskat bland låntagare bosatta utomlands.¹²⁷ Låntagare som CSN saknade adress till betalade in 4,3 procent av de debiterade årsbeloppen under 2025.¹²⁸

Låntagare med annuitetslån betalar in högst andel av det debiterade årsbeloppet, följt av låntagare med lånetypen studielån. Låntagare med lånetypen studiemedel betalar in klart lägst andel. Andelen inbetalt minskade inom alla lånetyper jämfört med föregående år. Framförallt inom lånetypen studiemedel har många av de låntagare som har betalat tillbaka enligt sina ordinarie betalningsplaner redan slutreglerat sina skulder. Detta innebär att många av de kvarvarande låntagarna har någon form av betalningsproblem.

Tabell 7.3 Inbetalt¹ av debiterat årsbelopp 2025
Inbetalt under betalningsåret, fördelat på lånetyp och kön. Andelar i procent

	Kvinnor	Män	Totalt
Annuitetslån fr.o.m. 2022	95,2	93,5	94,5
Annuitetslån t.o.m. 2021	93,6	91,2	92,6
Studielån	91,6	85,3	89,2
Studiemedel	67,9	37,5	56,7
Totalt	93,6	90,9	92,4

¹Inbetalningarna har ställts i förhållande till det aktuella debiterade beloppet per den 31 december 2025.

Kvinnor betalar in en högre andel av det debiterade årsbeloppet inom alla fyra lånetyperna. Inom lånetypen studiemedel skiljer det mer än 30 procentenheter i betalningsgrad mellan kvinnor och män. Som tidigare nämnts har de som betalat enligt plan slutreglerat sina skulder och låntagarna som återstår utgörs i hög grad av personer som har eller har haft betalningsproblem. Män är överrepresenterade bland dessa. Dessutom saknar CSN giltig adress till en betydligt högre andel män än kvinnor inom denna lånetyp. Återbetalningsgraden är mycket låg bland låntagarna som CSN saknar giltig adress till.

¹²⁷ Läs mer om låntagare bosatta utomlands i avsnitt 7.8.

¹²⁸ Läs mer om låntagare som CSN saknar giltig adress till i avsnitt 7.9.

Det görs relativt stora inbetalningar även efter betalningsåret. Under 2025 betalade låntagarna in 791 miljoner kronor i årsbelopp och avgifter för tidigare år. Det beror på att årsbeloppet debiteras i tre år efter betalningsåret. Därefter återförs beloppet till låntagarens skuld, om det fortfarande är obetalt.

Bosatta i Sverige hade betalat in 94,4 procent av det debiterade beloppet under betalningsåret 2022 och 97,5 procent tre år efter betalningsåret, det vill säga vid utgången av 2025. Bosatta utomlands hade betalat in 87,3 procent av det debiterade beloppet tre år efter betalningsåret, jämfört med 80,9 procent under betalningsåret. Det innebär att bosatta utomlands betalar in en relativt stor andel av det debiterade beloppet efter betalningsåret.

Totalt, oavsett bosättning, hade alla låntagare betalat in 96,0 procent av det debiterade årsbeloppet tre år efter betalningsåret 2022.

Tabell 7.4 Ackumulerade inbetalningar av debiterade årsbelopp 2022–2025
Andel i procent¹, fördelat på alla lånetyper, betalningsår och bosättning

		Betalningsår			
		2022	2023	2024	2025
Betalningsåret	Totalt (oavsett bosättning)	92,6	92,4	92,3	92,4
	Bosatta i Sverige	94,4	94,1	94,1	94,4
	Bosatta utomlands	80,9	81,4	82,0	81,7
	Okänd bosättning	3,7	3,7	4,5	4,3
	Totalt bosatta utomlands och okänd bosättning ²	66,0	66,5	65,8	65,6
Betalningsåret +1 år	Totalt (oavsett bosättning)	94,7	94,6	94,5	
	Bosatta i Sverige	96,3	96,2	96,2	
	Bosatta utomlands	85,4	85,3	85,9	
	Okänd bosättning	5,9	5,9	7,4	
	Totalt bosatta utomlands och okänd bosättning ²	70,2	70,1	69,7	
Betalningsåret +2 år	Totalt (oavsett bosättning)	95,3	95,2		
	Bosatta i Sverige	96,9	96,8		
	Bosatta utomlands	86,1	85,9		
	Okänd bosättning	8,3	8,7		
	Totalt bosatta utomlands och okänd bosättning ²	71,5	71,4		
Betalningsåret +3 år	Totalt (oavsett bosättning)	96,0			
	Bosatta i Sverige	97,5			
	Bosatta utomlands	87,3			
	Okänd bosättning	11,1			
	Totalt bosatta utomlands och okänd bosättning ²	73,1			

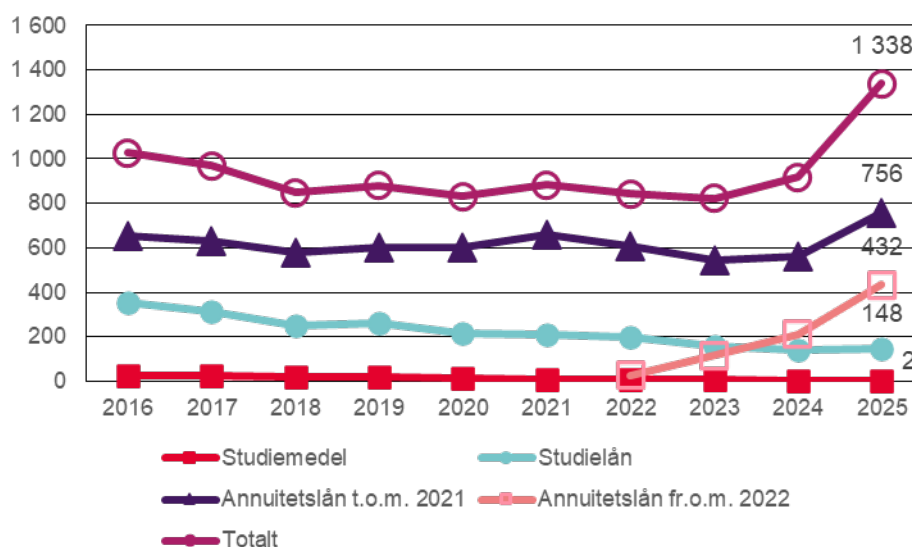
¹ Inbetalningarna har ställts i förhållande till det aktuellt debiterade beloppet per den 31 december respektive år. För det tredje året efter betalningsåret har inbetalningarna ställts i relation till det aktuellt debiterade beloppet per den 30 november samma år.

² I denna uppgift ingår dels de som är bosatta utomlands, dels de som CSN saknar adress till och där större andelen antas vara bosatta utomlands.

Kraftig ökning av förtida inbetalningar

Under 2025 betalade 104 000 låntagare in 1,3 miljarder kronor i förtida inbetalningar¹²⁹, vilket är en ökning med 46 procent jämfört med 2024. Det är andra året i följd som de förtida inbetalningarna ökar och de är nu på den högsta nivån sedan 2010. Den kraftiga ökningen av förtida inbetalningar kan bero på att räntan för studielån har höjts relativt mycket under de tre senaste åren. De förtida inbetalningarna utgjorde 8 procent av de totala inbetalningarna¹³⁰ under 2025.

Diagram 7.7 Förtida inbetalningar 2016–2025
Miljoner kronor, fördelat efter lånetyp och totalt

Det förtida inbetalade beloppet ökade under 2025 för de båda annuitetslånen och inom lånetypen studielån, medan det minskade inom den äldsta lånetypen studiemedel. Högst andel förtida inbetalningar gjordes inom det nya annuitetslånet, där var 12 procent av inbetalningarna förtida.

Under 2025 ökade det inbetalda beloppet av förtida inbetalningar över 100 000 kronor med 253 miljoner kronor till 572 miljoner kronor. Den genomsnittligt gjorda förtida inbetalningen ökade med 39 procent till 12 900 kronor.

Låntagare inom de tre äldre lånetyperna slutreglerade sina lån genom en förtida inbetalning i betydligt högre grad än inom den nyaste lånetypen.

7.4 Nedsatta årsbelopp

Nedsättning av årsbelopp kan bland annat beviljas om låntagaren har en låg inkomst, om låntagaren börjar studera med studiemedel igen eller om det finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan exempelvis vara om låntagaren har försörjningsstöd eller skuldsanering.

¹²⁹ Med förtida inbetalningar avses belopp som betalas in utöver det debiterade årsbeloppet.

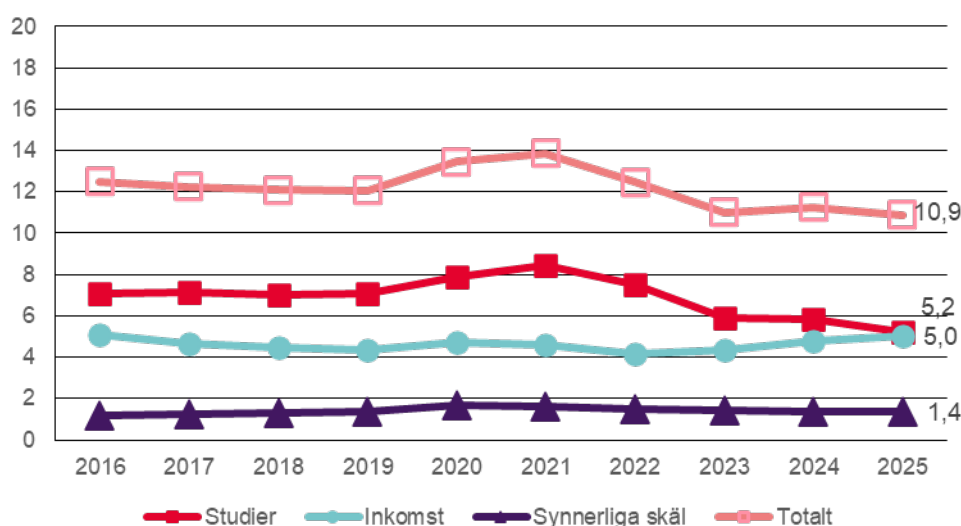
¹³⁰ Totala inbetalningar utan avgifter för lånetyperna studiemedel, studielån, annuitetslån t.o.m. 2021 och annuitetslån fr.o.m. 2022.

7.4.1 Andelen låntagare med nedsättning av årsbeloppen minskar

Vid utgången av 2025 hade 11 procent av de återbetalningsskyldiga låntagarna, motsvarande 163 900 personer, nedsättning av årsbeloppen. Det är en av de lägsta andelarna på länge. Antalet låntagare som hade nedsättning av årsbeloppen minskade med 4 000 personer jämfört med 2024.

Under covid-19-pandemin ökade andelen låntagare med nedsättning förhållandevis mycket. Det berodde främst på att återbetalningsskyldiga låntagare studerade med studiemedel och därmed fick nedsättning med hänsyn till studier. Att så var fallet berodde till stor del på att inkomstprövningen för rätt till studiemedel tillfälligt var avskaffad och att fler då studerade med studiemedel

Diagram 7.8 Andel av återbetalningsskyldiga låntagare med nedsättning av årsbelopp för aktuellt betalningsår, den 31 december 2016–2025
Fördelat efter skäl och totalt, andelar i procent

Tidigare var studier det vanligaste skälet till nedsättning av årsbelopp, men under 2025 var nedsättning med hänsyn till inkomst i stort sett lika vanligt. Av de återbetalningsskyldiga låntagarna hade 5 procent nedsättning med hänsyn till dessa skäl.

I slutet av 2025 hade 78 400 personer nedsättning med hänsyn till studier. Både antalet och andelen minskade jämfört med 2024, och ligger på de lägsta nivåerna på många år.¹³¹

Samtidigt har andelen låntagare som har nedsättning av årsbeloppet med hänsyn till sin inkomst ökat något de senaste tre åren. Vid utgången av 2025 hade totalt 75 800 personer nedsättning av sina årsbelopp med hänsyn till sin inkomst.

Det var 1,4 procent av låntagarna, 20 700 personer, som hade nedsättning av sina årsbelopp med hänsyn till synnerliga skäl. Av låntagarna med nedsättning med hänsyn

¹³¹ Antalet personer med nedsättning av årsbelopp med hänsyn till studier har minskat trots att antalet studerande med studiemedel ökade under 2025. Det innebär att det var färre återbetalningsskyldiga låntagare som återgick till studier med studiemedel. En anledning skulle kunna vara att fler istället studerar med omställningsstudiestöd, vilket inte ger rätt till nedsättning med hänsyn till studier.

till synnerliga skäl fick två tredjedelar det för att de hade beviljats skuldsanering, och en tredjedel fick nedsättning för att de varaktigt var beroende av försörjningsstöd.

Under året hade 11 procent av de återbetalningsskyldiga kvinnorna nedsättning av årsbeloppen, medan 10 procent av männen hade det. Det är en högre andel kvinnor som studerar och som därmed i högre utsträckning får nedsättning med hänsyn till studier. En marginellt högre andel kvinnor än män hade nedsättning av årsbeloppen med hänsyn till inkomst och synnerliga skäl.

Högst andel låntagare med nedsättning av årsbelopp finns inom det nya annuitetslånet. Av dessa låntagare hade 24 procent nedsättning. Både nedsättning med hänsyn till studier och nedsättning med hänsyn till inkomst är vanligare inom denna lånetyp än inom övriga lånetyper.

Lånetypen studielån är den lånetyp där lägst andel av låntagarna har nedsättning. Det förklaras av att årsbeloppen för denna lånetyp som huvudregel redan är inkomstbaserade, vilket gör att nedsättning med hänsyn till låg inkomst inte är lika vanligt. Dessutom är nedsättning med hänsyn till studier ovanligt inom de två äldsta lånetyperna.

7.4.2 Det nedsatta beloppet ökar

Årsbeloppen för 2025 sattes ned med 1,9 miljarder kronor. Det nedsatta beloppet ökade därmed med 7 procent, eller 127 miljoner kronor, jämfört med året innan. Det motsvarar den procentuella ökningen av det debiterade årsbeloppet.

Det nedsatta beloppet motsvarade 11 procent av det ursprungligt debiterade årsbeloppet.

Tabell 7.5 Nedsatt belopp 2021–2025
Fördelat efter kön och totalt, samt det totala nedsatta beloppet som andel av ursprungligt debiterat årsbelopp, miljoner kronor

	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinnor	1 029	988	961	1 079	1 156
Män	670	639	643	731	781
Totalt	1 698	1 628	1 605	1 810	1 937
Andel av ursprungligt totalt debiterat årsbelopp	12 %	11 %	10 %	11 %	11 %

7.4.3 Vanligt med resterande slutligt årsbelopp

CSN gör en inkomstkontroll i efterhand för låntagare som har fått årsbeloppet nedsatt med hänsyn till sin inkomst. Om den faktiska inkomsten under betalningsåret var högre än den inkomst som låntagaren uppgav i ansökan om nedsättning, debiteras låntagaren ett så kallat resterande slutligt årsbelopp samt en tilläggsavgift.

Av de som hade nedsättning med hänsyn till sin inkomst för 2023 debiterades 44 procent, eller 27 700 personer, ett resterande slutligt årsbelopp under 2025.

Resterande slutliga årsbelopp är särskilt vanliga bland låntagare bosatta utomlands.¹³² Här är det sex av tio som får ett resterande slutligt årsbelopp i samband med

¹³² Inklusivt låntagare bosatta i Sverige som har utländska inkomster.

efterkontrollen. Den vanligaste orsaken till att utlandsbosatta låntagare får resterande slutliga årsbelopp är att de inte har styrkt sin utländska inkomst innan efterkontrollen.^{133,134}

Vid utgången av februari 2025 hade totalt 160 miljoner kronor debiterats i form av resterande slutliga årsbelopp, gällande betalningsåret 2023.

7.5 Avskrivning av lån

Lån för studier kan skrivas av om låntagaren uppnår en viss ålder, avlider, har sjukersättning och låg inkomst, eller om det finns synnerliga skäl. Lån kan också skrivas av vid sjukdom under studierna.¹³⁵ För lånetypen studiemedel kan avskrivning även ske vid vård av barn med funktionsnedsättning.

7.5.1 Det avskrivna beloppet ökar

Under 2025 skrev CSN av 718 miljoner kronor i form av kapital, ränta och administrativa avgifter.¹³⁶ Det avskrivna beloppet ökade med 5 procent jämfört med 2024, efter att innan dess ha minskat två år i följd. CSN skrev av skulder helt eller delvis för 35 600 personer¹³⁷. Av dem som fick avskrivning var 57 procent kvinnor och 47 procent män.

---

¹³³ Låntagare som bor utomlands eller som har utländska inkomster måste själva styrka sin inkomst i utlandet inför efterkontrollen. Om de inte kan styrka sin inkomst, eller avsaknad av inkomst, i utlandet måste de betala hela det ursprungliga årsbeloppet.

¹³⁴ CSN. *Resterande slutliga årsbelopp – en genomlysning*. 2018.

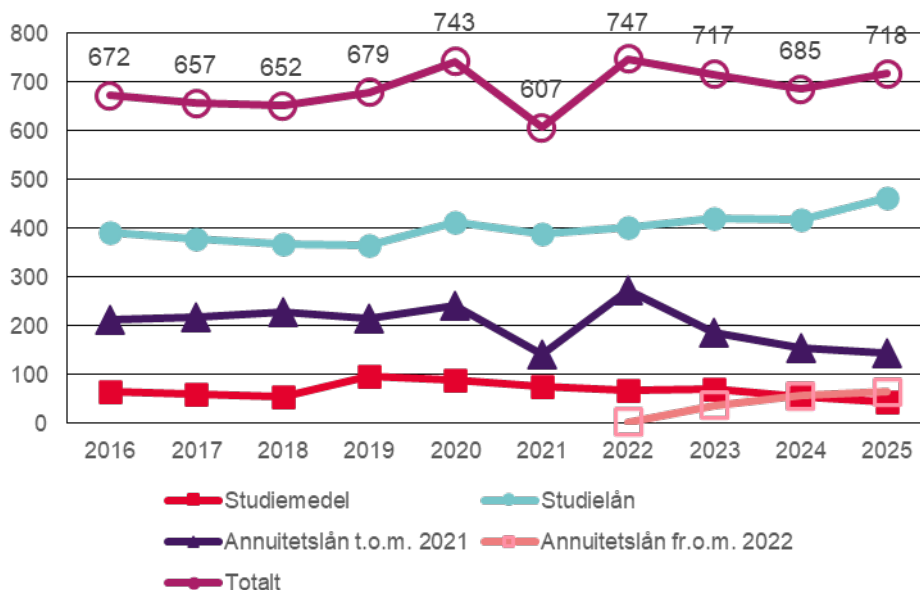
¹³⁵ Vid sjukdom under studierna skrivs lånedelen av efter 30 dagars karens. Avskrivning vid sjukdom behandlas i denna rapport som en sjukförsäkringsförmån i avsnitt 4.7.

¹³⁶ I det avskrivna beloppet ingår avskrivningar av ordinarie och uppsagda lån. Det totala avskrivna beloppet inklusive äldre lån enligt studiehjälpsreglementet, beviljade 1964–1973 för studier på gymnasienivå samt de delar som blir avskrivna av de belopp som lyfts ut från ordinarie lån i samband med skuldsanering var 833 miljoner kronor.

¹³⁷ I antalet personer ingår inte de som har lån som omfattas av skuldsanering eller de som har studielån enligt studiehjälpsreglementet (beviljade 1964–1973).

Diagram 7.9 Avskrivna belopp¹ 2016–2025

Miljoner kronor, fördelat efter lånetyp och totalt

¹ Minskningen under 2021 beror till stor del på att avskrivning på grund av behörighetsgivande studier flyttades fram till 2022 med anledning av covid-19-pandemin.

Under 2025 ökade avskrivningarna för det nya annuitetslånet och lånetypen studielån, medan de minskade för det äldre annuitetslånet och lånetypen studiemedel.

Tabell 7.6 Antal beviljade avskrivningsärenden och avskrivet belopp 2025

Antal ärenden, avskrivet belopp i miljoner kronor, fördelat på skäl, kön och totalt

	Antal beviljade ärenden		Avskrivet belopp	
	Kvinnor	Män	Totalt	Totalt
Ålder	4 939	4 126	9 065	424
Dödsfall	872	1 116	1 988	181
Behörighetsgivande studier	1 817	816	2 633	33
Sjukersättning	331	219	550	63
Synnerliga skäl	94	68	162	11
Små belopp	12 270	9 351	21 621	0
Årets premier	210	36	246	0
Övrigt	97	37	134	5
Totalt	20 630	15 769	36 399	718

Högst belopp, 424 miljoner kronor, skrevs av på grund av låntagarens ålder, följt av dödsfall, som stod för 181 miljoner.

Avskrivningar på grund av behörighetsgivande studier minskade med nära hälften under 2025. Den stora minskningen beror att studerande som från och med 2018 lånar till studier på grundskole- eller gymnasienivå inte längre kan få delar av lånet avskrivet om de studerar vidare vid högskolan.

Det vanligaste skälet till avskrivning av lån är små belopp, följt av att låntagaren har uppnått den ålder som ger rätt till avskrivning. Avskrivningar på grund av små belopp blir aktuellt om den resterande skulden understiger 101 kronor. Det skälet till

avskrivning är en relativt stor andel av de beviljade avskrivningsärendena, men en mycket liten andel av de avskrivna beloppen. Under 2025 skrev CSN av 225 000 kronor i kapital och ränta på grund av att beloppen var små.

7.6 Låntagare som inte betalar i tid

Låntagare som inte betalar i tid får en påminnelse. Efter två påminnelser får låntagaren ett betalningskrav. Om inte heller det betalas lämnar CSN ärendet vidare till Kronofogden.¹³⁸

7.6.1 Något lägre andel låntagare får påminnelseavgift

Om en betalning uteblir eller kommer in till CSN mer än fem bankdagar efter förfalldatum skickar CSN en påminnelse till låntagaren och debiterar en påminnelseavgift på 450 kronor. Under 2025 debiterades 322 700 låntagare totalt 1,2 miljoner påminnelseavgifter. Det debiterade beloppet för påminnelseavgifter uppgick till 533 miljoner kronor.¹³⁹

Andelen återbetalningsskyldiga låntagare som fått minst en påminnelse har minskat något efter ett par års ökning, och var 21 procent under 2025.

Även antalet låntagare som fick en eller flera påminnelser minskade marginellt under 2025, medan antalet debiterade påminnelser istället ökade något. Det betyder alltså att det genomsnittliga antalet påminnelser per person ökade under året.

Yngre låntagare får oftare enstaka påminnelseavgifter medan äldre oftare får påminnelser vid upprepade tillfällen. Bland dem som har fått tre eller fler påminnelseavgifter är män och låntagare som är äldre än 39 år överrepresenterade.¹⁴⁰

7.6.2 Andelen låntagare som får kronofogdekrav är i stort sett oförändrad

CSN överlämnar varje år krav på hela eller delar av obetalda årsbelopp till Kronofogden. De senaste åren har cirka 6 procent av de återbetalningsskyldiga låntagarna fått krav överlämnade till Kronofogden. Andelen låntagare som får kronofogdekrav förändras normalt sett långsamt. För tio år sedan var den ett par procentenheter högre.

Totalt fick 91 400 låntagare krav skickade till Kronofogden under 2025. Antalet personer som fått kronofogdekrav minskade under lång tid, men har ökat de senaste åren. Under 2025 var ökningen av antalet personer 1 procent jämfört med året innan. Samtidigt ökade det överlämnade kravbeloppet med 7 procent, till 1 miljard kronor. Att beloppet ökar beror främst på att årsbeloppen blivit högre.

---

¹³⁸ Avsnittet avser enbart lån för studier och ej återkrav. För låntagare bosatta utomlands överlämnas obetalda årsbelopp till inkasso.

¹³⁹ Efter hänsyn till krediteringar i samband med nedsättningar av årsbelopp.

¹⁴⁰ CSN. [Höjd påminnelseavgift – påverkan på låntagarna](#). 2017.

Tabell 7.7 Krav som överlämnats till Kronofogden per år, 2021–2025
Antal personer och överlämnat kravbelopp

	Antal låntagare med överlämnade krav	Överlämnat kravbelopp, mnkr
2021	78 940	867
2022	81 744	873
2023	86 120	907
2024	90 667	975
2025	91 357	1 040

För många låntagare som får ett krav överlämnat till Kronofogden är det inte första gången detta sker. En del av de ärenden som överlämnas gäller dock låntagare som aldrig tidigare haft ett årsbelopp lämnat till Kronofogden. Under 2025 överlämnade CSN krav för 16 800 låntagare som inte haft något sådant krav tidigare.¹⁴¹

En del av låntagarna reglerar sina betalningskrav relativt omgående. Det innebär att det är färre låntagare som har kronofogdekrav vid utgången av året än antalet som har ett sådant krav någon gång under året. Antalet låntagare med krav hos Kronofogden vid utgången av året minskade något 2025, efter några års ökning. Även andelen av de återbetalningsskyldiga låntagarna som har ett kronofogdekrav har minskat. Totalt hade 5 procent av de återbetalningsskyldiga låntagarna krav hos Kronofogden den 31 december 2025.

Tabell 7.8 Återbetalningsskyldiga låntagare med krav hos Kronofogden, 2021–2025
Fördelat efter kön, per den 31 december, antal och andel i procent

	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	Andel med krav ¹	Antal	Andel med krav ¹	Antal	Andel med krav ¹
2021	34 678	4,3	35 512	6,2	70 190	5,1
2022	34 593	4,2	36 145	6,0	70 735	4,9
2023	36 395	4,3	38 416	6,2	74 808	5,1
2024	38 581	4,5	40 392	6,4	78 967	5,3
2025	38 515	4,5	40 237	6,3	78 745	5,2

¹ Andel av totalt antal återbetalningsskyldiga låntagare.

Låntagare med annuitetslån har i lägst grad krav hos Kronofogden. För låntagare med det äldre annuitetslånet var andelen med kronofogdekrav 5 procent under 2025. För det nya annuitetslånet var motsvarande andel 4 procent.

För de äldsta lånetyperna, studielån och studiemedel, är förhållandet det omvända. Dessa låntagargrupper består i allt högre grad av personer med betalningsproblem. För dessa lånetyper är därför andelen med kronofogdekrav högre. Av låntagarna med lånetypen studielån hade 9 procent ett kronofogdekrav vid utgången av 2025. Högst andel låntagare med kronofogdekrav finns inom lånetypen studiemedel, där 11 procent hade ett kronofogdekrav.

Män är överrepresenterade bland låntagare med kronofogdekrav. Överlag är män sämre betalare än kvinnor vilket även speglas i andelen med krav hos Kronofogden.

¹⁴¹ Uppgifter om låntagare som tidigare haft krav hos Kronofogden finns endast tillgängliga från 2007. Personerna i fråga kan därför ha haft krav före denna tidpunkt.

Risken för att drabbas av betalningsproblem som leder till kronofogdekrav har genom åren visat sig vara högre för låntagare som har studerat på låg utbildningsnivå.

Under 2025 ökade låneinbetalningarna via Kronofogden till 471 miljoner kronor, en ökning med 28 miljoner.

7.6.3 Färre låntagare har skuldsanering

För svårt skuldsatta personer kan det finnas möjlighet att ansöka om skuldsanering via Kronofogden. Skuldsanering innebär att en person betalar en andel av sina skulder¹⁴² under vanligtvis fem år och att skulderna som ingår i skuldsaneringen därefter skrivs av. För studielån som omfattas av skuldsanering ingår normalt sett endast obetalda belopp som är förfallna till betalning.

Antalet personer med skuldsanering ökade kraftigt under en längre tid men har minskat något under de senaste åren. Vid utgången av 2025 var det 12 600 personer som hade en pågående skuldsanering där det ingick någon form av skuld för studiestöd från CSN.

Tabell 7.9 Antal personer och total fordran som omfattas av skuldsanering, 2021–2025
Belopp i miljoner kronor

	2021	2022	2023	2024	2025
Antal låntagare	15 122	14 584	14 266	12 789	12 553
Fordran	570	556	544	486	470

Den totala fordran för de lån som omfattas av skuldsaneringsbeslut uppgick vid årsskiftet till 470 miljoner kronor, vilket är en minskning med knappt 16 miljoner kronor jämfört med 2024.

7.7 Reserveringar för låneförluster

Inom samtliga lånetyper finns trygghetsregler som gör det möjligt att få den årliga återbetalningen nedsatt till ett lägre belopp. I vissa fall kan hela eller delar av en studieskuld skrivas av. Trygghetsreglerna kan medföra att återbetalningstiden förlängs och att hela skulden inte hinner betalas tillbaka innan låntagaren når åldern för rätt till avskrivning. En annan orsak till att hela skulden inte hinner betalas tillbaka kan vara att låntagaren missköter sin betalning.

Vid varje årsskifte beräknar vi storleken på reserveringar för låneförluster för samtliga lånetyper.¹⁴³ Beräkningen sker i huvudsak utifrån en individbaserad modell och utgår från bland annat skuld, betalning och inkomst för varje låntagare som varit återbetalningsskyldig i minst tre år. Den individuella beräkningsmodellen kompletteras med en generell prognos för de låntagare som befinner sig i studier eller varit återbetalningsskyldiga i kortare tid än tre år.

Reserveringarna delas in i tre övergripande kategorier:

¹⁴² Om en person saknar betalningsutrymme kan Kronofogden även besluta att hen inte behöver betala något på sina skulder under skuldsaneringen.

¹⁴³ I detta avsnitt ingår inte reserveringar för återkrav eller administrativa avgifter.

- **Betalningsbenägenhet.** För de låntagare som inte betalat alls eller betalat mycket små belopp under tre års tid beräknas att en del av skulden kommer att behöva skrivas av i framtiden. Hur stor andel av skulderna som omfattas beror på låntagarens ålder. För en yngre låntagare anses risken inte vara lika stor som för en låntagare som närmar sig åldern för rätt till avskrivning.
- **Dödsfall.** Utifrån officiell statistik för dödsfallssannolikheter simuleras dödsfall för ett antal personer. Deras beräknade skuld vid den simulerade dödsfallsåldern reserveras.¹⁴⁴
- **Trygghetsregler.** För de som betalar görs simulerade betalningsplaner utifrån skuldstorlek, ränta, inkomst, årsbelopp och återstående återbetalningstid. Vid beräkningen tas hänsyn till de nedsättningsregler som finns inom respektive lånetyp. Låntagaren förutsätts få nedsättning av årsbeloppet om inkomsten medger det. Den skuld som beräknas finnas kvar när åldern för rätt till avskrivning nås, reserveras.

Andelen reserveringar för låneförluster har minskat över tid

Andelen av lånefordran som har reserverats för låneförluster har minskat kraftigt sedan det första annuitetslånet infördes 2001. Då reserverades cirka 14 procent av lånefordran jämfört med cirka 9 procent idag. Vid utgången av 2025 reserverades 8,8 procent av fordran för låneförluster, jämfört med 9,2 procent året innan.

Totalt reserverades 26,8 miljarder kronor¹⁴⁵, vilket är 0,2 miljarder kronor mer än året innan. Ökningen av beloppet förklaras av en högre lånefordran och en höjd ränta.¹⁴⁶

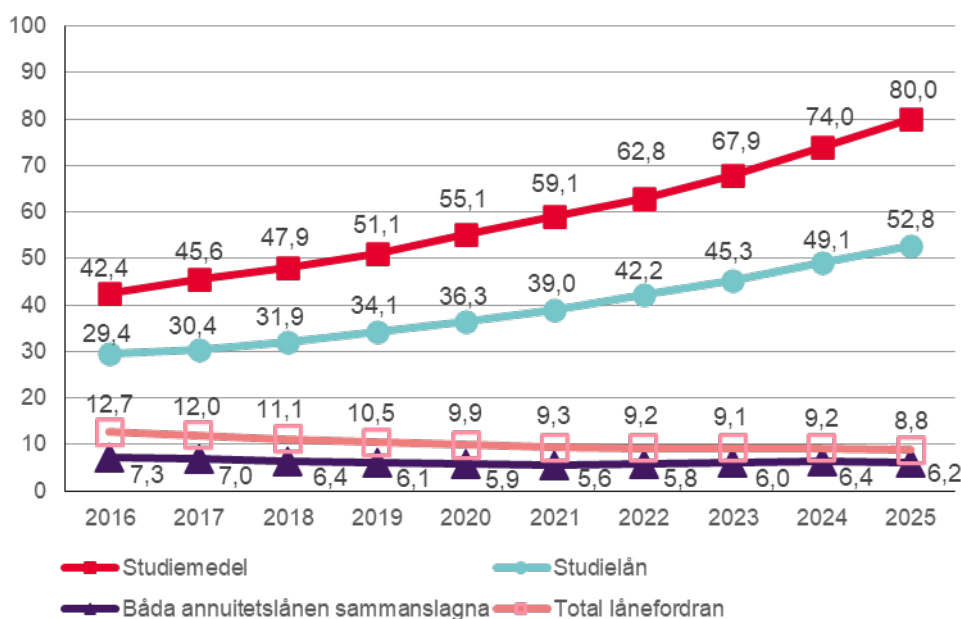
För låntagare bosatta utomlands reserverades 21,1 procent av lånefordran för låneförluster. Denna andel har minskat med ungefär 1 procentenhet per år sedan 2018. Minskningen har dock avtagit något de två senaste åren.

¹⁴⁴ Statistiska centralbyrån (SCB), *Sveriges officiella statistik - Befolkningsstatistik*, 2025.

¹⁴⁵ Därutöver finns reserveringar för avgifter som uppgår till 1,1 miljarder kronor.

¹⁴⁶ Räntan som ligger till grund för beräkningen av reservationen har höjts från 0,88 procent vid beräkningen 2024 till 1,13 procent vid beräkningen 2025, vilket innebär att reservationen ökar med 0,1 miljarder kronor. CSN:s beräkning av reserveringar för låneförluster bygger på antagandet att den genomsnittsränta som gäller idag förväntas gälla för all framtid. Genomsnittsräntan räknas fram med hjälp av de aktuella räntesatserna för studielån under de senaste sex åren, inklusive året efter bokföringsåret.

Diagram 7.10 Andel av lånefordran som reserverats för låneförluster¹ 2016–2025
Andel i procent, per lånetyp och totalt

¹ Exklusive administrativa avgifter.

Hur stor andel av fordringarna som har reserverats varierar mycket mellan de olika lånetyperna. För studiemedel har 80,0 procent av fordran reserverats och för studielån har 52,8 procent av fordran reserverats. För dessa äldre lånetyper är det en högre andel av låntagarna som har betalningssvårigheter eller beräknas nyttja trygghetsreglerna. Det beror på att lån som har återbetalats i den takt som beräknades från början, är slutbetalda. De lån som återstår är i stora drag lån som låntagare inte kan betala. För annuitetslånen har 6,2 procent av fordran reserverats. Det innebär att annuitetslånen har de klart lägsta riskerna för kreditförluster. Låntagarna med annuitetslån är dock betydligt yngre än låntagarna med studiemedel och studielån. Även dessa yngre låntagare kan få mer utbredda betalningssvårigheter i framtiden.

Av de beräknade förlusterna för annuitetslånen på sammanlagt 17,9 miljarder kronor beror 8,6 miljarder kronor på trygghetsregler. Det reserverade beloppet för bristande betalning är 7,3 miljarder kronor. Andelen som har reserverats för bristande betalning har ökat med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Att fler missköter återbetalningen kan bero på högre arbetslöshet, samt på de senaste årens höga inflation och räntor. Andelen som reserverats för obetalda belopp vid tidpunkten för åldersavskrivning har minskat med 2 procentenheter jämfört med föregående år.

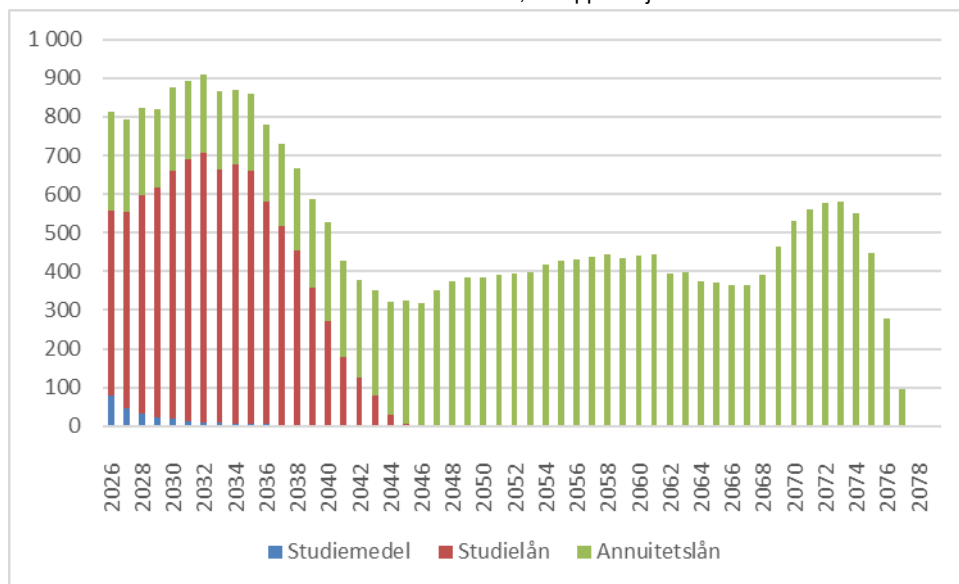
Tabell 7.10 Andel reserveringar för låneförluster för båda annuitetslånen sammanslagna 2023–2025
Fördelat på orsak, andelar i procent

	2023	2024	2025
Bristande betalning	33	39	41
Avskrivning vid dödsfall	12	11	11
Avskrivning vid behörighetsgivande studier	1	1	1
Avskrivning med hänsyn till synnerliga skäl	8	7	8
Nedsättning till 0 kronor	7	6	6
Obetalda belopp vid åldersavskrivning¹	39	36	34
Totalt	100	100	100

¹ Modellens beräkningar visar, vid bokföringstidpunkten, att lånet inte kommer hinna betalas klart innan låntagare når 68/72 års ålder. Beräkningarna utgår bland annat från låntagarens skuld, en fast framtida ränta, aktuell inkomstuppgift samt möjlighet till nedsättning av årsbeloppet.

Vid beräkningen av de framtida avskrivningarna antar vi att låntagarna betalar så lite som de har rätt till enligt regelverket. Många låntagare som har rätt till nedsättning använder dock inte denna möjlighet. Det innebär att de faktiska avskrivningarna av annuitetslånen kan bli lägre än vad som beräknas genom simuleringen.

Diagram 7.11 Beräknade framtida avskrivningar för utestående lånefordran^{1,2} 2026–2079
Beräknad den 31 december 2025, belopp i miljoner kronor³

¹ Skuldstocken per den 31 december 2025.

² Exklusive administrativa avgifter.

³ Beloppen är beräknade i nuvärde för att kunna jämföras med dagens skulder.

Vi beräknar att avskrivningarna för den aktuella skuldstocken¹⁴⁷ är högre nu och fram till 2030-talets slut än senare. Det beror främst på att åldersavskrivningar av lånetypen studielån sker med relativt höga belopp under den närmaste tiden. Från mitten av 2040-talet och framåt är avskrivningarna lägre, vilket beror på att de då enbart avser

¹⁴⁷ Skuldstocken per den 31 december 2025.

annuitetslånen. Återbetalningsreglerna för annuitetslånen är utformade för att lånen betalas tillbaka i sin helhet.

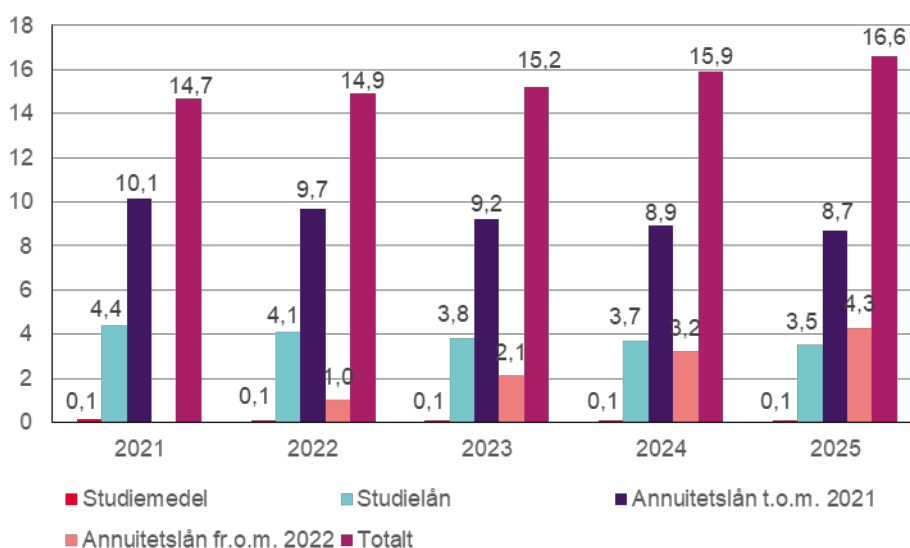
7.8 Låntagare bosatta utomlands

Under 2025 var 73 800 låntagare bosatta utomlands. Antalet var relativt oförändrat under många år, men har ökat med 2–3 procent per år de senaste fyra åren. Låntagare bosatta utomlands utgör fortsatt 4 procent av samtliga låntagare.

Av låntagarna som bor utomlands är 55 procent kvinnor och 45 procent män.

Vid utgången av 2025 bodde flest låntagare i Storbritannien, följt av USA, Norge, Danmark och Tyskland. Detta har varit oförändrat under lång tid.

Diagram 7.12 Utestående fordran för låntagare bosatta utomlands 2021–2025
Belopp i miljarder kronor, per den 31 december, fördelat efter lånetyp

Vid utgången av 2025 hade låntagarna som var bosatta utomlands en total skuld på 16,6 miljarder kronor. Det är en ökning med knappt 5 procent jämfört med 2024.

Låntagare bosatta utomlands debiterades 842 miljoner kronor i årsbelopp för 2025, efter att hänsyn tagits till nedsättning, omprövning av årsbelopp, samordnad betalning och uppsägning av lån. Under 2025 betalade låntagare bosatta utomlands in 81,7 procent av det debiterade beloppet under betalningsåret. Det är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med året innan. För dessa låntagare minskade andelen som betalades in för första gången sedan 2017. Att återbetalningsgraden minskade bedöms bland annat bero på att CSN prioriterat ned frågan till förmån för bland annat ärenden om omställningsstudiestöd.

Många låntagare med okänd bosättning antas vara bosatta utomlands. Om låntagare med okänd bosättning räknas samman med låntagare som är bosatta utomlands blir

andelen inbetalt av debiterat belopp 65,6 procent för denna grupp, vilket också är en minskning jämfört med 2024.¹⁴⁸

Tabell 7.11 Återbetalningsgrad för bosatta utomlands 2023–2025
Antal personer och andel i procent, fördelat på de tio länderna med flest återbetalningsskyldiga låntagare

Land	Antal återbetalningsskyldiga låntagare 2025 ^{1,2}	Andel inbetalt 2023 (%)	Andel inbetalt 2024 (%)	Andel inbetalt 2025 (%)
Storbritannien	10 770	80,4	81,5	80,8
USA	9 983	77,1	78,8	77,5
Norge	9 704	89,3	89,8	90,5
Danmark	5 371	91,2	91,4	89,9
Tyskland	3 560	92,7	92,4	92,2
Finland	2 636	69,3	69,7	71,4
Australien	2 595	84,6	86,2	85,9
Spanien	2 566	78,5	80,7	81,1
Schweiz	2 029	95,6	95,9	94,7
Frankrike	1 883	88,9	89,5	88,6
Bosatta utomlands	68 282	81,4	82,0	81,7
Okänd bosättning	24 862	3,7	4,5	4,3
Totalt bosatta utomlands och okänd bosättning³	93 144	66,5	65,8	65,6
Sverige	1 414 242	94,1	94,1	94,4

¹ Per den 1 januari.

² Låntagare med uppsagda lån ingår i uppgift om antal återbetalningsskyldiga låntagare. De ingår dock inte i uppgiften om andel inbetalt av debiterat belopp eftersom de inte debiteras något årsbelopp.

³ I denna uppgift ingår dels de som är bosatta utomlands, dels de som CSN saknar adress till och där större andelen antas vara bosatta utomlands.

Låntagarna i Schweiz, Tyskland och Norge betalade in mer än 90 procent av de debiterade beloppen, medan låntagarna i Finland bara betalade in knappa 71 procent av det belopp som debiterades. Skillnaderna mellan olika länder har flera orsaker, bland annat låntagarnas ålder, deras inkomster och möjligheterna för CSN att driva in skulder.

Under 2025 har återbetalningsgraden minskat i sju av de tio länder där CSN har flest återbetalningsskyldiga låntagare; enbart i Norge, Finland och Spanien har andelen som betalas in fortsatt ökat.

När återbetalningsgraden beräknas ingår inte uppsagda lån. Återbetalningsgraden kan därför påverkas av antalet lån som sägs upp till omedelbar betalning.

¹⁴⁸ Läs mer om låntagare med okänd adress i avsnitt 7.9.

7.8.1 Ärenden till inkasso

När en låntagare som bor utomlands inte har betalat trots två påminnelser och ett betalningskrav, skickas ärendet vidare till inkassoföretag i utlandet. Under 2025 skickade CSN 10 300 ärenden till inkasso, till ett värde av 389 miljoner kronor. Totalt betalades drygt 35 miljoner kronor in efter inkassokrav under 2025.

Det obetalda beloppet som skickades till inkasso minskade med 7 procent jämfört med året innan. Samtidigt ökade inbetalningarna efter inkassokrav med 2,2 miljoner kronor eller 7 procent. Det beror främst på att det kan ta lång tid innan inkassoarbetet ger effekt.

7.8.2 Uppsägning av lån till omedelbar betalning

För att effektivisera indrivningen av fordringar, främst för låntagare bosatta utomlands, kan CSN säga upp studielån till omedelbar betalning. Vid utgången av 2025 fanns det 2 400 låntagare med uppsagda lån som tillsammans hade en skuld på 955 miljoner kronor.

Tabell 7.12 Upp sagt lån och utestående fordran 2023–2025
Antal personer och miljoner kronor, per den 31 december, fördelat efter lånetyp och totalt

	2023		2024		2025	
	Antal personer	Utestående fordran	Antal personer	Utestående fordran	Antal personer	Utestående fordran
Studiemedel	45	3	43	3	42	3
Studielån	1 475	504	1 418	487	1 376	477
Annuitetslån t.o.m. 2021	1 607	484	1 574	476	1 539	475
Annuitetslån fr.o.m. 2022	-	-	-	-	2	0,3
Totalt¹	2 571	991	2 497	966	2 425	955

¹ Nettoräknat antal. Personer som har flera uppsagda lån räknas här bara en gång. För lånetypen annuitetslån fr.o.m. 2022 sades de första lånen upp till omedelbar betalning under 2025.

Både antalet personer och skuldens storlek ökade under lång tid, men har minskat något under de senaste två åren. Färre utredningar om uppsägning inleddes under denna period och endast 18 nya lån sades upp till omedelbar betalning under 2025.

I slutet av 2024 var 53 procent av alla låntagare med uppsagda lån kvinnor och 47 procent var män. Det innebär att män är överrepresenterade bland dem som har fått sitt lån uppsagt. Det är i sin tur en följd av att män generellt är sämre på att betala tillbaka sina studielån än kvinnor.

Det var 690 personer som gjorde inbetalningar på sina uppsagda lån under 2025, vilket motsvarar 28 procent av låntagarna med uppsagda lån. Totalt betalade de in 31 miljoner kronor på sina uppsagda lån. Det var 78 personer som slutbetalade sitt uppsagda lån under året. Inbetalningarna från de slutbetalda lånen uppgick till 6,9 miljoner kronor. Av fordran för uppsagda lån var det alltså en relativt liten andel som betalades in under 2025, ett mönster som är liknande jämfört med tidigare år. Arbetet med uppsagda lån har visat att det tar tid innan uppsägning ger effekt, i

synnerhet i de fall med låntagare bosatta utomlands där CSN måste vidta rättsliga åtgärder.¹⁴⁹

Det har visat sig att möjligheterna att driva in skulder tycks betyda ganska mycket för låntagarnas agerande när ett lån sägs upp. Det är också relativt vanligt att det görs inbetalningar på skulden under utredningen, så att lånet inte behöver sägas upp.

7.9 Låntagare med okänd adress

För att låntagarna ska ha rätt förutsättningar att ta ansvar för sin återbetalning behöver CSN ha korrekta kontaktuppgifter. En låntagare är skyldig att meddela korrekta adressuppgifter till CSN, om dessa inte redan finns i folkbokföringen.

7.9.1 Antalet låntagare med okänd adress ökar

Vid utgången av 2025 saknade CSN giltig adress till 26 100 låntagare. Deras totala studieskuld var 2,9 miljarder kronor. Antalet låntagare med okänd adress och deras skuld ökade med 5 respektive 6 procent under 2025. Det är en större ökning än av det totala antalet låntagare, som ökade med 1 procent under året. Sedan 2022 har antalet låntagare med okänd adress ökat med 25 procent. Andelen låntagare som CSN saknar giltig adress till är dock fortsatt 1 procent, och deras skuld utgör 1 procent av den totala fordran för lån.

Det är stor skillnad mellan olika lånetyper. Ju äldre lånetyp, desto högre är andelen låntagare som CSN saknar giltig adress till. Giltig adress saknades för 0,3 procent av låntagarna med det nya annuitetslånet, 1 procent av dem som hade det äldre annuitetslånet och för 6 procent av dem som hade lånetypen studielån. Inom den äldsta lånetypen studiemedel saknades känd adress till var tredje låntagare. Denna andel har ökat under många år. Det beror på att det totala antalet låntagare med lånetypen studiemedel minskar kontinuerligt, samtidigt som antalet låntagare som saknar känd adress är relativt oförändrad.

Män är överrepresenterade bland låntagare utan känd adress. Män utgör 66 procent av dem som saknar känd adress, medan de utgör 42 procent av samtliga låntagare.

7.10 Ränteutveckling

Räntan på studielån och annuitetslån beräknas på ett genomsnitt av statens upplåningskostnad de senaste tre åren med ett påslag på räntesatsen för att finansiera statens kreditförluster på studielån. Regeringen fastställer varje år räntesatsen och den minskas då med 30 procent för att anpassas till rätten till avdrag för kapitalkostnader, som till exempel för ett bolån. Räntan är därför inte avdragsgill.

Motivet för att beräkna räntan med utgångspunkt ifrån ett genomsnitt av statens upplåningskostnader är att ränteutvecklingen inte ska vara allt för hastig. Räntan ska ändras långsammare än på ett marknadsmässigt lån, för att på så sätt vara mer

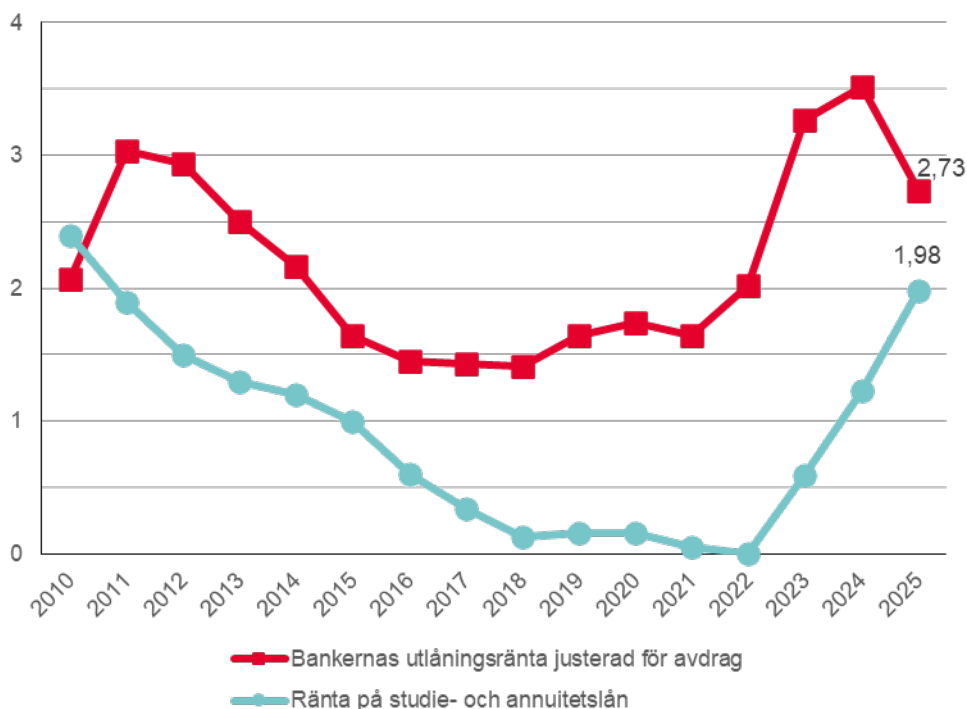
---

¹⁴⁹ CSN. [Uppsagda lån – tio år efter införandet](#). 2022.

förutsägbar. Räntesättningen ska bidra till att individer vågar börja studera med studielån.

Räntesatsen på studielån för 2025 fastställdes till 1,981 procent, varav 0,42 procent utgörs av påslaget.

Diagram 7.13 Ränta på studielån och annuitetslån samt bankernas genomsnittliga utlåningsränta justerad för avdrag¹
Procent, 2010–2025

¹ Med bankernas utlåningsränta menas här bankernas genomsnittliga utlåningsränta vid lån till svenska hushåll, utestående avtal och medelvärde för 12 månader (Källa: Sveriges Riksbank). I diagrammet är bankernas utlåningsränta reducerad med 30 procent, för att underlätta en jämförelse med räntan på annuitetslån, som redan är reducerad och inte är avdragsgill i deklarationen.

Under perioden 2010–2025 har räntesatsen på ett studielån eller annuitetslån ofta varit 1-2 procentenheter lägre än bankernas genomsnittliga utlåningsränta¹⁵⁰, justerad för avdrag. Skillnaden har dock varierat och det har även förekommit att räntan för ett genomsnittligt banklån varit lägre.

Under 2022 och 2023 genomförde Riksbanken många och kraftiga höjningar av styrräntan, för att minska inflationen. Detta ökade skillnaden mellan bankernas och studielånens räntor, eftersom effekten av styrräntans höjningar är fördröjd på studielåneräntan. Differensen mellan bankernas genomsnittliga utlåningsränta och räntan på studielån var rekordstor 2023, trots att det infördes ett räntepåslag. Under 2024 och 2025 genomförde Riksbanken ett flertal sänkningar av styrräntan, vilket innebar att differensen minskade. Medelvärdet för 2025 blev 0,75 procent skillnad mellan bankernas utlåningsränta och räntan på studielån.

¹⁵⁰ Sveriges Riksbank, *Finansmarknadsstatistik*, 2025.

Från och med 2025 halverades ränteavdraget för lån utan säkerheter och från och med 2026 är det helt avskaffat. Det innebär att studielånen blivit mer fördelaktiga jämfört med sådana lån.

7.11 Återbetalning av återkrav

Studiestöd som betalats ut trots att den studerande inte haft rätt till det kan krävas tillbaka. CSN fattar i regel beslut om återkrav per kalenderhalvår. Den som får ett återkrav ska betala det omedelbart men CSN medger betalningsplaner om det finns skäl för detta. På återkrav av studiemedel utgår ränta från den dag pengarna betalas ut. Under 2025 var räntan på återkrav 4,04 procent.

7.11.1 Återkravsskulder

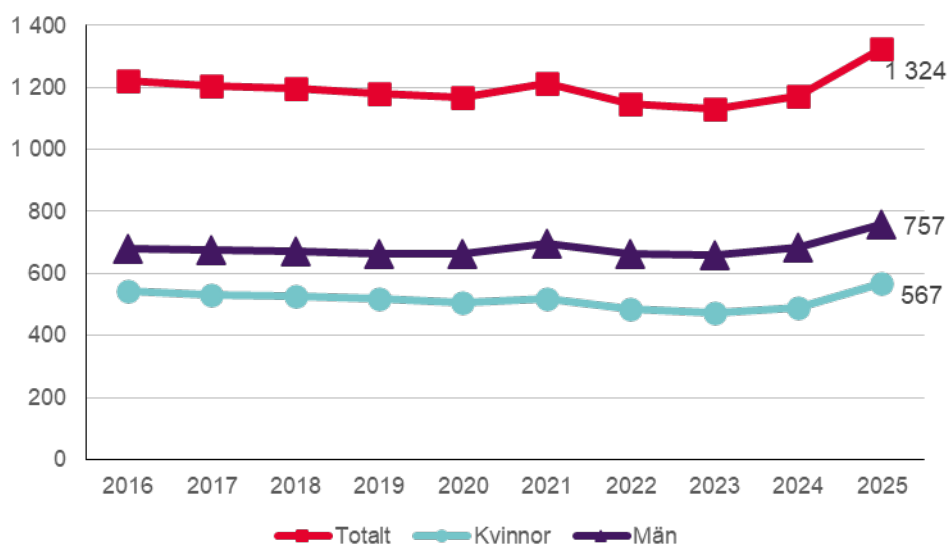
Den utestående fordran på återkrav var drygt 1,3 miljarder kronor den 31 december 2025. Fordran ökade med 151 miljoner kronor jämfört med året innan, vilket är en mycket stor ökning. Den totala återkravsfordran är därmed på den högsta nivån någonsin.

Fordran minskade under 2022 och 2023, som en följd av att inga beslut om återkrav på grund av efterkontrollerad inkomst fattades för 2020 eller 2021, eftersom inkomstprövningen slopades tillfälligt under covid-19-pandemin. Under 2024 återupptogs efterkontrollen delvis, och under 2025 var den fullt återinförd. Detta ledde till en kraftig ökning av antalet återkravsbeslut. Återkrav på grund av inkomst står dessutom för de högsta genomsnittliga återkrävda beloppen.¹⁵¹

Männens andel av återkravsfordran är 57 procent. Denna andel har ökat gradvis över tid, men minskade något mellan 2024 och 2025.

Diagram 7.14 Återkravsfordran, 2016–2025

Fördelat efter kön och totalt, per den 31 december, belopp i miljoner kronor

¹⁵¹ Läs mer om beslut om återkrav av studiemedel i avsnitt 4.9.

Vid utgången av 2025 fanns det 83 700 återkravsskulder med ett genomsnittligt skuldbelopp på 15 800 kronor.

Återkravsskulderna var fördelade på 61 600 personer. Det är en ökning med 4 100 personer sedan 2024. Av de som hade en återkravsskuld vid utgången av 2025 var 49 procent kvinnor och 51 procent män.

Den genomsnittliga återkravsskulden per person var 21 500 kronor vid utgången av 2025, vilket är 1 100 kronor mer jämfört med året innan. Män har högre genomsnittliga återkravsskulder än kvinnor; 24 100 kronor jämfört med 18 800 kronor.

Återkravsskulderna är avsevärt högre än beloppen för de återkrav som har beslutats under året. Detta beror på att vissa personer har flera återkravsskulder, att lägre skulder oftare betalas omgående samt på att många återkravsskulder är gamla och att ränta har tillkommit under många år. Vid utgången av 2025 var 41 procent av återkraven minst tio år gamla. Gamla återkravsskulder är i genomsnitt högre än nya återkravsskulder.

CSN beräknar årligen reserveringar för förluster av återkrav. Av den utestående fordran för återkrav har 686 miljoner kronor reserverats 2025, vilket är 29 miljoner kronor mer än 2024. Det belopp som har reserverats utgör 53 procent av den totala fordran för återkrav, vilket är 5 procentenheter mindre än 2024. Det bedöms bero på att en större andel av återkravsfordran är relativt ny. En stor del av ökningen av återkravsskulderna beror dessutom på inkomst över inkomstgränsen, och dessa återkrav betalas i regel snabbare än återkrav av andra orsaker.

7.11.2 Betalning av återkrav

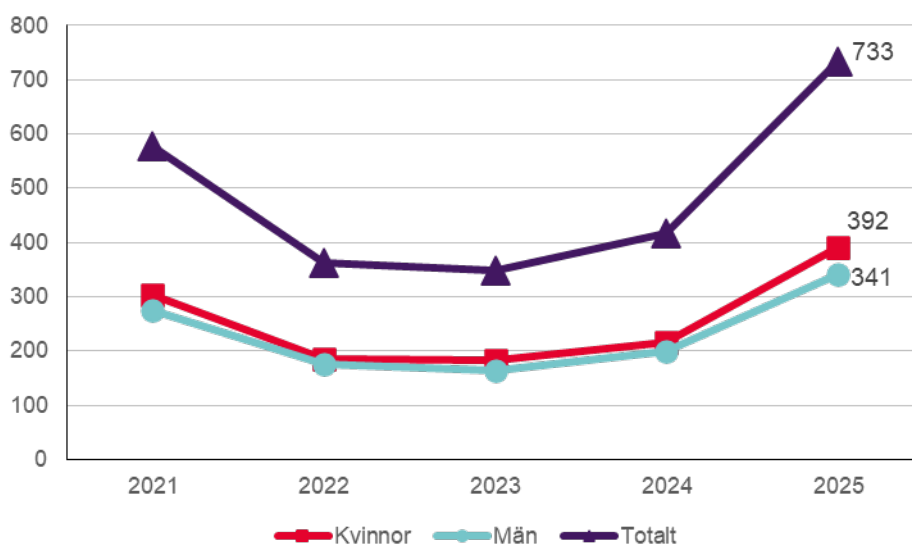
Under 2025 betalade personer med återkrav in 733 miljoner kronor på sina återkrav. Det innebär att inbetalningarna på återkrav ökade med hela 76 procent jämfört med året innan. Det beror på att det fattades betydligt fler beslut om återkrav på grund av efterkontrollerad inkomst under 2025, då efterkontrollen av inkomst under 2024 bara avsåg halva studieåret 2022.¹⁵² De som får återkrav på grund av inkomst över inkomstgränsen betalar ofta återkravet direkt.

---

¹⁵² Inga beslut om återkrav på grund av efterkontrollerad inkomst fattades under 2022 och 2023 eftersom riksdagen och regeringen beslutade att slopa inkomstprövningen för studiemedel för 2020 och 2021 på grund av covid-19-pandemin. Under 2024 återupptogs efterkontrollen delvis, och under 2025 var den fullt återinförd.

Diagram 7.15 Inbetalt belopp på återkrav, 2021–2025

Fördelat efter kön och totalt, belopp i miljoner kronor

Män betalar in ett lägre belopp än kvinnor, trots att männens andel av den totala återkravsfordran är högre än kvinnornas. Under 2025 stod män för 47 procent av inbetalningarna, medan deras andel av återkravsfordran vid årets slut var 57 procent.

Fördelningen av antalet återkrav per återkravsorsak skiljer sig åt mellan de obetalda återkravsskuldena och de beslut som fattats under året. Personer som fått återkrav på grund av studieavbrott är överrepresenterade sett till andel av den totala återkravsfordran. Det finns alltså en särskilt stor risk att de som avbryter sina studier med återkrav som följd, inte betalar sitt återkrav omedelbart.

Under 2025 slutreglerades 83 600 återkravsskulder, fördelade på 67 500 personer. Av dem som slutreglerade sina återkrav var 59 procent kvinnor och 41 procent män.

Av återkravsskuldena den 31 december 2025 fanns 18 procent hos Kronofogden eller hos ett inkassoföretag. Det är en lägre andel än året innan, då motsvarande andel var 23 procent. Minskningen beror i huvudsak på den stora ökningen av antalet nya återkravsskulder under 2025.

8 Studiestödets måluppfyllelse

Här bedömer vi studiestödssystemets måluppfyllelse med utgångspunkt i de indikatorer som riksdagen har fattat beslut om. Indikatorerna tyder på att studiestödets rekryterande effekt minskade något under året. Däremot påverkade studiestödet samhällsekonomin på ett något mer positivt sätt än tidigare.

Studiestödet i form av bidrag och lån är en del av utbildningspolitiken. Måluppfyllelsen bedöms genom två mål.¹⁵³

- Studiestödet ska verka rekryterande för kvinnor och män oavsett bakgrund och bidra till ett högt deltagande i utbildning.
- Studiestödet ska ha en god effekt på samhällsekonomin över tid.

Det rekryterande målet syftar till att studiestödet ska bidra till att personer som inte annars skulle ha påbörjat studier, gör det. Målet att studiestödet ska ha en god effekt på samhällsekonomin över tid är inriktat på att den del av studiestödet som utgörs av lån, ska återbetalas fullt ut.

För att mäta studiestödets måluppfyllelse har riksdagen fattat beslut om ett antal indikatorer.¹⁵⁴ I detta avsnitt går vi igenom utvecklingen för varje indikator och redovisar även en bredare diskussion om indikatorernas utveckling, bland annat i ett lägre tidsperspektiv. Vissa indikatorer har vi valt att redovisa i samma avsnitt, eftersom resultatet av dem bäst diskuteras tillsammans. Avslutningsvis ger vi ett sammanfattande omdöme om studiestödets utveckling i förhållande till respektive mål.

8.1 Studiestödets rekryterande effekt

Tio olika indikatorer hör till det rekryterande målet.

Eftersom studiestartsstödet har avvecklats från och med 2026 har indikatorn som handlade om studiestartsstöd tagits bort. En ny indikator har i stället införts för omställningsstudiestöd.

---

¹⁵³ Målen för studiestödet slogs fast i samband med studiestödsreformen 2001, se propositionen Ett reformerat studiestödssystem (prop. 1999/2000:10, bet. 1999/2000:UbU7, rskr. 1999/2000:96), förtydligades i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1, bet. 2015/16:UbU2, rskr. 2015/2016:58) och moderniserades i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1, 2023/24:UbU2, rskr. 2023/24:96).

¹⁵⁴ De fullständiga indikatorerna redovisas i avsnitt 2.2.

8.1.1 Redovisning av indikatorerna

Andel studerande med inackorderingstillägg

Andelen med inackorderingstillägg har legat stabil de senaste åren. Den rekryterande effekten av inackorderingstillägget bedöms som oförändrad.

Inackorderingstillägg är ett riktat studiestöd som ges utöver det ordinarie studiebidraget. Tillägget ska undanröja geografiska hinder för gymnasieutbildning och bidra till att minska de merkostnader som uppstår för familjer där de gymnasieutbildande måste inackorderas på skolorten för att genomgå sin utbildning.

Av samtliga studerande som fick studiehjälp för studier i Sverige eller utomlands hade 1,5 procent inackorderingstillägg, vilket var en mycket marginell minskning jämfört med året innan. Andelen var oförändrad även de sju föregående åren.

Kvinnor har visat sig mer intresserade av att flytta för gymnasieutbildning än män och det är därför mestadels kvinnor som får inackorderingstillägg. På så sätt bidrar inackorderingstillägget till att möjliggöra studier för fler kvinnor än män.

Den samlade effekten av inackorderingstilläggets betydelse för det rekryterande målet är oförändrad.

Andel studerande med extra tillägg

Andelen som får extra tillägg har under en lång period minskat, och gör så även under 2025. Detta innebär att det extra tillägget i lägre utsträckning bidrar till att rekrytera människor till studier.

Det extra tillägget lämnas till studerande med studiehjälp som lever i hushåll med mycket låga inkomster. Stödet ska bidra till att även personer från sådana hushåll börjar studera på gymnasiet.

Knappt 1 procent av alla med studiehjälp, 4 000 studerande, fick extra tillägg under året. Det är en minskning med 1 400 personer jämfört med året innan.

Över tid har antalet och andelen med extra tillägg minskat mycket. Stödet hade en toppnotering under 2018 då 31 700 studerande, över 7 procent, fick bidraget. Minskningen beror främst på att de inkomstgränser som styr rätten till extra tillägg inte har justerats sedan 1994. Det är numera få som har så pass låg inkomst att de kan få stödet. Ofta är dessa ensamkommande barn, eller ungdomar i nyanlända familjer, och när färre söker asyl i Sverige minskar därför också antalet med extra tillägg.

Bedömningen är därmed att det extra tilläggets betydelse för rekryteringen till studier har minskat.

Andel studerande med den högre bidragsnivån

En lägre andel fick högre bidrag under året, vilket innebär att det högre bidragets rekryterande effekt bedöms som minskande.

Det högre bidraget inom studiemedlen riktar sig till vissa grupper med stora utbildningsbehov, och är tänkt att ha en rekryterande effekt för dessa grupper.

Av studiemedelstagarna på grundskolenivå fick 57 procent studiemedel med det högre bidraget under året, medan motsvarande andel var 27 procent på gymnasienivå. På båda nivåerna minskade andelen med högre bidrag med 2 procentenheter och den sjönk bland både kvinnor och män.

Den huvudsakliga förklaringen till att en lägre andel får högre bidrag är att de anslagna medlen har minskat. Studerande som saknar slutbetyg från grundskola eller gymnasium har tidigare år kunnat beviljas högre bidrag oavsett när på året de sökte, men under 2025 tog medlen till denna grupp slut i september. En annan förklaring är att det högre bidraget för ungdomar som läst på ett introduktionsprogram i gymnasieskolan togs bort från och med februari 2024.¹⁵⁵

Eftersom andelen som fick högre bidrag minskade måste det högre bidragets rekryterande effekt också bedömas som minskande.

Andel studerande med tilläggsbidrag

Andelen studerande med tilläggsbidrag för barn minskade något under året. Tilläggsbidragets förmåga att rekrytera människor till studier var därmed något lägre än tidigare år.

Tilläggsbidraget ska underlätta för föräldrar med studiemedel att studera och även hjälpa barn i ekonomiskt utsatta familjer. Om en högre andel tar emot tilläggsbidrag ökar således studiemedlens rekryterande effekt, i och med att föräldrar annars skulle ha svårare att börja studera.

Av samtliga studiemedelstagare fick 17 procent tilläggsbidrag, vilket är en minskning med 1 procentenhet sedan året dessförinnan. På gymnasienivå minskade andelen med 2 procentenheter till 26 procent och på eftergymnasial nivå minskade den med 1 procentenhet till 14 procent av de studerande. På grundskolenivå skedde dock ingen minskning – andelen med tilläggsbidrag var 51 procent.

Andelen studerande med tilläggsbidrag ökade till rekordnivåer under covid-19-pandemin, eftersom många äldre yrkesarbetande studerande då kunde få studiemedel trots att de hade höga inkomster. Tilläggsbidragets betydelse för att just denna grupp skulle rekryteras till studier kan möjligen ifrågasättas. Efter pandemin har andelen med tilläggsbidrag återgått till mer normala nivåer.

Vår bedömning är därför att tilläggsbidragets rekryterande effekt har minskat något.

Andel studerande utomlands med studiemedel

Studiemedlens förmåga att rekrytera till utlandsstudier är oförändrad.

Av samtliga som studerade med studiemedel på gymnasienivå var det knappt 2 procent som studerade utomlands, vilket är samma andel som året innan. Andelen är densamma för både kvinnor och män.

---

¹⁵⁵ Det högre bidraget till unga som läst ett introduktionsprogram i gymnasieskolan kunde ges till och med den 31 januari 2024, och därefter endast enligt övergångsbestämmelser. SFS 2023:941.

Av dem som studerade med studiemedel på eftergymnasial nivå var det knappt 6 procent som studerade utomlands. Även den andelen är oförändrad och skillnaderna mellan kvinnor och män är små.

Både antalet och andelen av samtliga studiemedelstagare som studerar utomlands minskade under en rad år fram till pandemin och var av naturliga skäl låga under pandemin. Därefter ökade både antalet och andelen utlandsstuderande, men inte till samma nivå som tidigare. De senaste fyra åren har antalet utlandsstuderande legat stabilt på en lägre nivå än före pandemin.

Orsakerna till det är för närvarande inte kända, men skulle kunna bero på kostnaderna studerande möter eller på det oroliga världsläget.¹⁵⁶

Andel studerande med studielån och tillägglån

En lägre andel valde att ta lån och därför bedöms studielånets rekryterande effekt som minskande det senaste året. Minskningen skedde dock från höga nivåer. Tillägglånets rekryterande effekt minskade något på gymnasienivå och eftergymnasial nivå, men är oförändrad på grundskolenivå.

Här redovisas resultaten från två indikatorer, andelen som tog lån och andelen som tog tillägglån, eftersom utvecklingen av dessa indikatorer bäst förklaras ihop.

Av alla studerande med studiemedel tog 73,9 procent studielån, vilket är en minskning med 1,1 procentenheter jämfört med året dessförinnan. Kvinnor har lägre lånebenägenhet än män – det var 71,9 procent av kvinnorna och 77,9 procent av männen som valde att ta lån. Det motsvarar en minskning av lånebenägenheten med 1,3 procentenheter för kvinnor och 1,1 procentenheter för män.

Lånebenägenheten är högst på eftergymnasial nivå. Det var 80,2 procent av dem som studerade på eftergymnasial nivå, 79,0 procent av kvinnorna och 81,9 procent av männen, som valde att ta studielån. Detta motsvarar en minskning av lånebenägenheten med 1,4 procentenheter.

På gymnasienivå tog 54,9 procent lån och minskningen var 0,3 procentenheter. Kvinnor har lägre lånebenägenhet även på gymnasienivå. Andelen som tog lån var 52,3 procent av kvinnorna och 58,9 procent av männen.

På grundskolenivå är lånebenägenheten lägst och skillnaden mellan könen störst. Det var 38,9 procent som tog studielån för studier på grundskolenivå – 35,1 procent av kvinnorna och 51,0 procent av männen. Lånebenägenheten på grundskolenivå minskade marginellt.

Andelen som valde att även ta tillägglån var 12,0 procent av de studerande med studiemedel. På eftergymnasial nivå tog 13,1 procent tillägglån, medan andelen var 9,2 procent på gymnasienivå och 3,7 procent på grundskolenivå. Andelen minskade med 1 procentenhet vardera på gymnasial och eftergymnasial nivå, medan den var oförändrad på grundskolenivå.

Lånebenägenheten ökade varje år mellan 2011 och 2023. Trenden bröts under 2024, då lånebenägenheten minskade något, och under 2025 minskade den ytterligare. Även

---

¹⁵⁶ CSN kommer att publicera en rapport om det minskande antalet utlandsstuderande i slutet av 2026.

benägenheten att ta tilläggs lån har ökat under en period, för att minska marginellt under 2024 och ytterligare under 2025.

Prisnivån i samhället kan ha en viss betydelse för lånebenägenheten. Under 2022 och 2023 steg priserna, vilket kan ha lett till att fler valde att ta studielån. Ökningen av priserna dämpades därefter markant under 2024 och 2025, vilket stärkte de studerandes köpkraft. Detta kan ha lett till att en något större andel av de studerande klarade sig med bidraget och inkomster från till exempel arbete. Rimligtvis har den stärkta köpkraften en större påverkan på antalet studerande som tar tilläggs lån än på antalet som tar grundlån. Det nya omställningsstudiestödet kan också ha bidragit till att lånebenägenheten inom studiemedlen sjönk, genom att studiemedelstagare, och då särskilt studerande med tilläggs lån, övergick till det stödet. Trots minskningarna är dock benägenheten att låna fortfarande förhållandevis hög.

Studiemedlens allmänna köpkraft i jämförelse med konsumentprisindex

Studiemedlens köpkraft har förbättrats. Den har därmed stärkt studiemedlets rekryterande effekt.

Den studerandes ekonomi under studietiden kan vara avgörande för om en person börjar studera. Ett studiemedelssystem där beloppen uppfattas som tillräckliga kan därmed ha en rekryterande effekt. Effekten beror både på behovet av stöd och på om stödet är tillräckligt för att möjliggöra studier. Studiemedlens köpkraft i förhållande till konsumentprisindex (KPI) är ett någorlunda objektiva mått på hur studiemedlens värde står sig i förhållande till kostnadsutvecklingen i samhället.

Studiemedlens köpkraft ökade under året. En långvarig uppgång i studiemedlens köpkraft bröts under 2021 och 2022 i och med den stigande inflationen. Eftersom indexeringen av studiemedelsbeloppen bara sker med en uppräknings gång om året, så medför hög inflation att köpkraften urholkas under årets gång. Det leder till sänkt köpkraft. När inflationen sjönk under 2023 var uppräknings av studiemedlen i början av året tillräcklig för att hålla köpkraften på en hög nivå. Detta fortsatte under 2024 och 2025. Köpkraften är därmed tillbaka på de nivåer som gällde före inflationen och var 2025 den näst högsta sedan det moderna studiemedelssystemet infördes 1965.

En brist med att mäta köpkraft i förhållande till KPI är att studerande, precis som många andra låginkomstgrupper, kan ha en annan kostnadsbild än den som speglas genom KPI. Exempelvis utgör boendekostnaden ofta en större del av de studerandes kostnader, jämfört med befolkningen i stort. Jämförelsen beaktar inte heller regionala skillnader i landet. Därför kan studerande uppleva att studiemedlens köpkraft har förändrats på ett sätt som inte framgår av köpkraftsmåttet. Köpkraftsmåttet säger inte heller något om studiemedlen relativt andra inkomster, exempelvis löner.

Andel studerande med studiemedel av samtliga studerande

Vi har ännu inte tillgång till de uppgifter som behövs för att kunna bedöma utvecklingen av andelen vuxna studerande med studiemedel 2025.

Uppgifter över studiestödsnyttjandet 2025 kommer att publiceras som officiell statistik den 19 augusti 2026.

Eftersom indicatorsiffrorna inte är färdiga för 2025, diskuterar vi här tiden fram till och med 2024. Om andelen som använder studiemedel är hög tyder det på att studiemedlen har stor betydelse för många studerande.

Efter att andelen studerande som tar studiemedel minskat under flera år inom de flesta skolformer, ökade andelen under pandemin. Det tillfälliga avskaffandet av fribeloppet spelade en viktig roll eftersom fler kunde få studiemedel. Efter pandemin minskade andelen med studiemedel igen och har nu legat oförändrad på 58 procent två år i rad. Andelen som har studiemedel påverkas även av att allt fler beviljas omställningsstudiestöd. Vissa av dem med omställningsstudiestöd skulle troligen ha sökt studiemedel om omställningsstudiestödet inte hade funnits. Andelen som tar studiemedel kan även påverkas av olika bakgrundsfaktorer, till exempel av de studerandes ålder, andelen som studerar på deltid eller distans, andelen som studerar inom olika skolformer, samt av arbetsmarknadsläget.

Att andelen som använder studiemedel är densamma som föregående år tyder på att studiemedlens rekryterande förmåga i detta avseende är oförändrad. Omställningsstudiestödet har dock lockat vissa som tidigare studerade med studiemedel och kan komma att påverka siffrorna mer de kommande åren.

Antal med omställningsstudiestöd (ny)

Omställningsstudiestödet har bidragit till att studiestödets rekryterande effekt har stärkts.

En ny indikator har införts – antal med omställningsstudiestöd på gymnasial och eftergymnasial nivå, fördelat efter kön. Syftet är att mäta utvecklingen inom omställningsstudiestödet för att bedöma dess rekryterande effekt till studier.

Det var 20 900 personer som studerade med omställningsstudiestöd, vilket är en ökning med 68 procent från föregående år. Andelen kvinnor var 65 procent och andelen män 35 procent.

Antalet som studerade på gymnasienivå var 2 900 personer, och av dem var 1 600 kvinnor och 1 300 män. På eftergymnasial nivå studerade 18 000 personer med stödet, varav 12 000 kvinnor och 6 000 män.

Ökningarna beror dels på att stödet blivit mer känt och att de som söker i högre grad tillhör målgruppen för stödet, dels på att det genomförts regeländringar som har vidgat målgruppen och lett till snabbare beslut. Omställningsstudiestödet har en rekryterande effekt till studier för personer som är etablerade på arbetsmarknaden och som vill studera för att stärka sin framtida ställning på arbetsmarknaden.

Omställningsstudiestödet bidrar till att öka rekryteringen av studerande, även om en del av dem som studerar med omställningsstudiestöd sannolikt hade studerat med annan finansiering om omställningsstödet inte fanns.

8.1.2 Samlad bedömning av studiestödets rekryterande effekt

Den studerandes ekonomi under studietiden kan vara avgörande för om en person rekryteras till studier. Ett studiestödssystem som uppfattas som generöst och rättvist

har en rekryterande effekt för individerna. Effekten beror dels på behovet av stöd, dels på om stödet är tillräckligt för att möjliggöra studier.

Vår sammantagna bedömning av det rekryterande målet är att studiestödets rekryterande effekt har minskat inom majoriteten av områdena. Samtidigt finns det några positiva trender att ta fasta på.

Den minskande lånebenägenheten indikerar att studielånets rekryterande effekt har blivit lägre, men det kan också bero på att studiemedlens köpkraft ökat. Därför behöver en lägre lånebenägenhet i det här sammanhanget inte nödvändigtvis ses som negativ för studiestödets rekryterande effekt. Andelen som studerar utomlands ligger kvar på en lägre nivå än före pandemin, men har inte minskat ytterligare, vilket får anses positivt.

Dessutom har omställningsstudiestödet, som är ett mycket förmånligt studiestöd, ökat studiestödets rekryterande effekt, åtminstone bland de förvärvsarbetande som ingår i målgruppen.

8.2 Studiestödets effekt på samhällsekonomin

Studiestödet ska ha en god effekt på samhällsekonomin över tid. Tonvikten i uppföljningen av målet har lagts på att den del av studiestödet som utgörs av lån ska återbetalas fullt ut.

En ny indikator har tillkommit från och med i år: Nya återbetalares skuld vid återbetalningens början i förhållande till deras inkomst året efter att de blev återbetalningsskyldiga. Till målet hör därmed sex indikatorer.

8.2.1 Redovisning av indikatorerna

Andel reserveringar för framtida förluster

Både den totala andelen reserveringar för förväntade låneförluster och andelen reserveringar av förväntade förluster för låntagare bosatta utomlands, minskade. Minskningarna bedöms ha en positiv effekt på samhällsekonomin. Däremot ökade fordran på låntagare som är bosatta utomlands, vilket bedöms vara negativt för samhällsekonomin.

Förväntade förluster på utlåningen mäts genom de belopp som reserveras för att täcka förlusterna. Här redovisas samtliga resultat för de indikatorer som handlar om reserveringar.

Det totala reserverade beloppet ökade under förra året med 0,2 miljarder kronor till 26,8 miljarder kronor.¹⁵⁷ Ökningen av beloppet förklaras av en högre lånefordran och höjd ränta.¹⁵⁸ Vid utgången av 2025 reserverades 8,8 procent av fordran för låne-

---

¹⁵⁷ Exklusive återkrav.

¹⁵⁸ Räntan som ligger till grund för beräkningen av reservationen har höjts från 0,88 procent vid beräkningen 2024 till 1,13 procent vid beräkningen 2025, vilket innebär att reservationen ökar med 0,1 miljarder kronor. CSN:s beräkning av reserveringar för låneförluster bygger på antagandet att den

förluster, jämfört med 9,2 procent året innan. Därmed fortsatte trenden med en minskande andel som reserveras, efter ett års avbrott med en marginellt stigande reservation. Att andelen som reserveras minskar, innebär att de framtida kostnaderna för förluster väntas bli lägre.

Den andel av fordran som reserveras minskade under 2025 och har minskat mycket sedan annuitetslånet infördes 2001. Under 2001 motsvarade reservationen cirka 14 procent av lånefordran och nu motsvarar den knappt 9 procent. Detta är en positiv utveckling och var ett av motiven till studiestödsreformen 2001. År 2022 förlängdes återbetalningstiden för den ålder då lånen senast ska vara slutbetalda och åldern för avskrivning höjdes, vilket framöver kan bidra till en fortsatt positiv utveckling.

För låntagare bosatta utomlands ökade den utestående fordran med 0,7 miljarder och uppgick till 16,6 miljarder kronor.¹⁵⁹ Detta bedöms vara negativt för samhällsekonomin. Den del av fordran som har reserverats för framtida förluster har däremot bara ökat med 0,1 miljarder kronor och det reserverade beloppet svarar därmed mot 21,1 procent av fordran, jämfört med 21,8 procent under 2024. Andelen har minskat under många år, men takten i minskningen har avtagit de två senaste åren. Att andelen som reserveras minskar för låntagare bosatta utomlands är positivt för samhällsekonomin.

Generellt sett är det alltid positivt för studiestödets påverkan på samhällsekonomin att den del av fordran som reserveras för framtida förluster minskar. Kreditförlusterna har emellertid inte längre en lika direkt påverkan på samhällsekonomin. Sedan 2014 har förväntade förluster i nyutlåning samt konstaterade förluster för utlåning före 2014, finansierats via anslag i statsbudgeten. Från och med 2023 finansieras kreditförluster för lån beviljade från och med 1989 i stället via ett räntepåslag på studielåneräntan. Att reserveringarna ökar eller minskar påverkar således räntan på lånen. De förväntade förlusterna utgör dock fortfarande en tydlig indikation på om lånesystemet och återbetalningen fungerar.

Vår sammantagna bedömning är att förändringarna av den andel som reserveras har en positiv effekt på samhällsekonomin. Andelen som reserveras befinner sig på en historiskt sett låg nivå, även om de belopp som riskerar att skrivas av är höga.

Andel inbetalt av debiterat belopp

Den totala återbetalningsgraden ökade, vilket bedöms ha en positiv påverkan på samhällsekonomin.

Andelen som betalas in av de belopp som slutligen debiteras utgör den så kallade återbetalningsgraden. Den totala återbetalningsgraden ökade från 92,3 till 92,4 procent av de debiterade beloppen.

Bland låntagare bosatta i Sverige ökade återbetalningsgraden med 0,3 procentenheter jämfört med året innan, till 94,4 procent av vad som debiterats. Däremot minskade

---

genomsnittsränta som gäller idag gäller för all framtid. Genomsnittsräntan räknas fram med hjälp av de aktuella räntesatserna för studielån under de senaste sex åren, inklusive året efter bokföringsåret. Räntesatserna för åren före 2023 justeras upp med räntepåslaget.

¹⁵⁹ Exklusive återkrav.

återbetalningsgraden med 0,3 procentenheter för låntagare bosatta utomlands, till 81,7 procent.¹⁶⁰

Det är första gången sedan 2017 som återbetalningsgraden minskar för låntagare bosatta utomlands. Minskningen bedöms bland annat bero på att CSN prioriterat ned arbetet med utomlandsbosattas skulder till förmån för bland annat ärenden om omställningsstudiestöd. Även antalet låntagare med ogiltiga adressuppgifter har ökat.

Andelen som återbetalas av låntagare som bor utomlands är betydligt lägre än andelen bland dem som bor i Sverige. Att låntagare som bor utomlands minskade den andel som betalas förtjänar uppmärksamhet framöver, för att hålla nere risken för ännu lägre återbetalningsgrad.

Den ökade återbetalningsgraden innebär dock totalt sett att studiestödet bidrar med en positiv effekt på samhällsekonomin.

Andel med nedsättning och det totala värdet på nedsättningen

Andelen låntagare som har nedsättning minskade, men det nedsatta beloppet ökade. Vår sammantagna bedömning är att minskningen av andelen låntagare med nedsättning har en positiv effekt för samhällsekonomin.

Den som har svårigheter att betala på sitt lån kan ansöka om nedsättning.

Andelen låntagare som hade nedsättning av årsbeloppet var 10,9 procent under året. Det är en minskning jämfört med året innan, då andelen var 11,3 procent. Andelen som fick nedsatt årsbelopp är den lägsta under den senaste tioårsperioden.

Årsbeloppen sattes ned med 1,9 miljarder kronor. Detta är en ökning med 7 procent jämfört med året innan. Förklaringen till ökningen är att de ursprungligt debiterade årsbeloppen ökade lika mycket och därför bedöms ökningen inte ha någon påverkan på samhällsekonomin. Det nedsatta beloppet motsvarade 11 procent av det ursprungligt debiterade årsbeloppet, vilket var samma andel som under 2024.

Nedsättningarna kan fördelas på olika orsaker. Andelen som fick nedsättning med hänsyn till sin inkomst ökade och andelen som fick nedsättning eftersom de studerade minskade. De båda skälen för nedsättning är nu ungefär lika stora.

Det är mycket positivt att den totala andelen som får nedsättning ligger på en låg nivå. Samtidigt bör andelen av låntagarna som får nedsättning med hänsyn till sin inkomst föranleda viss vaksamhet. Men det finns även en positiv aspekt av att nedsättningsbesluten med anledning av inkomst ökar – det innebär att låntagarna tar ansvar för sin återbetalning.

Bedömningen är sammanfattningsvis att minskningen av andelen låntagare med nedsättning är positiv för samhällsekonomin. Det minskar risken för framtida avskrivningar av lån och minskar dessutom kostnaderna för enskilda låntagare när de återbetalar sina skulder. Sett över en tioårsperiod ligger den andel som får nedsättning på en låg nivå.

---

¹⁶⁰ Uppsagda lån ingår inte, vilket framför allt kan påverka siffrorna för utlandsbosatta låntagare eftersom det är dessa som får sina lån uppsagda. Under en längre tidsperiod kan det bidra till att öka återbetalningsgraden.

Antal avskrivningar och avskrivna belopp

Både antalet avskrivningar och det avskrivna beloppet ökade, vilket är negativt för samhällsekonomin.

Antalet avskrivningsärenden ökade med 2 800 ärenden till 36 400. Framförallt ökade antalet avskrivningsärenden med anledning av små belopp, vilka enbart utgör en mycket liten del av de avskrivna beloppen.

De avskrivna beloppen ökade med 33 miljoner och uppgick till 718 miljoner kronor, efter att ha minskat med en motsvarande summa föregående år. Ökningen berodde framför allt på att större belopp skrevs av på grund av ålder, vilket är det avskrivnings-skäl som står för det högsta avskrivna beloppet. Även antalet avskrivningar på grund av dödsfall ökade.

De kommande åren kommer vi att se att höga belopp kommer att skrivas av med anledning av ålder, vilket hänger samman med att låntagare med kvarstående skulder av lånetypen studielån tagna mellan 1989 och 2001, successivt kommer att uppnå 65 års ålder. Att både antalet avskrivningsärenden och det avskrivna beloppet ökar är negativt för samhällsekonomin.

Nya återbetalares skuld i förhållande till deras inkomst (ny)

Skulderna för nya återbetalningsskyldiga låntagare som bor i Sverige ökade under 2023 mer än deras inkomster under 2024, vilket kan innebära en ökad risk för samhällsekonomin.

Den nya indikatorn – nya återbetalares skuld vid återbetalningens början i förhållande till deras inkomst året efter att de blev återbetalningsskyldiga – avser att mäta vilken betalningsförmåga låntagarna har genom att titta på proportionen mellan låntagarnas skulder och inkomster. En mätning av betalningsförmågan kan ge en bild av låntagarnas möjligheter att betala tillbaka lånen. Om låntagarnas skuldsättning ökar mer än inkomsterna skulle det kunna indikera sämre betalningsförmåga och därmed en större risk för att lånen inte helt kan återbetalas.

Den genomsnittliga skulden ökade med knappt 6 000 kronor, samtidigt som den genomsnittliga inkomsten ökade med drygt 4 000 kronor. Skillnaden mellan inkomst och skuld minskade därmed, för första gången sedan 2019, mätt både i nominella och inflationsjusterade belopp. Utvecklingen kan försvåra återbetalningen av studieskulderna eftersom skuldökningen leder till att även de årsbelopp som ska betalas blir högre i förhållande till inkomsterna.

Utfallet innebär att samhällsekonomin riskerar att påverkas negativt. Skulden blir tyngre för de studerande att bära och betala av, vilket medför ökade risker för att lånet inte kommer att kunna återbetalas i sin helhet. Förutsättningarna för att betala tillbaka studielån bör trots det vara goda. Inkomsterna har ökat mer än skulderna under flera år, bortsett från 2022, och skillnaden mellan de två var högre år 2023 än under övriga undersökta år. De kommande åren ser vi dock stora skuldökningar och det kan bli svårt för inkomsterna att hänga med i utvecklingen.

8.2.2 Samlad bedömning av studiestödets effekt på samhällsekonomin

Studiestödet ska ha en god effekt på samhällsekonomin över tid, vilket innebär att systemet ska vara hållbart både ur ett samhällsekonomiskt perspektiv och ur den enskildes perspektiv. Det är av stor vikt, ur både samhällets och den enskildes synvinkel, att studielån betalas tillbaka i sin helhet. Om så inte sker kan studielåneräntan på sikt behöva höjas.¹⁶¹ Trygghetsreglerna i lånesystemet ska även bidra till att alla vågar påbörja studier med studielån.

Förra året bedömde vi att utfallet av indikatorerna gav en splittrad bild av betydelsen för samhällsekonomin. Även om olika indikatorer fortfarande pekar i olika riktning, så är vår samlade bedömning att studiestödet under 2025 bidrog något mer positivt till samhällsekonomin än under året dessförinnan.

De nya annuitetslånen fungerar bättre ur ett samhällsekonomiskt perspektiv än de äldre lånetyperna. Andelen av de utlånade beloppen som reserveras för framtida förluster minskar successivt i takt med att en större andel av låntagarna har de nya annuitetslånen. Även andelen som betalades in av de debiterade beloppen ökade. Här finns det dock skäl att hålla uppmärksamheten på den andel de utomlands bosatta betalar in och om nödvändigt vidta åtgärder. Detsamma gäller låntagare CSN saknar adress till.

Andelen som fick nedsättning av sina årsbelopp minskade samtidigt som värdet på nedsättningsbeloppen inte ökade mer än årsbeloppen som sådana. Andelen med nedsättning ligger dessutom på en historiskt låg nivå. Detta är positivt för både låntagarna och samhällsekonomin. Däremot ökade både antalet avskrivningsärenden och de avskrivna beloppen, vilket har en negativ påverkan på samhällsekonomin. Att de avskrivna beloppen ökar var dock väntat i och med att det är känt att många låntagare framöver kommer att uppnå en ålder som ger dem rätt till avskrivning.

Mest oroande inför framtiden är kanske den indikator som visar att skulderna för nya återbetalare ökar mer än inkomsterna för de som ska börja betala tillbaka sina lån. Även om mellanskillnaden mellan inkomst och skuld ligger på en historiskt sett hög nivå, måste utvecklingen bedömas vara negativ för samhällsekonomin. Skulderna har dessutom ökat mycket under åren 2024 och 2025, dvs. efter mättidpunkten, och det är tveksamt om inkomsterna de närmaste åren kan hålla jämna steg.

---

¹⁶¹ Det kan också nämnas att räntan betalas solidariskt av alla låntagare, trots att olika låntagare bidrar mer eller mindre till räntepåslaget.

Referenser

CSN. *Användning och återbetalning av tilläggslån*. 2023. Rapport 2023:01. Dnr ADM/2023:49.

CSN. *Högskolestuderandes inkomster och utgifter 2020*. 2021. Rapport 2021:3. Dnr ADM/2021:274.

CSN. *Högskolestuderandes ekonomiska och sociala situation 2020*. 2021. Rapport 2021:1. Dnr ADM/2020:630.

CSN. *Höjd påminnelseavgift – påverkan på låntagarna*. 2017. Rapport 2017:8. Dnr 2017-219-8449.

CSN. *Komvux- och folkhögskolestuderandes inkomster och utgifter våren 2022*. 2021. Rapport 2022:6. Dnr ADM/2022:381.

CSN. *Resterande slutliga årsbelopp – en genomlysning*. 2018. Rapport 2018:5. Dnr 2018-213-4582.

CSN. *Studiemedel på komvux - en undersökning av komvuxstuderandes ekonomiska situation*. 2026. Rapport 2026:1. Dnr ADM/2025:878.

CSN. *Studiestartsstöd – slutrapport*. 2019. 2019. Rapport 2019:1. Dnr 2018-100-9150.

CSN. Sveriges officiella statistik. *Utbetalning av studiestöd*. 2026.

CSN. Sveriges officiella statistik. *Studieskulder och inbetalning av studiestöd*. 2026.

CSN. Sveriges officiella statistik. *Nyttjande av studiestöd*. 2025.

CSN. *Uppsagda lån – tio år efter införandet*. 2022. Artikel 2022:1. Dnr ADM/2022:559.

CSN. *Vilka återgår till studier*. 2021. Dnr ADM/2021:265.

CSN. *Årsredovisning 2025*. 2026. Dnr ADM/2025:743.

CSN. *Åtgärder inom studiestödet med anledning av covid-19-pandemin*. 2023. Rapport 2023:3. Dnr ADM/2023:380.

CSN. *Erfarenheter av omställningsstudiestöd – Slutredovisning av ett regeringsuppdrag*. 2025. Rapport 2025:1. Dnr ADM/2023:382.

Jämställdhetsmyndigheten. *Fokus på inkomstgap – inte bara löneskillnader*. 2020. Rapport 2020:2. Dnr ALLM 2020/49–4.

Medlingsinstitutet. *Löneutvecklingen i Sverige t.o.m. februari 2025*. 2025.

Migrationsverket. *Statistik om asylansökningar*. 2026.

<https://www.migrationsverket.se/om-migrationsverket/statistik/asyl.html> (Hämtad 2026-03-20)

Migrationsverket. Statistik om asylsökningar. [Asylsökande till Sverige under 2000–2021](#). 2022. (Hämtad 2026-03-20)

Proposition 1999/2000:10. *Sammanhållet studiestöd.*

Proposition 2021/22:176. *Flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden.*

Proposition 2020/21:122. *Bättre studiestöd högre upp i åldrarna.*

Prop. 1999/2000:10. *Ett reformerat studiestödsystem.*

Prop. 2015/16:1. *Budgetpropositionen för 2016*. Utgiftsområde 15 Studiestöd.

Prop. 2023/24:1. *Budgetpropositionen för 2024*. Utgiftsområde 15 Studiestöd.

Prop. 2024/25:1. *Budgetpropositionen för 2025*. Utgiftsområde 15 Studiestöd.

Prop. 2025/26:1. *Budgetproposition för 2026*. Utgiftsområde 15 Studiestöd.

Riksrevisionen. 2024. *Kortutbildade arbetslösas övergång till reguljär utbildning*. RiR 2024:3.

Statistiska centralbyrån (SCB). *Sveriges officiella statistik – Befolkningsstatistik*. 2025.

Statistiska centralbyrån (SCB). *Sveriges officiella statistik – Konsumentprisindex*. 2026.

Sveriges Riksbank. *Finansmarknadsstatistik*. 2025.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ). *Kvarvaron i högskolan ökar i kristider*. 2023. Rapport 2023:17. Dnr 51-00205-23.

Vi gör studier möjligt.

